

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65 szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnep után való napon.

II. év.

Budapest, 1898, szerda, január 12-én.

12. szám.

Thespis kordélya.

Ha valaki megkérdezné a belügyminiszter urtól, hogy mi a színház? bizonyára zavarba jönne, hogy mit feleljen. Ha hirtelen természete sugallatát követné, haragos vállvonással mondaná: „Hagyjon nekem békét! Nem azért vagyok én itt, hogy rébuszokat fejtegetsek“. De ki is vaczkálódhatnék a miniszter ur a zavarból, ha meg akarná mondani az igazat, ilymód: „A színház, az olyan dolog, amelybe miniszter nem jár.“

Ez a legtalálhatóbb definíció.

Tény az, hogy minisztert csak akkor látni a színházban, mikor a király is ott van, vagy valamilyen nagy nemzeti, hazafias emlék tiszteletére foly az előadás; szóval, ünnep legyen az a nap, mikor a miniszter színházba megy!

Ez ellen nincs is kifogás. Mert a színházban az ember vagy okul, vagy mulat. A miniszter pedig nem okul, mert hiszen ugyis nagyon okos; és nem mulat, mert erre rá nem ér.

Ismerje el minden ember, hogy nagyon békülékenyek vagyunk. Nem kívánjuk a minisztertől, hogy az „Istenek alkony“-án unatkozván, a maga isteni voltára következtetéseket vonjon; sem azt, hogy Dumas Sándor francia erkölcsöségét számunkra megirigyelje.

De ha nem is szorítjuk a minisztert arra, hogy színházba járjon, nem mentjük fel a kötelesség alól, hogy tudja, mi történik a színházban, melyek ressort-jához tartoznak. Nem érdeklődik irántuk? Ez a jelen napokban csak jó izlésre vall. De, hogy nem érdeklődik színházai sorsa iránt, az világos kötelességmulasztás.

Tekintszen a belügyminiszter ur egyszer bele a költségvetésekbe, melyeket neki három év óta megszavaznak, és némi meglepetéssel fogja tapasztalni, hogy a nemzeti színház évenként 140—150.000 forintot eszik meg az ország pénzéből, az operaház pedig — a czivillistából folyó szubvenzióval együtt — közel 400.000 forintot. Aztán méltassa egy pillantásra tárczája számadásait és látni fogja, hogy ő az operaházat a szubvenzióon kívül már két-háromszor pénzelt föl tekintélyes összegekkel különféle örvek és címek alatt, melyeknek téves és tarthatatlan voltát minden ember belátta, talán az ő kivételével. Tisztelet a kivételeknek! De a tisztelet, melylyel a miniszter ur személye iránt viseltetünk, nem menti őt fel a felelősség alól, melylyel az általa költött pénzek gyümölcsösségéről az országnak tartozik.

És mi eredménye van az ő évenkénti félmilliónyi költségesnek? Azt a miniszter ur bölcsen nem tudja. Hogy is tudná? Mikor nincs hivatalában egy embere, ki neki szakavatottsággal róla jelentést tudna

tenni, és mikor nem olvassa az ujságokat. Az irigylésre méltó ember!

Az ujságok hetek óta torokszakadtáig lármázzák tele a világot a színházak bajaival, zavaraiival és válságaival. A miniszter mindezt nem tudja, nem hallja. Az írott hangok nem hatolnak föl az ő hivatalos termeibe. A hatalmi polczok akusztikája valóban sajátos és — kényelmes.

De hát ha már olyan nagyon sajátos, legalább ne legyen oly nagyon kényelmes! És e végből mi majd elmondjuk neki még egyszer, rövid összegezésben azt, amit nemcsak az ujságírók és a közönség kiabál, hanem a háztető verebei is csiripelnek. Hiszen ez is csak ujságban lesz elmondva: a miniszter szavunk ellen is bedughatja fülét és megtarthatja olympus nyugalmát ez újabb fölszólalás ellenében is.

Mondjuk tehát: az ország színházainak nincs vezetőségük, nincs intendánsuk nincs igazgatójuk — mert amelyek vannak, azok nem értik mesterségüket, — nincs repertoire-juk, nincs játéuk, nincs énekük, nincs közönségük. Az ország színházainak semmijük sincs, csak szubvenziójuk van.

Elég ez?

A szubvenzió sok; de szubvenzionálni nem elég.

A szubvenzióért kérünk is valamit. Kérjük érte, hogy a színházak, melyek az országnak oly temérdek pénzébe kerülnek, kiváló tekintélyű és érezhető hatású tényezői legyenek a nemzeti művelődésnek; kérjük, hogy a zeneművészet és az irodalom büszkeséggel emlegetett szentélyei legyenek, melyekben a népek eszményeinek mutassák be a mindennapi áldozatot; kérjük, hogy legfőbb bizonyítékai legyenek annak a nagy törekvésnek, melylyel Magyarország a világ művelt államainak sorába akar fölemelkedni. Kérjük a színházaktól pénzünkért az ernyedetlen és céltudatos munkát, melyben nekünk örömünk legyen és mely elől mások elismerése ki ne térhessen.

Az országos színházaknak a nemzeti erő és becsvágymanifesztációinak kell lenniök; nem pedig a protekció háttára fölkapott tehetetlenek és a belügyminiszteriumban hasznavehetetlen hivatalnokok utolsó megélhetési refugiumának.

Nem meggondolatlanul irtuk le e szavakat. Épp ellenkezőleg, belőlük formáljuk fővadászatunkat a kormány ellen, mely azonkívül, hogy a köteles és hatályos ellenőrzést elmulasztja, első sorban ott vétette el a dolgot, hogy teljesen avatatlan és abszolúte hasznavehetetlen embereket nevezget ki a színházak vezetésére. Mikor intendánst vagy igazgatót kell adni az országos műintézetnek, a kormány nem azt nézi, hogy ki tud a dologhoz? kinek van meg a kellő ismerete, készütsége és jóakarata

a nagy feladat teljesítésére? hanem azt, hogy ki kinek a fia, vagy kit ki ajánlgat? E kritériumok szerint tölti be az állásokat. Ezek a jeles urak aztán, kiket többnyire az ideiglenesség és helyetteség hátsó ajtaján csempésznek be a hivatalokba — mert a kormány ilyenkor még kissé szemérmes is — ezek a jeles urak aztán két-három évi végzetes sáfarkodás után, hibából hibába rohanván, rontván, bontván, pazarolván, végre csődöt mondanak, értelmi, tehetségbeli csődöt. Akkor ismét jó a kormány, mentőpőznát nyújt nekik a „párt“ szavazatában, kivokoltatván az országgyűlésen az újabb költségvetést, mely bizonyítéka annak, hogy a párt meg van elégedve a sugóval, ki a szerepnemtudóknak trombitán át kiabál oda, és a szégyenletes kassza-raporttal, mely világosan hirdeti, hogy a közönség lenézi az országos intézeteket.

Nem szánalomraméltó állapot ez?

Mivé lett az a nemes lelkesedés, melylyel Pestmegye az ő Nemzeti színházát megalapította! Hová lett a lángoló rajongás, melylyel a fővárosi közönség az ő imádott színházát, a nemzeti nyelv templomát, föntartotta, dédelgette és pénzzel elárasztotta! Az alapítás idejéből ott áll az Erzsébet-sétáton egy gesztenyefa, bus hirdetője a régi dicsőségnek, a leáldozott hajdani nagyságnak; az új idők lelkesedésének maradványa pedig egy harmincezer forintos évi deficit, mely a Nemzeti színház számláiból mereszti rá a belügyminiszter urra csuf fintorarczát.

A belügyminiszterről nem tehetjük fel, hogy hiányzik a jó akarata. Helyes indulatához, törekvése becsületességéhez szó sem férhet. Nem lehet tehát mást föltételeznünk, mint azt, hogy a miniszter nincs tisztában a művészetek céljával és feladatával az államban. A miniszter alábecsüli a fontos szerepet, melyet a művészet az állam és a nemzet szellemi gazdaságában visel.

Ez a mi bajunk. Erről koldulunk mi.

Nos, hát hallgassa meg a belügyminiszter ur ez egy szavunkat: Abból a nagy, világraszóló jelentőségből, melylyel az ó-kori Görögország csodálatra ragadta Európa népeit; abból a határtalan hatalomból, melyet a győzhetetlen Róma gyakorolt az előtte ismert egész világ fölött, nem maradt egyéb rá az utánuk elkövetkezett századokra, mint egy pár könyv, egy pár szobor és egy pár festett edény, melyeket még most is áhitattal őriznek a muzeumokban.

A főispánokat, melyeket Periklész ki-nevezett, nem ismerjük.

Ha a belügyminiszter ur ezt megérti, meg fogja nekünk bocsátani a fájdalmat és fölháborodást, mely ez alkalommal a tollat kezünkbe adta.

A tekintély.

(p-a.) Nem utolsó dolog az a szerep, amelyet a „tekintély” kérdése játszik a kiegyezés kérdésében.

Ha azt állítják, hogy a kiegyezés káros az ország érdekeire, akkor persze hogy az az ítélet: meg kell szüntetni a vámszövetséges De ha az ember azt vitatja, hogy a kiegyezés hasznos az országra, hogy anélkül válságot helyzetbe jutnánk: akkor némelyek részéről csodálatosan megint csak az a következtetés: meg kell szüntetni a vámszövetséget, mert ilyen formán ha így áll a dolog, akkor Magyarország élőködjik Ausztrián, ez pedig nem fér meg az ország tekintélyével, nem türi az ország tekintélye, hogy mi vámszövetségre legyünk rászorulva, amikor Szerbia, Bulgária meg tudnak állani a maguk lábán. Nem egyeztethető meg az ország tekintélyével, hogy hijával legyen a területi integritás, a szuverenitás egyik fontos alkatrészének: a vámsorompóknak. Nem árt ennek a „tekintélynek” a kérdését egy kissé megvilágítani.

Itt első sorban arra kell rámutatni, hogy az ország tekintélyével egy dolog fér meg a legkevésbé: az, ha az ország gazdasági politikája nem az ország tekintélyének megfelelően irányítatik; ami ellenben megfelel érdekeinknek, az semmiképen nem lehet ártalmára tekintélyünknek.

Az 1867: XII. törvényezikk 61. §-a azt mondja, hogy „A szövetség megkötése kölcsönös alku által történék oly módon, mint két egymástól jogilag független ország hasonló egyezkedései történnek.” Azt még senki sem tudta kideríteni, hogy mennyiben lehetne az sérelem az ország tekintélyének, ha Magyarország mint független állam szerződést, szövetséget köt: ha saját elhatározása alapján, de puissance á puissance — lemond, még pedig csak meghatározott időre, valamely, ma már kétségtelenül elismert jogának gyakorlásáról, mi mellett a másik szövetséges is ugyanoly mértékben mond le az őt megillető jogról.

A mikor a negyvenes években fölmerült az a kérdés, hogy Magyarország csatlakozzék-e

a német Zollverein-hoz, hogy tehát Magyarország vámszövetséget kössön-e a német államokkal, Kossuth Lajos is felemelte hatalmas szavát. De sem könyvében, sem újság-cikkeiben nem tárgyalta a dolgot egy pillanatra sem a nemzet tekintélyének szempontjából. Pedig Kossuth Lajos értett az állam méltóságához, Kossuth Lajosnak volt érzéke a területi integritás, anemzet szuverenitása iránt.

Nem állította soha senki azt, hogy Magyarország rá volna szorulva, hogy Ausztrián élőködjék. Hanem állítjuk azt, hogy a vámszövetségre egyforma mértékben rá van utalva mind a két ország, a nélkül elpusztul az osztrák ipar nagy része, megrendül az egész osztrák gazdasági élet és Magyarországon válságba kerül a mezőgazdaság. Az osztrák ipar föltétlenül rá van szorulva a magyar piacra és a magyar gazdának szüksége van az osztrák vevőkre. És ezt nagyon jól tudják így is. A két országnak ebben az egymáshoz való viszonyában mindent lehet találni, csak parazitáságot nem és rossz szolgálatot tesz a magyar ügynek, aki ily körülmények között Magyarország tekintélyének csorbulásáról beszél. A két ország egyszerűen a nemzetközi munkafelosztás elvét valósítja meg egymás irányában a vámszövetséggel, de nem élőködjik egyik sem a másikon.

Ami azt illeti, hogy Szerbia és Bulgária a maga lábán áll, mért ne tehetné ugyanezt, a nagyobb Magyarország is; hát mi egyáltalán nem irigyeljük se Szerbiát, se Bulgáriát és semmi hajlandóságunk sincs arra, hogy Magyarországnak azok sorsára való juttatásán dolgozzunk. Bizonyos, hogy Montenegrónak külön vámtérsége van, Poroszországnak ellenben nincs. És mégis kissé bájos lenne azt állítani, hogy Montenegrónak több a becsülete Európában, mint Poroszországnak.

Vállalatoknál két nagy ur van: az igazgató az egyik, a hivataloszolga a másik. Az igazgató nagy ur, mert nagyok ugyan az igényei társadalmi helyzet, fizetés dolgában, de a járandósága és a rangja kielégíti minden vágyát. A hivataloszolga pedig szintén nagy ur, mert kicsiny ugyan a fizetése, de kicsinyek a vágyai

is. Az igazgató és a szolgálta ott hagyják a munkát, amint vége a hivatalos óráknak. De a titkár kénytelen tovább dolgozni otthon is. Mert az ő igényei akkorak, mint az igazgatóé, de a tehetősége kevesebb, ő neki tehát azt ki kell valamivel pótolnia. A népek sorában igazgató: Franciaország, hivataloszolga: Montenegró. Magyarország és Ausztria pedig az előkelő állású hivatalnok, akinek akkorak a vágyai rangban, tekintélyben, gazdasági erőben, mint Franciaországé, de kisebb a tehetősége, ő neki tehát azt ki kell pótolnia valamivel. És kipótolják az egymás hiányait a vámszövetséggel, a jegybank közösségével. Ha csak Magyarország volna rászorulva erre a kipótolásra, akkor lehetne beszélni élőködjéről, az ország tekintélyének megfoghatózásáról. De amikor arra Ausztria legalább is annyira rá van utalva, akkor fölösleges a tekintély dolgát hánytorgatni.

Megint csak a régi német Zollvereinra kell utalnunk. Vajjon kisebbedtek-e Szerbiához, Bulgáriához mérten rangban, tekintélyben azok a német államok, amelyek hozzájárultak a vámelegesülethez, minthogy meggyőződtek — a hivatalos kijelentés szavai szerint — arról, hogy: „egyetlen német állam sem képes területét egymagában hathatósan megvédeni az idegen verseny ellen?” Avagy mindnyájan országuk tekintélyének megrontásán fáradoznak azok az előkelő férfiak, akik az amerikai és orosz mezőgazdasági verseny ellenében egyetlen nagy vámszövetségbe akarják egyesíteni Közép-Európa népeit? Már pedig az osztrák-magyar vámszövetségnek ugyanily védekezés a célja: közös erővel védi a magyar mezőgazdaságot és az osztrák ipart.

Ha eljön az idő, amikor e célra nem lesz többé szükség, akkor majd lehet beszélni a tekintély kérdéséről. De addig hiábavaló dolog azok igyekezete, akik azt akarják bizonyítani, hogy az ország tekintélyét sérti, amit gazdasági érdekei megkívánnak.

A népek életében a tekintély és az erő körülbelül ugyanaz a fogalom és csak az szolgálja az állam méltóságát, ami fokozza gazdasági erejét.

Amikor még táncoltak.

Februárius elején volt.

Zajlott a Duna és óriási jégdarabok harogva, pattogva borították el a viz szennyes, zöldes-sárga felületét. A hajóhidat régen föl-szedték, a ladikosok meg száz pengőért sem indultak neki a halállal fenyegető jégtorlasznak.

Mert az Urnak 1831-ik esztendejében esett meg ez a dolog, mikor még állandó hidak nem kötötték össze a két testvérvárost — villamos kocsirol pedig a nagy reformátor: Széchenyi István se mert álmodni.

Egy sugár, elegáns fiatal ember járt fel és alá a budai oldalon és eget-földet ígért a ladikosoknak, ha átviszik Pestre. Ő szavát adta a társaság legszebb leányának, hogy vele nyitja meg a kőji Komáromy Györgyné bálját — és ime, először történe meg életében, hogy adott szavát nem váltja be.

Hát még mikor adott szavára a sziv ellenállhatatlan szózata is ösztökéli.

Hiszen az a leány nemcsak a társaság, de talán az ország legszebb leánya is és ha ő nem lehet ott a bálon, szent, hogy elüti kezéről a sok vetélytárs.

Mert vetélytárs volt annyi, mint csillag az égen; a bihari, meg a szabolcsi fiuk épen-séggel össze is esdtek, hogy elüti annak a tótnak a kezéről ezt a százsorszép leányzót.

Tösgyökeres magyar vidékről származott gavallérok szokása szerint, a pesti aranyos ifjúság ugyanis tótnak nevezte el a felvidéki Beniczky Adolfot — mert ő volt a Dunaparton föl a alá sétáló és kezeit tördelő ifju.

— Conte que conte! kiáltá el magát egyszerre a fiatal jurista, aztán kihuzta a fehér-selyem, béli *lajbli* zsebéből drágakövekkel és emállal kirakott arany óráját. Még a rugóját is megnyomta és akkor az óra a *Szoktetés a szerailból* divatos opera áriáját pettyegte gyönyörűségeen. Ritka jószág volt ilyen pompás óra akkortáiban, Adolf urfi a nagyapjától, özdi Sturmann Márton konziliárius urtól kapta prezentbe.

— Aki átvizs, azé lesz ez az óra! — mondotta aztán magyarul, németül, de még tótul is, hogy a rácz hajósok is megértsek.

Az óra drágakövei csillogtak a sápadt holdfényen — és megkápázott ettől a fénytől egy tőmzsi rácz ladikos szeme.

— Menjünk, én átviszem az urat — mondotta, aztán nagyot taszitott csáklájával a lélek-vesztőn, hogy csak úgy ropogtak az egymásra torlódtott óriási jégtáblák.

Adolf urfi belétakarozott a Zampá-ról elnevezett Radmantli-ba, homlokába nyomta a bársony figarót és nekiindultak a hófehér, átlátszó tömböknek.

A rácz hajós egyre hánytá magára a keresztet és váltig mondogatta, hogy:

— Boga, boga! még a *zsáloszt*-ját is emlegette néha a világnak.

Rettenetes ut volt ez. A tulparton egymásra verték a toronyórák a nyolczat, kilenczet, az uszó jéghegyek közt tyuknyomnyit tudott csak haladni a ladik. A fiatal jurista keze, lába meggémberedett és halálos zsibbadtságot érzett szállni egész testére.

Fél tizet ütött, mikor a rácz hajós egy-

vékony kis vízfolyást vett észre. Két nagy tábla közt szabad volt itt a Duna.

— Ha nem jön újabb darab, ezen a kis folyáson átkormányozom a ladikot! — szólt a rácz legény — keresztet vetett magára és Szent-Borbálát, meg a többi társát hívogatta segítőnek.

Mikor már jól össze-vissza gyötörték a földi halandót, néha irgalmasság szállja meg a mennybélieket.

— Legyen nekik is egy kis örömk! gondolják a bánatot nem ismerő paradicsomi vidéken. Most is így történt. Nem jött újabb jégtábla és a tőmzsi ráczlegény a plébánia-templom táján szerencsésen partra tette Adolf urfit.

Tizet vert a toronyóra épen. Az övé pedig ott ketyegett már akkor a hajós bőr mellező-jének a zsebében.

— Jaj, ha azóta megnyitották már azt a bált, végem van nekem akkor.

Futott, ahogy csak lába bírta a nagy theatrum felé, amelynek átellenében lakott kőji Komáromy Györgyné, egyik hangadó aszszonya a harminczas évek szoczetásának.

Az előszobán csak átrohant már a szerelmes jurista, de a nagyteremajtóban elkapta a frakkja szárnyát Tihanyi Ferkó, egy nóg-rádi atyafi:

— *Nina* néni nem engedte elkezdni a mulatságot, mert Jeanetteka még nem készült el a frizurájával, siess, hogy kapjál tánczosnét.

Adolf urfi szive nagyot dobant. Ugy érezte, hogy van valami telepátia a Jeanetteka frizurája meg az ő megkésése között. Igaz, hogy akkor még nem tudtak a telepátjáról, de

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tizenegy órákor ülése van.

A képviselőház alelnöki széke. Csendes időket jelez, hogy az alelnöki szék betöltésén törik most a lapok a fejüket, miután most már tény, hogy Berzeviczy Albert nem vállalja a következő ciklusra az alelnöki állást, jelölik Lukács Bélát, Talián Bélát, Rohonyi s mindenik mást. És jelöli egy esti lap Hieronymi Károlyt is, mert még oly hivatal soha se ült meg Magyarországon, amelyre Hieronymit ne jelölték volna. Ugy tudjuk, hogy a személyre nézve még eddig nem történt megállapodás és nem is lesz nehéz feladat. Mert épen ma czirkulált a képviselőházi folyosón egy lista, a melyen, egy esetleges kabinet-rekonstrukció beálltakor, huszonnyolcz várandós utódnak a neve volt olvasható. E huszonnyolcz államférfiuból bőven telik egy alelnök. Egyébiránt úgy tudjuk, hogy a kormány Kardos Kálmán és Groisz Gusztáv közt ingadozik s ezek egyikét egyikét jelöli az alelnöki székre.

Az új ülészak. A képviselőház munkarendje a munkásjavaslatnak várátlanul gyors elintézése következtében, mint értesülünk, megváltozott. Az első ülészakot nem a jövő héten, hanem még csütörtökön, legkésőbb pénteken rekesztik be és mindjárt megnyitják a második ülészakot. A jövő hétfőn már az új Ház megalakul és néhány napi szünet után az ujonczozási törvényjavaslatot tárgyalja a képviselőház.

A függetlenségi párt, mint értesülünk *alelnökül Komjáthy Béla* helyébe nem Tóth Jánost, hanem György Eleket választja meg.

A kiegyezés. Az utolsó napokban egyes ujságok azt a megjegyzést próbálták megköcskázni, hogy a Gautsch-kormány nem tartja magára nézve kötelezőnek azokat a megállapodásokat, amelyek a kiegyezésre nézve Bánffy és Badeni között létrejöttek. Erre a kósza hírre ma a Pester Lloyd esti lapja biztos forrásból a következőket jelenti:

— Báró Gautsch fentartás nélkül elfogadta a kiegyezésre vonatkozólag történt megállapodásokat, amelyeket már tavaly

nyáron tizennyolcz törvényjavaslatba foglaltak. Természetes azonban, hogy a kvótára vonatkozó junktim, amelyet eredetileg az osztrákok követeltek és a magyar kormány is hozzájárult, továbbra is mindkét félre nézve fennáll. Hogy mikor és mi módon veszik fel újra a kvóta fonalát, azt ebben a pillanatban nem lehet megmondani, mert erre vonatkozólag a két kormány még nem tárgyalt és nem is felel meg a valóságnak, hogy az osztrák miniszterek már legközelebb Budapestre érkezzenek. Legalább illetékes helyen ilyenforma szándékot nem árultak el.

Ezzel kapcsolatosan megírja a Pester Lloyd, hogy a kereskedelmi miniszteriumban legközelebb megkezdik az *autonom magyar vámtarifa* előkészítő munkálatait, még pedig a képviselőházban elfogadott Enyedi-féle határozati javaslat értelmében.

A budget-jelentés. A képviselőház pénzügyi bizottsága, miután az állami költségvetésre vonatkozó általános jelentés tartalmát már megállapította, csütörtökön déli tizenkét órákor még egy utolsó ülést tart, amelyben az általános jelentést fogja hitelesíteni.

Az autonómia előkészítése. Ma kellett volna először üléseznie a katolikus autonómiai kongresszus előkészítő bizottságának. A tagok délelőtt össze is gyűltek a főrendiházban, de ott arról értesültek, hogy az ülést bizonytalan időre elhalasztották. Az ülést azért kellett elhalasztani, mert gróf Szapáry Gyula táviratban értesítette az előkészítő bizottságot, hogy nejenek betegsége miatt, most nem elnökölhetne.

A kongrua-javaslat. Wlassics Gyula válas- és közoktatásügyi miniszter, mint értesülünk, már teljesen elkészült a kongrua-törvényjavaslat. Mihelyt a képviselőház új ülészaka megnyílik, a miniszter be is fogja terjeszteni a nagyfontosságú törvényjavaslatot.

A munkásjavaslat a főrendi bizottság előtt. A főrendiház közgazdasági és közlekedésügyi bizottsága január 12-én déli fél egy órákor ülést tart. Napirend: „A munkaadók és mezőgazdasági munkások közötti jogviszony szabályozásáról szóló törvényjavaslat.”

A katolikus autonómia.

A katolikus autonómiai kongresszus huszonhetes bizottságát ma délelőttre érdemleges ülésre hívta össze gróf Szapáry Gyula, a bizottság elnöke. A főrendiház földszinti termében a bizottság tagjai közül megjelentek báró Hornig Károly és Ivánkovichs János püspökök, továbbá Vajda János, dr. Rajner Lajos, Molnár János, Karsch Lenárd, Répássy György egyházi képviselők s a világiak közül gróf Zichy Nándor, gróf Apponyi Albert, gróf Csekonics Endre, gróf Károlyi Sándor, gróf Esterházy Miklós Mór, Győrffy Gyula, Günther Antal, Hortoványi József, Hoványi Gyula, Marsovszky Endre, Mócsy Antal, Pásztély Jenő, Rakovszky István, Vághy Gyula, Timon Ákos és Ugron Gábor. Elmaradásukat kimentették Samassa József egri érsek, aki beteg és Steiner Fülöp székesfehérvári püspök. Maga az elnök, gróf Szapáry Gyula sem jöhetett le Taksonyról, ahol felesége betegága mellett időzik és így gróf Zichy Nándor indítványára elhatározták a megjelentek, hogy az ülést elhalasztják addigra, míg az elnök nem veheti át a tárgyalások vezetését. Értesülésünk szerint azonban az ülésen az elnapolás mellett is érdekes dolog történt a katolikus autonómia ügyében. Szétosztás előtt ugyanis a hercegprímás megbízottja bizalmas formában közölte a jelenvolt bizottsági tagokkal, hogy a kormány milyen állásponton van a II-ik szervező kongresszus plenumában körvonalozott törekvésekkel szemben. A kormány álláspontját egy a bizottsági tagok között ma szétosztott *bizalmas memorandum* fejt ki terjedelmesen és nagy történeti előzményekkel; ez az emlékirat, mely a huszonhetes bizottság munkálataira nézve kiváló fontosságu, röviden a következőkben foglalható össze:

A katolikus autonómiának tulajdonképen sem egyházzervezeti rendeltetése nincs, mint a protestánsoknál például; sem pedig nemzeti-ségi rendeltetése nincs, mint például a keleti egyházaknál. Főjelentősége neki: társadalmi. Fontossága az, hogy a hierarchikus szervezetet bővíti az alsó papságra és a világi elemre épített organizmussal. Ezt meg lehetne közelíteni

azért titokban a lelkekben mégis megvolt minden időben.

Egyszeribe, hogy hogynem csak elkészült a szépséges szép leányzó, a Jeanetteka giraffefrizurája és amint a rózsakoszorú fejével, habkönnyű organdíruhájában belehegett, az egész vendégsereg megegyezett abban, hogy Raymund „Bauer als Millionär“ című darabjában sem szebb az „Ifjuság“.

Komáromyné unokahugával, a szépséges szép Bónis Jeanettel Beniczky Adolf nyitotta meg a bált — és később aztán az egész életre is engageirozta.

Ősz hajjal, de még mindig csodásan szép szemekkel százszor elmesélte nekünk azt a históriát a nagymama és az asszonyoknál egészen soha el nem muló koketteriával tette hozzá:

— De szép is voltam, fiuk . . . még a Reichstadti herceg is belém bolondult a koronáción . . . mért hogy mindez semmivé lesz, por és hamu . . .

Ez a história már újabb dátumu, a hatvanas évek derekán történt.

Nagy bábra készülődtek a debreczeni híres Bika vendéglőben. Balázs Kálmán gyanította a onót és tanulta a banda az akkori divatos csárdást:

Madár az ágon,
Virág a fákon —
Kap a legény, a
Csalfa leányon.

Tudta, hogy mind ott lesznek a Kállay, a Zoltán, a Dessewffy, a pazonyi Elek urak

— és akkor még, ha valaki muzsikáltatta magát, nem adta alább a százás bankónál.

Königrätz előtt volt az idő; végét járta a provizorium és valami csodálatos előérzet folytán az osztrák katonaság összesimult egy kicsit a magyar gentryvel.

Debreczenben és vidékén a híres Max-uhánusok állomásoztak akkor és a fényes tisztikar ott tánczolt, mulatott a szabolcsi uri kastélyokban. Herczeg Metternich, gróf O'Legerty, egy ábrándos szép angol fiu, báró Bors, báró Glaubitz csupa szemenszedett, dugszdag urfiak voltak. Velük szolgált gróf Wolkenstein Oswald is, de a históriában előforduló bál idején, ő épen Balmaz-Ujvárosban feküdt stánczióban.

Még egy szilveszteri este alkalmával engageirozta a szép kapitány az akkori szabolcsmegeyi főispán, gróf V . . . gyönyörű leányát, Ilkát, a kotillonra.

A grófnőért rajongtak a tiszték, elannyira, hogy ez később végzetessé is vált, mert véres párbajok és egy tragikus öngyilkosság is történt miatta.

A bál napján ólmos eső esett, úgy, hogy olyan lett az országot, mint a tükör.

Istenkisértés volt ilyen utban valahová indulni. Hozzá még délután három órákor olyan sűrű köd bocsátkozott alá a világra, hogy két lépésre sem lehetett látni.

A mulatság megkezdődött és közeledett az éjféli, a kotillon ideje.

Szörnyen divatos táncz volt ez abban az időben. Ha egy fiatal ember valamelyik leánynak némán akart szerelmet vallani, csak a

fűzértánczot kérte. Ha megkapta, ez is olyan igen-féle rejtett válasz volt.

V . . . Ilka körül sűrűgtek, forogtak a nyalka tiszték, törték magukat a kotillonért. Mindegyik Szabolcsmegeye legszebb lányával akarta ezt a jelentőségteljes tánczot eljáráni.

— Lehetetlen — védekezett Ilka — már régen odaigertem Wolkensteinnak.

Az uhánusok kórusban kacagtak fel:

— Wolkensteinnak, hiszen az Balmaz-Ujvárosban van és ilyen időben lehetetlen jönnie.

— Akkor nem tánczolok.

— Akkor sem, ha a mondott idő elmúlik?

Ilka gondolkodott. A spanyol közmondás szerint a nő könnyebben változik az utca poránál, a szélnél, mindennél . . .

— Talán . . .

A katonazenekar megadta a jelt. Eppen a „Du hast mich nie geliebt . . .“ keringő járta akkor, ezt zendítették rá.

— Gróf Metternich már a karjait is Ilka grófnő dereka köré fonta.

Egyszerre csak fölpattant a terem ajtaja és belépett rajta Wolkenstein Oswald gróf.

Az atillája olyan volt a ráhullott ólmos esőtől, mintha czukrozott gesztenyéből csinálták volna. Árcza vérvörösre csipve a dermesztő hidegtől, itt-ott véres is, ahogy az országoti lombtalan akácok tüskéi megszurdták.

Egyenesen oda ment Ilka grófnő elébe, aztán gavallérosan összependítette a sarkantyuját:

— *Ich komme um meinen Cotillon . . .*

Az első párok már forgószelel gyanánt repülték végig a termet, Wolkenstein fölkapta a

más uton is, például a szabad társulás utján, mint ahogy az angol katolikusok emancipációja is történt, de nálunk a közvélemény annyira az autonomia jelszavának nyomása alatt áll, hogy a kormány szem előtt tartván a tényleges helyzetet, a mozgalmat kellő figyelemben kénytelen részesíteni. Ebből kifolyólag kénytelen a mozgalomnak helyes irányt is adni.

A kormány így adja meg ezt az irányt: A katolikus autonomia nem fejleszhető odáig, hogy az autonomia megsemmisítse az állami befolyást, államot alkotson az államban. A kormánynak ezt az álláspontját igazolják az *apostoli királynak* közjogunkban az egyház irányában elfoglalt *helyzete*; az állam és az egyház *érdeke* és a magyar *nemzeti politika* követelése. Már pedig minden olyan intézkedés, mely a főkegyuri jog gyakorlásánál a kormány közbejöttének kizárására irányul, eredményében az első helyen említett közjogi tételt teszi problematikusá. Az autonomia ennél fogva a vezetés helyét csak a közreműködésre szorítkozhatik. (A személyi kinevezések dolgában tudniillik, valamint a vallásalapnál, a sedisvacantiánál és egyebeknél gyakorlandó ellenőrzés tekintetében.) Legyen emellett főfeladata az autonomiának az egyházi élet intenzív művelése a hozzá utalando ügykörben. A vezetés mellett való közreműködésen kívül tehát rámutat a kormány arra, hogy a községi és az országos autonomiai szervezet közé az *egyház-megyei organizmus* illesztessék. Ez szükséges és hasznos közbeeső forum. Az országos szervezet már most a fentebb kiemelt közreműködésen kívül az egyházmegyek közigazgatási (némi vagyoni, személyi, fegyelmi stb.) ügyeit irányítaná.

Az adott viszonyok között ilyen módon létesíthető az autonomia és az ilyen módon való létesítéshez közreműködését kilátásba helyezi a kormány.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Decemberben egy kisebbfajta beszéd is tovább tartott, mint ma az egész ülés.

Délben már mindennél végzett a tisztelt Ház. A munkásjavaslattal, a kultuszminiszter válaszaival és a napirend megállapításával is. Pedig a munkásjavaslathoz ma is sok módosítás került még, sőt ezen az utolsó napon még Sima Ferencnek is sikerült egy módosítását elfogadtatnia. Azonkívül az utolsó szakasznál gróf Károlyi Sándor kérdésére Darányi Ignác föld-

büszkeségtől és boldogságtól piruló leánykát és mint pelyhet a vihar, sodorta magával selymék, csipkék, illuziók csillámló, suhogó forgatagába.

— Istenkisértés volt ilyen uton elindulni — suttogta Ilka, mire a tulboldog gróf csak annyit felelt:

— És ha csupa éles kardok estek volna, nem-e jövök el ezért a kotillonért . . .

A harmadik história nagyon rövid. Huszár csinálta meg ezt a tourt; a huszárok pedig nem járnak sok szóval.

A neveket elhallgatom, csak annyit jelzem, hogy a huszártisztnak a vezeték-név a keresztnév is B. betűvel kezdődött és Almássy György gróf főajtónállónak volt az unoka-öccse.

Szerelmes volt a kapitány ur halálosan egy szép asszonyba, aki olyan bűbajos egy asszony volt, hogy konkurrencziát csinálhatott volna a Loreleynak.

Hasonlítot is hozzá. Szőke haja olyan volt, mint a vert arany és kék szeméinél szebbet poéta nem álmodott.

Az asszony családja — előkelő, befolyásos család — nem nézte jó szemmel huszár uram kurizálását és kivitte, hogy eltették meszre, messze, Karinthia egyik városába.

Bizony onnan szép darab föld Borsod vármegye, nem egykönnyen lehet beszaladni minden kaszinó ilra.

De familia tervez — huszár végez.

B. kapitány egy hazamondó pajtásával egy szittyomban megüzente a szép asszonynak, hogy ha nem lenne ellenére, ellovagolna Miskolcra egy zsebkendő-csárdásra.

mivelésügyi miniszter arról is bővebben nyilatkozott, hogy miképen akar a munkásjavaslat életbeléptetéséről gondoskodni. És az egész Ház zajos helyeslése közben fejtette ki, hogy a törvényt népszerű magyarázattal ezer és ezer példányban fogja a munkások közt kiosztatni, hogy minden helységben kidoboltatja s hogy könnyebb tájékozás céljából szerződési mintákat is ki fog dolgoztatni.

A tanácskozás tehát ma is alapos volt (Major Ferenc külön meg is dicsérte), de azért tizenegy óra után már felhangzott az ismeretes, vitázó ujjongás:

— Éljen! Éljen! Darányi!

Aztán Wlassics Gyula felelt Madarász József és Rátkay László interpellációira. (Egyik interpelláló sem fáradt el az ülésbe.) A fiemei közoktatás és a magyar ajku görög-katolikus püspökség ügyében válaszolt s a képviselőház mindakét választ megnyugvással vette tudomásul.

Holnapra pedig már csak néhány mentelmi ügy maradt. Éppen azért az ülést nem is kezdik, csak tizenegy órakor . . .

A képviselőház ülése.

Az ülés elején Szilágyi Dezső bejelenti Mattyasovszky Gyula halálát, amely fölött a parlament jegyzőkönyvben fejezi ki részvétét. Együttal fölhatalmazza az elnököt, hogy az új választást elrendelhesse.

Következik a napirend.

A munkásjavaslat.

A Ház nagyon rövid idő alatt letárgyalja a hátralévő szakaszokat és egyes szakaszoknál még elfogadja a Végh Artur, Makfalvy Géza, Sima Ferenc és Páder Rezső módosításait.

A záróhatározatoknál.

Gróf Károlyi Sándor hosszabb beszédben kér tájékoztatást, hogy miképen tervezi a miniszter a javaslat végrehajtási utasítását.

Major Ferenc ugyanígy arra figyelmezteti a miniszterelnököt, hogy legyen tekintettel a munkások vallásérkölcsei nevelésére.

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter erre így válaszol: Mindenekelőtt Major képviselő urnak megjegyzem, hogy abban nem volt sohasem hiba s ezután sem lesz, hogy a vallásérkölcsei momentumok a kormány és a törvényhozás által szem

Borsodi meg gümöri menyecskek kapták föl először a keszkenőlobogtatást a Radics Vilmos muzsikája mellett, azért nevezték el zsebkendő-csárdásnak a miskolci souper-csárdásokat.

A szép asszony elmosolyodott. Melyik asszonynak nem tetszene az ilyen rittertempó. Aztán meg teljesen ártatlan dolog is egy olyan zsebkendő-csárdás.

— Nagyon jó lesz — eljáróm vele, ha eljön — üzente vissza a pajtástól.

Gondolta magában, ugys lesz esze, hogy nem teszi meg azt a ménkö nagy utat egyetlen egy táncznak a kedvéért.

De bizony B. kapitány urnak nem volt esze. Mint ahogy egyáltalában nincs semmiféle rendű és rangu szerelmes embernek.

Eljött Jóhátón, januáriusi hidegben, Karinthian meg Stájerországban kereszttül és mikor Radics Vilmos ráhuzta a szép asszony nótáját, hogy:

Sütét az ég —
Messze van még a reggel . . .

Már ott is termett szive bálványá előtt, aki csakugyan eltánczolta vele egyszer, legislegutáljára a zsebkendő-csárdást.

De a mint deres fejű urak, nagymamasorba készülő asszonyok beszélnek, nem is látott a miskolci megyeháza terme azóta se ilyen remek párt — de ilyen remek tánczot se.

Ilyen legények is termettek hajdan, mikor még nem a csillár alatt áldogált és nem a C. lapot studirozta a bálozó gavallérsereg.

Vicente Latorlárs.

előtt tartassanak. (Ellenmondás a baloldal hátsó padjain.) Csak arra kérek azután mindenkit, hogy a kormány ezen akciójában közrehatni méltóztassék oly irányban, hogy a tömegek szenvedélyére ne appelláljon (Helyeslés jobbfelől. Zaj a baloldal hátsó padjain) és hogy lehetséges legyen mindazok együttműködése, akiknek a jelen társadalmi rend fentartása közös érdekében áll.

Major Ferenc: Csak őszinteséget lássunk, akkor mi megteszünk mindent!

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter: Őszinteséget nem tanulunk a képviselő urtól. (Helyeslés jobbfelől. Mozgás a baloldal hátsó padjain.) Most áttérek gróf Károlyi Sándor igen [tisztelt képviselő ur beszédére. Gróf Károlyi Sándor igen tisztelt képviselő urnak vagyok bátor azt válaszolni, hogy én már az általános vitában jeleztem, hogy egyedül ezen törvényjavaslattal a munkáskérdésnek nagy, fontos és országos kérdését megoldottnak nem tartom s nem tartjuk, hanem már megjelöltem akkor, hogy az intézkedéseknek nemcsak az én tárczám, de egyéb tárczák részéről is egy hosszú sorozata szükséges, hogy a munkáskérdésben gyökeresen segítsünk. Gróf Károlyi Sándor képviselő ur fölvetette azt az eszmét, hogy az aratásra a kellő munkaerő biztosítása tulajdonképen első sorban magunknak a gazdáknak és a gazdasági egyesületeknek volna kötelessége. Ebben én a tisztelt képviselő urral teljesen egyetértek és én is azt tartom, hogy az államnak e részben gondoskodni csakis addig, és annyiban szabad és kell, amennyiben a gazdasági egyesületek ezen teendőket nem végezhetik. Azt hiszem, a jelen állapotban, amint azt a képviselő ur is elismerte, még nem volna helyes az államnak ezen gondoskodást kezéből kiadni, mert ott egy sarkalatos érdekről van szó, amelyet minden módon biztosítani kell, tudniillik az aratás nyugodt lefolyásáról.

Hogy ezen célnak, amelyet az imént jeleztem, megfeleljek, intézkedtem és intézkedni szándékozom, hogy a munkásközvetítés két irányban folytassák: a helyi közvetítés otthon a megyében, esetleg a gazdasági egyesületek közbejöttével, — mert lehet, hogy a megye egyik részén munkáshiány, a másik részén pedig munkásfelesleg van] — az országos közvetítést pedig magam szándékozom intézni, úgy, hogy a miniszterium e részben a gazdáknak minden felvilágosítással és segítséggel szolgáljon és e célból a jelen költségvetésbe már nagyobb dotációt is vettem fel. (Helyeslés.) Jövőre is szándékozom biztosítani azt a tartalékot, amelyet Mezőhegyesen tavaly összpontosítottunk és pedig úgy hogy a jövőre Kis-Béren is egy tartalék összpontosítva legyen. (Helyeslés jobbfelől.) Miután a Dunán túl is jelenségek mutatkoznak, hogy a szociálista izgatás ott is terjed, ennél fogva azt hiszem, hogy helyes lesz, ha nem várjuk be azt, amíg az nagyobb mérvet ölt, hanem előre is gondoskodunk minden eshetőséggel szemben. (Élénk helyeslés.) Arra nézve pedig biztosíthatom az igen tisztelt képviselő urat és biztosíthatok mindenkit, hogy a tekintetben, hogy egyfelől a munkaadó, másfelől a békés munkás, vagy az a munkaadó, ki dolgoztatni munkásokat máshonnan hozat, megvédessék, minden intézkedés meg fog történni és az államnak egész hatalma rendelkezésére áll. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

A tisztelt képviselő ur felvetette azt a kérdést, hogy a törvény életbeléptetése iránt miképp szándékozom intézkedni. Erre nézve tájékoztathatom a Házat, hogy intézkedni fogok az iránt, hogy ez a törvény ne csak kinyomattassék, hanem minden községben ki is doboltassék és a népnek megmagyaráztassék. (Helyeslés.) Intézkedni szándékozom, hogy ezen törvény sok százezer példányban népszerű felvilágosítás és tájékoztatás kíséretében kiosztassék. (Általános helyeslés.) Intézkedni szándékozom továbbá az iránt, hogy ezen törvény alapján és ezen törvény rendelkezéseinek megfelelően egy mintaszerződés készíttessék a végből, hogy úgy a munkaadónak, mint a munkásnak már egy kész szerződési tervezet álljon rendelkezésére. (Élénk helyeslés.)

Végül csak annak kijelentésére szorítkozom, hogy ha nem is látok oly sötéten, mint a tisztelt képviselő ur a tekintetben, hogy a társadalom eddig a kisbirtokos és munkás érdekében semmit sem

tett volna, de elismerem, hogy igenis többet kell tenni, hogy a társadalomra fokozottabb kötelezettségek vássanak.

En azt tartom, hogy ha mi ezen állapotokat szanalai akarjuk, akkor nem elég ez a törvény és ezen törvénynek végrehajtása, hanem szükséges, hogy minden birtokos érezzen egy kötelezettséget, amely semmiféle törvényben nincs megírva, (Élénk helyeslés.) érezze azt a kötelezettséget, hogy azzal a néppel, amelynek körében él, úgy kell érintkeznie, hogy az a nép őt a legjobb barátjának tartsa. (Élénk helyeslés és tetszés.)

Ily értelemben ajánlom a szakasz elfogadását. (Hosszantartó zajos helyeslés és éljenzés a jobb oldalon.)

Az elnök ekkor az egész javaslatot elintéztéknek jelenti ki.

— Éljen Darányi! — hangzik lelkesen minden oldalról.

Wlassics válasza.

Ezután Wlassics Gyula kultuszminiszter válaszul Madarász József interpellációjára Fiume közoktatása ügyében. Mindenekelőtt megjegyzi, hogy Fiume állami iskolái magyarság szempontjából nem eshetnek kifogás alá. A városi iskolákban még van baj, de holnap vagy holnapután ki lesz nevezve az új tanfelügyelő és annak, nemkülönben Fiume városnak tapintatától elvárja, hogy el fogják tüntetni a városi iskolákból is a magyarság szempontjából sérelmes könyveket.

A Ház a választ egyhangulag tudomásul veszi.

Wlassics Gyula végül Rátkay László interpellációjára válaszolva kijelenti, hogy a hajdudorogi magyar ajku görög-katolikus püspökség ügyében egy kormányelnök, mint ő is ismételt megmondották már álláspontjukat. Ez tisztán a liturgikus nyelv kérdése. Erre nézve pedig csak most folynak a tárgyalások s míg ezek be nem fejeződnek, a kormány semmit sem tehet.

A Ház ezt a választ is tudomásul veszi.

A holnapi ülés.

Az elnök javaslatára ezután elhatározza a Ház, hogy a holnapi ülésben a munkásjavaslat harmadik olvasásán kívül a mentelmi ügyeket is le fogja tárgyalni.

Ez az ülés csak tizenegy órakor fog kezdődni

KÜLFÖLD.

Esterházyt fölmentették.

A haditörvényszék ma este kihirdette ítéletét, amely gróf Walsin-Esterházy Károly Ferdinánd Máriát *egyhangulag fölmenti az eljéne emelt súlyos vádak alól*. Esterházyt mentették föl és ezzel Dreyfust újból elítélték. Elítélték tehát másodszor is, megint egyhangulag. Bizonyos hát, nem kételkedhetik benne senki: az Ördögsgiget szomorú lakója, a testben-lélekben megtörtött Dreyfus kapitány bűnös és hazaáruló.

Esterházy pedig büntelen.

És mégis, hiába, úgy érzi mindenki, mintha fordítva állana a dolog. Mintha mind a kettő bűnös volna, vagy ha csak egy a bűnös, akkor az — Esterházy.

Ennek a nyilvánvaló megtévedésnek nagyon világos az oka. Megkezdik a tárgyalást és tíz napra tervezik. Azután befejezik két nap alatt. Nyilvánosan kezdik a kihallgatásokat és folytatják zárt ajtók mögött. És csudálatos mód, a nyilvános tárgyaláson minden Esterházy ellen szól és Dreyfus mellett. Így vallanak a tanúk, így vall a vádlott, olyan hatást tett az összes tanúk szereplők viselkedése.

Azután zárt lesz a tárgyalás és megfordul minden. Csakhogy amazt láttuk, hallottuk, erről meg nem tudunk semmit. Láttuk bemenni a vádlottat sárgán és aszottan, a vádlókat és tanukat büszkén, emelt fővel, a győzelem tudatában. És visszajönnek mint egy megfordított

hajdani csudatoronyból: a büszkék megaláztatottan, a megtört alak pedig egyenesen, ragyogó arccal.

Talán az igazság derült ki, de a homály megmaradt. Talán egy veszedelmes machinációt zuztak semmivé, de a közvéleményt nem nyugtatták meg.

S hangzik máris, hangzani fog még ezután is a kiáltás mindenfelől: *Több világosságot!*

A mai nap eseményeiről párisi távirataink egyébként ezeket jelentik:

Párisi lapvélemények.

A párisi lapok a tegnapi tárgyalásról ugyanolyan álláspont szerint nyilatkoznak, mint amilyent a Dreyfus-Esterházy ügyben már előbb elfoglaltak. Kivételt csupán az *Autorité* tesz, amely kezdettől fogva a Dreyfus-per revízióját követelte, ma pedig Walsin-Esterházy mellett foglal állást és azt írja, hogy *Scheurer-Kestner* veszedelmes számár, aki két hónap óta izgalomban tartja a közvéleményt és egyetlen adattal sem tudta vakmerő állításait bebizonyítani.

Más lapok is, amelyek mindig Dreyfus ellen írtak, megtámadják Dreyfus védőit. Így *Scheurer-Kestner*nek a tanuvallomásáról azt mondják, hogy végtelenül tires és semmitmondó. Vannak lapok, amelyek azt írják, hogy a nyilvánossággal nem tettek szolgálatot Dreyfusnak.

Clemenceau ellenben az *Aurore*ban így ír: Tegnapi megkezdődött a bűnpör. Kinek a bűnpöre? Walsin-Esterházy őrnagyé? Ó nem, Piquard ezredesé. Nem csekély botrány az, hogy Piquard ezredes, akit tanuként idéztek meg, mint vádlott szerepel Walsin-Esterházy hívei ez okból örülhetnek a tárgyalás nyilvánosságának.

A *Radical* a többek között ezeket írja: A haditörvényszék Dreyfus Mathieunek és Dreyfus-nénak a tárgyalásból való kirekesztését követeli. De hát ki fogja a vádat képviselni? Ki fogja azt támogatni? Talán Piquard ezredes? Hisz a bíróság azért tartotta fenn a titkos tárgyalást, hogy megakadályozza, hogy az ezredes szavát hallhassák.

A *Rappel* szerint nem akarták, hogy az igazság napfényre kerüljön; egyszerűen guzsa kötötték.

Rochefort az *Intransigeant*-ban a következőket írja: A katonai bíróság ítélete végre össze fogja zuzni az árulókat, akik oly konokul zárkóznak el az igazságtól. Már most nyilvánvaló, hogy a zsidók nem számíthatnak a közvéleményre, mely szótlanul mondja ki rájuk ítéletét.

A *Gaulois* sajnálja a botrányokat, melyeknek három év előtt egy kapitány esett áldozatul, holnap talán egy őrnagy s holnapután egy ezredes lesz áldozata. A hadsereg becsülete megköveteli, hogy ennek a botránynak véget vessenek.

A sajtóban különben az az egybehangzó vélemény, hogy az Esterházy-pert még ma befejezik. Némely lap helyesli az eddigi két tárgyalás vezetésének a módját. A legtöbb lap ellenben, mint a *Lanterne*, *Aurore*, *Radical* és a *Rappel* határozottan tiltakoznak az ellen, hogy a tárgyalás csak részben is titkos legyen. Az a vélemény is meggyező, hogy *Ravary* vizsgálóbíró jelentése tulajdonképpen vádirat Piquard ellen. Piquard állását ennélfogva a hadseregben lehetetlennek tartják és azt vélik, hogy a vizsgálóbíró elé állítják.

Titkos tárgyalás.

Délelőtt kilenc órakor kezdtek meg ma a folytatólagos végtárgyalást. A törvényszék előtt ma már kevesen jelentek meg s a rendőrségnek is kevesebb dolga akadt.

Hervieu kormánybiztos mindjárt az ülés elején azt indítványozta, hogy a tárgyalást zárt ülésben folytassák. A törvényszék erre visszavonult határozathozatal végett. A tanácskozás rövid ideig tartott s amikor néhány percz mulva megjelent, az elnök kihirdette, hogy a tárgyalást, a kormánybiztos kívánságához képest s arra való tekintettel, hogy ma a tanúk kihallgatásánál a *nemzeti védelem érdekei* szóba kerülnek, egyelőre *zárt ajtók mellett folytatják*.

Luxer tábornok ekkor a hallgatóság felé fordult:

— Fölkérem ennélfogva a hallgatóságot és az újságíró urakat, hogy a tárgyalóteremből kivonulni sziveskedjenek. A törvényszék annak idejében tudatni fogja a tárgyalásnak nyilvánossá váló átváltoztatását.

Az elnök ezután a tárgyalást öt perczre fölfüggesztette és ezalatt a hallgatóság és az újságírók kivonultak a teremből. Öt percz mulva megkezdődött a titkos tárgyalás és az egész nap folyamán *nem is került a sor többé nyilvános tárgyalásra*. A közönség egész napon át csak a tanukat bámulta, amikor bevezették őket a tárgyaló terembe.

Dreyfus Mathieu is megjelent, de őt sem bocsátották be a tárgyaláshoz.

Esterházy ismét egyenruhában volt. Kard nem volt az oldalán. Ma is egy tiszt kísérte át a törvényszéki épületbe az azzal szemközt levő házból.

A tárgyalásról egy árva szó sem szivárogt ki.

A törvényszéki tudósítónak az elnöknel tett lépései folytán és Saussier tábornok parancsa értelmében *Luxer* tábornok a törvényszéki tudósítónak a haditörvényszék épületében egy termet bocsátott rendelkezésére. Daczára ez intézkedésnek a tudósítók mitsem tudtak meg arról, mi történik a tárgyalóteremben.

A törvényszék első tanúak *Paty du Clam* őrnagyot hallgatta ki, ki ellen Dreyfus Mathieu és Scheurer-Kestner a legsúlyosabb vádakot emelték.

Paty du Clam kihallgatása másfél óra hosszáig tartott; kihallgatása után két katonatiszt kíséretében távozott a törvényszéki épületből és a lent várakozó hércocsiban hajtatt lakására.

A következő tanu *Gouse* tábornok volt, akinek kihallgatása csak kevés ideig tartott.

Ezután ismét *Piquard* ezredest hallgatták ki. Állítólag szembesítették őt *Gouse* tábornokkal és a szembesítés nagyon izgatottan folyt le. Piquard, a kiszivárgott hírek szerint, *rendkívüli fontosságú szenzációs leleplezéseket tett*. Ezeket a híreket azonban tartózkodással kell fogadni, mert az egész tárgyalás szigorú titokzatossággal folyt le, s a híreket többnyire csak ellesett szavak után kolportálták. A *Patrie* mégis közöl néhány részletet, a mely — a mint mondja — indiszkréciónak köszönhető.

Piquard ezredes.

Laute őrnagy tanu a *Patrie* szerint azt vallotta, hogy *Piquard* ezredes arra kérte, jelentené ki, hogy tudomására jutott, hogy az a pneumatikus levelezőlap, amelyet Piquard Esterházy befekettetésére akart felhasználni, a német nagykövetségtől származik. Csakhogy az őrnagy ezt az ajánlatot visszautasította.

A mai zárt tárgyaláson az irázzakértők nagy szerepet vittek. Ott volt *Bertillon* is. Meghallgatták továbbá még három más szakértő véleményét is.

A tárgyalás érdekes és élénk mozzanatokban nagyon bővelkedett.

Kiváló érdekességű pontjai voltak a tárgyalásnak amikor *Piquard* ezredest *Gouse*-zal és *Henry* ezredessel szembesítették. *Henry* tudvalevőleg azzal gyanúsította Piquard-t, hogy hivatalában véletlenül meglepte, amint a Dreyfus-akták olvasásába volt elmerülve. Piquard és *Henry* ezredesek egymásra sem tekintettek, amikor a tárgyalási termet elhagyták.

Az újságírók természetesen mindenkit megrohantak, hogy valami részletet eláruljon nekik a tárgyalás menetéből. Így tettek Piquard ezredessel is. Csakhogy ez nagyon bosszusan jött ki a teremből és mikor nem akarták tovább engedni a zsurnaliszták, míg meg nem tudnak valamit tőle, ezekkel a szavakkal: — „Ugyan, kérem hagyjanak keresztül mennem!” — gyorsan eltávozott.

Az újságírók most nekiestek *Tezenas* védő titkárnak, aki épen Piquard után hagyta el a termet és őt ostromolták a legcesekélyebb hírért. Ez el is árult nekik annyit, hogy a hivatalos titok megsértése nélkül is *megmondhatja, hogy Piquard a perben nagyon szomorú szerepet játszott*. Valósággal azt mondhatni, *nem Esterházy, hanem Piquard volt a vádlott*.

Az ítélet.

Hét óra 45 perczkor Tezenas, Esterházy védője, megkezdte védőbeszédét.

A haditörvényszék esti fél nyolczkor befejezte a tárgyalást. Luxer tábornok elnök kijelentette, hogy a haditörvényszéknek a következő kérdések fölött kell döntenie:

Vétkes-e Esterházy parancsnok abban, hogy tiltott üzemeket folytatott, vagy idegen állammal vagy annak ügynökével összeköttetést tartott fenn, hogy azt arra hívja fel, hogy Franciaországgal szemben ellenségeskedést folytasson, vagy ellene háborút indítson, vagy erre az eszközöket megszerezze?

Ezután következett a szavazás, amely a katonai törvénykönyv 131. paragrafusára szerint úgy történik, hogy a legalacsonyabb rangu hadbíró először és az elnök utóljára szavaz. A haditörvényszék egyhangulag kijelentette, hogy a vádlott a felsorolt kérdésekre vonatkozólag nem vétkes.

Erre a tárgyalást újból nyilvánosnak jelentették ki.

Az elnök felolvasta a határozatot, amely szerint a haditörvényszék Esterházyt az ellene emelt vád alól felmenti, elrendeli, hogy a vádlott szabadlábra helyeztessék és a kormánybiztost utasítja, hogy az ítéletet a fegyverbe lépett őrség előtt olvassa fel.

A közönség egyrésze tetszésének adott kifejezést.

Dreyfus és Bertillon.

A Siécle-ben Gaillot azt írja, hogy a Dreyfus-pür bevégezte után Bertillon-tól grafológiai órákat vett. És mikor Bertillon elmondta neki, hogy szakvéleményét mire alapította, így kiáltott fel:

— És ezek az Ön bizonyítékai? Erre alapítja Ön ítéletének biztosságát?

Erre Bertillon így felelt:

— De bocsánatot kérek, én nem voltam vizsgálóbíró a Dreyfus-perben, én csak szakértő voltam. Én mondtam a bíróságnak, hogy szerezzem magának más bizonyítékokat is. Magam is ajánlottam nagyon sok módot erre, de nem vették tekintetbe.

Guillot ehhez azt a megjegyzést fűzi, hogy mindama kételyeit, amelyek benne a pür lefolyása alatt támadtak, Bertillon e kijelentése csak megerősíthették.

Piquard és Esterházy.

A késő éjjeli órákban táviratozzák Párisból, hogy Piquard ezredes ellen a katonai bünvádi eljárást meg fogják indítani.

Piquard ezredes, akit már tegnap este is kihallgattak, ma a legfontosabb tanúként szerepelt. A hadügyminiszteriumi bureau d'informations főnökével, Henry-val együtt hallgatták ki. Piquard a legcsekélyebb izgatottságot sem tanúsította az egész tárgyalás alatt. Mikor kiment, a körülötte álló tiszteknek nem köszönt.

Esterházyt nagyon kifárasztotta a mai tárgyalás. Arcza beesett, mintha egész éjjelen át nem aludt volna.

Egy kapitány följelentésére Bertholus vizsgálóbíró házkutatást tartott Jouffroy-Dahbans asszonynál, akinek a fátyolos hölgy kitértől állítólag tudomása van és őt, valamint szeretőjét, az igazságügyi palotába vitték és vizsgálati fogságba helyezték. A kapitány zsarolási kísérlet miatt jelentette föl őket.

TÁVIRATOK.

Csehek és németek.

Prága, január 11. Ma Schuh József német diákok, akit két társa kísért haza, tiztizenkét, a műveltebb osztályhoz tartozó cseh az utcán elkezdte szidalmazni és Schuh-nak a diáksapkáját és nemzeti színű szalagjait sárral dobálta. Nem került sok időbe és a nagy-lárma közel 80 főből álló csoportot vonzott a megtámadott német diákok köré, akik, jóllehet in-

zultálták őket, mégis nyugodtan folytatták utjukat. De egyszerre csak a csehek nekik rontottak és Schuh fejéről a kalapot leütötték, a sárba tiporták, sőt még az orráról a szemüveget is leverték. Erre aztán a diákok menekültek a tulerő elől és haza szaladtak. A tömeg utánok eredt és vagy egy fél óráig lármázott, füttyült a diákok lakása előtt. Az egész garázdálkodás alatt nem mutatkozott egy szál rendőr sem. Az esetről a helytartóságot rögtön értesítették.

Gautsch tárgyalásai.

Brünn, január 11. Báró Gautsch miniszterelnök a morva képviselőkkel is fog tárgyalásokat folytatni, amelyek természetesen szintén a nyelvrendeletek kérdésével fognak foglalkozni.

Idegen rendjelek.

Bécs, január 11. A közös hadsereg rendeleti közlönye szerint 5 Felsőge a következő idegen rendjelek viselését engedte meg: Krieghammer Ödön hadügyminiszternek a japán nap-rend nagykeresztjét; gróf Üxküll-Gyllenband lovassági tábornoknak a porosz vörös-sasrend gyémántos nagykeresztjét, és a dán Danebrog-rend nagykeresztjét; báró Wersebe hadosztály-parancsnoknak a vörös sasrend első osztályát; gróf Paar lovassági felügyelőnek az orosz Anna-rend első osztályát; Esterházy Alajos herceg, londoni katonai attasénak az angol jubileumi érmét.

A birodalmi gyűlés megnyitása.

Berlin, január 11. A székesegyházban és a Hedvig-templomban tartott istentisztelet után Hohenlohe herceg birodalmi kancellár déli félbizenkettőkor megnyitotta az országgyűlést a fehér teremben és felolvasta a trónbeszédet. Mindkét ház számos tagja és valamennyi miniszter jelen volt. Wied herceg, az urak házának elnöke, hochothkiáltott a császárra.

Berlin, január 11. A birodalmi gyűlés újbó való összeülése után ma megkezdte a bíróság szervezetről szóló novella, valamint a polgári és büntető perrendtartás tárgyalását, amelyet a holnapi ülésen folytat.

Kréta kormányzója.

Athén, január 11. Idevaló politikai és diplomáciai körökben elterjedt hír szerint György hercegnek Kréta főkormányzójává való jelölése mind nagyobb tért hódít az európai kabineteknél. — Franciaországon kívül beleegyezett ebbe Anglia is; Németország hozzájárulása szintén biztosítva van. Az athéni sajtó azonban nagyon hidegen fogadja a hírt.

A szerb király betegsége.

Köln, január 11. A Kölnische Zeitung egy belgrádi híre szerint Sándor királyon egy idő óta a testi és a lelki lehangoltságnak olyan veszedelmes tünetei mutatkoznak, hogy környezete komolyan aggódik miatta. A király minduntalan megváltoztatja elhatározásait és a legellentétesebb tanácsokra hallgat. A radikális pártvezérek figyelmeztetést parthiveiket, hogy nyugalmat szinleljenek és titokban készítsék elő a jövőre eseményeket. A szerb viszonyokkal ismerős emberek azt mondják, hogy a szerb királyi családot nagy veszedelem fenyegeti.

Német konzulátus Prágában.

Berlin, január 11. A „Nordd. Allg. Ztg.” jelenti: Jó értesülés szerint Prágában német konzulátust szándékoznak felállítani.

A kamara és a szenátus.

Páris, január 11. A kamarában az ülésszakot a legnagyobb csendben nyitották meg. A képviselők igen nagy számmal voltak jelen. Boisset korelnök tartotta szokásos megnyitó beszédet. Brisson 349 szavazattal 283-al ismét elnökké választották. A kamara az eddigi alelnököket és jegyzőket is újra megválasztotta.

Páris, január 11. A szenátus ülésén a korelnök beszéde után az ülést csütörtökre halasztották. Az ülés napirendjén az elnökség megválasztása van. Scheurer-Kestner ismét kandidálva van az alelnöki állásra.

Milán hazautazása.

Bécs, január 11. Milán király csak néhány napig marad itt, azután egyenesen Belgrádba utazik.

Ferdinand fejedelem a — czárnál.

Pétervár, január 11. Ferdinand holgár fejedelem az orosz udvarnál való látogatását, melyre már hosszabb idő óta készül, a tavasszal teszi meg.

Bányászok sztrájkja.

Lens, január 11. A drocourt-i kőszénbányákban kitört sztrájk terjed. Ma reggel mintegy 300 munkás szüntette be a munkát.

HIREK.

— Bál az udvarnál. Lapunk legutóbbi számában már megirtuk, hogy a király a jövő hónapban a magyar fővárosba érkezik, ahol ez alkalommal udvari ünnepek lesznek. Mint ma félhivatalosan jelentik, a király februárban érkezik Budapestre, hol is február 19-én, szombaton, a királyi várpalotában bál lesz az udvarnál.

— Személyi hír. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter helyett az e heti audienctziát, a miniszter másirányú elfoglaltsága miatt, a közoktatásügyi államtitkár fogja megtartani.

— A szent korona-kápolna. Az Orsova melleit levő korona-kápolnát, melyet a szent koronának felfedezési helyén a király emeltetett, az ahhoz fűződő kegyeletes emlékre való tekintettel a vallás- és közoktatásügyi miniszter, miután azt meglehetősen megrongálta az idő, még a múlt évben jó karba helyeztette és intézkedett egyidejűleg arról, hogy úgy a kápolna, mint annak kertje ezentul kellőleg ápolassék és őriztessék.

— Egy képviselő gyásza. Györfly Gyula országgyűlési képviselőt súlyos családi gyász érte: atyja Csikcsatószegei és Csik-Szent-Imrei Györfly József 71 éves korában Csik-Csatószegezen ma elhunyt. A meghalt egyike volt ama már, mindinkább ritkuló hazafiaknak, kik 1848-ban a szabadságharc küzdelmeiben résztvettek, maga három sógorával és egy bátyjával küzdötte át a mozgalmas időket, miért 1857-ig fogságot is szenvedett. Kiszabadulása után is felügyelet alatt tartotta az akkori kormányzat, de ez nem akadályozta őt meg abban, hogy az olasz legióba átszökjön ne segítse át Csikmegyén; sőt az ugynevezett székely pucsból is részes volt. Az alkotmányos élet beálltával azonban tevékenységét kizárólag a megye közjavanak előmozdítására szentelte s a közéletben élénk részt is vett. Az ősrégi székely nemesi család ivadékát kiválóan jellemezte törhetlen hazafisága emellett a magánéletben kinyerte önzetlenségével mindenki osztatlan szeretetét.

— Az ereklyék. A magyar ember szerencsét hozó ereklyének tartja az akasztott ember kötelét, az osztrákok a bukkott miniszterelnökök szétört asztalának darabjait tartják ennek. Mint ugyanis Gráczból táviratozzák, ott a mai tartományi gyűlésen Wals képviselő gróf Badeni volt miniszterelnök padjának és asztalának részét árusította. Ereklyeként veték ennek az asztalnak darabkáit, amelyet annak idején összetördeltek a birodalmi gyűlésen. Valami hasonlóság van e fadarabok és az akasztott ember kötele között! . . .

— A pécsi püspök beiktatása. Pécsi levelezőnk táviratozza, hogy Hettyey püspök beiktatása e hónap huszonhetedikén lesz. Troll káptalani helynök ma körlevélben értesítette erről a lelkészeket.

— Az Otthonból. Az Otthon írók és hírlapírók körének választmányja ma tartotta ebben az évben első ülését, mely nagyon látogatott volt. Az ülés főmozzanata az a jelentés volt, melyet Lendvay Sándor ellenőr terjesztett elő a kör vagyoni viszonyairól. A jelentés azt az öröndetes tényt konstataulta, hogy az Otthon vagyona szépen szaporodik és hogy pénzügyi viszonyai a legrendezettebbek. Jóllehet a múlt évben több tag kilépett az Otthon-

ból, a kör rendes bevételai mégis megnövekedtek úgy, hogy ez idő szerint a körnek mintegy 15.000 forintnyi kamatozó vagyona van. A választmány e jelentést örvendetes tudomásul vette és a pénzügyek vezetéseért lovag Falk Zsigmond pénztárosnak és Lendvay Sándor ellenőrnek jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

— **Titkos Konventikulum.** A nemzetiségi agitátorok újból megkezdték működésüket. Ezúttal is, mint már annyiszor, titokban folytatják aknamunkájukat, mert hiszen manipulációjukhoz nem kell napfény. Tegnap délután 3 óraker ugyanis Mudron Pál, dr. Vanovics János Turóc-Szent-Mártonból, Stefanovics Pozsonyból, Gavrilá Emil Ujvidékről és Coroianu Gyula Kolozsvárról a román, tót és szerb nemzetiségek nevében a József főherceg-szállodában titkos konventikulumot tartottak és pedig, minthogy másképen egymást meg nem érthették volna, magyar nyelven. A tanácskozás célja egy nemzetiségi manifesztum szövegezése volt, melyet a nevezett urak, akik mint a nemzetiségek állítólag fennálló végrehajtó bizottságának tagjaiul szerepelnek, népeik nevében publikálnának a magyar állam nemzetiségi politikája ellen való tiltakozásul Európa előtt. Coroianu csak a napokban érkezett haza Bukarestből s nagyon valószínű, hogy a csendes nemzetiségi konventikulumot azért rendezte, hogy a bukaresti ligának és a konzervatív pártnak megmutassa, hogy az általok oly búsán támogatott ügyet elaludni nem hagyja.

— **Egy kereskedő tragédiája.** *Esztergomban* — mint levelezőnk táviratozza — nagy feltűnést kelt *Schalkház* Gyula kereskedő tragédiája. *Schalkház* a fővárosban volt üzlete, mely tönkre ment. Az anyagi romlás elvette a szerencsétlen ember eszét. Ma hirtelen örvénybe kezdett, tört, szúzott mindent, úgy, hogy erős őrizet alatt Budapestre szállították.

— **Határozás.** *Faltay* Andor, *Tisza* Kálmán vadászati uradalmának a tisztjét, sulyos csapás érte; fiatal neje: *Faltay* Andorné, szül. *Sántha* Gabriella 22 éves korában Budapesten meghalt. A fiatal asszony halálát férjén kívül két kis árva és nagy kiterjedésű rokonság gyászolja.

— **Kitüntetett fényképész.** *Erdélyi* Mór budapesti fényképésznek *II. Vilmos* német császár a porosz udvari fényképész címet adományozta. *Erdélyi* az erről szóló okiratot már megkapta Berlinből.

— **Segély a lelkészeknek.** A pénzügyminiszter a kincstár kegyurasága alá tartozó több erdélyi görög-katholikus lelkészt, csekély javadalmazásukra való tekintettel, ebben az évben is kisebb-nagyobb segélyösszegekben részesít.

— **Bál után párbaj.** A farsang nemcsak a táncnak, a mulatozásnak, hanem egyszersmind a párbajoknak is a korszaka. A bálakon gyakoriak az összeszólalkozások és a párbajok statisztikája azt mutatja, hogy a legtöbb párbaj farsang idejére esik. Az első ilyen farsangi párbajról ma kapunk értesítést. *Nyíregyháza*i levelezőnk ugyanis azt táviratozza, hogy *Badl* huszárfőhadnagy ifjabb *Bodnár* István ügyvéddel kardpárbajt vívott, melyben *Bodnár* a fején sulyos sebet kapott. A párbaj oka: bálon történt összeszólalkozás.

— **A Széchenyi-muzeum.** A Magyar Tudományos Akadémia elhatározta, hogy palotája egyik termében a gróf Széchenyi Istvánra vonatkozó irodalmi művekből, emléktárgyakból muzeumot létesít. E muzeumba fölveszi Széchenyi naplóját, kéziratjait, levelezéseit, jegyzeteit, műveinek minden kiadását, az életére és működésére vonatkozó hazai és külföldi könyv- és hírlapirodalmat, a személyéhez fűződő emléktárgyakat, butorokat, ruházatokat, arcképeket, szobrokat róla s a környezetéhez tartozókról stb. A gyűjtés intézésére bizottságot alakított, mely tollkéri mindazokat, akik a Széchenyi-iratoknak, leveleknek, rávonatkozó műveknek, emléktárgyaknak birtokában vannak, engedjék át őket az Akadémia Széchenyi-muzeuma számára, akár ajándék vagy eladás útján, akár a tulajdonjog föntartása mellett.

— **Egy derék egyesület.** A „Bécsi magyar nemzeti szövetség”, mely a külföldön az övéhez hasonló célt szolgáló magyar egyesületek között, úgy a hazafias mozgalmak, valamint a humanitás terén a lehető legnagyobb tevékenységet fejt ki, a szövetség tendenciáját a társadalom minden rétegében való ismertetése végett Magyarország vidéki városai-

ban is megkezdte működését. Az első ilyenmű kísérlet e hónap 8-án Szegeden, a „Tisza” szálloda összes termeiben F. Pevny Irén urhölgy, a magyar királyi operaház művésznőjének közreműködése mellett a szövetség és a Szegeden létesítendő mentőegyesület javára rendezett nagy művészestély volt. Szeged szabad királyi város minden társadalmi köre képviselve volt az estélyen. A szövetség lelyisége: Bécs, I., Franzensring 18; honnan a szövetségre vonatkozó minden felvilágosítás megkapható.

— **A Kalotaszeg vetélytársa** Hontmegyének *Bozók* községében — mint levelezőnk írja — a szegény nép szintén olyan kézimunkákat készít, mint a kalotaszegiek. És hogy országos hírűvé nem lett még a munkájuk, annak csak az az oka, hogy nem találta meg az ő *Gyarmathy* Zsigánját. A bozói nép most a rossz termés következtében éheznek. *Czibulya* László alispán tehát olyan módon akar az éhínségen némileg enyhíteni, hogy január 12-től január 26-ig az ipolysági megyeházban a bozói nép kézimunkájából kiállítás rendez, melyen a tárgyak eladók és e kiállításra meghívta körlevélben az érdeklődő megyei hölgyközönséget.

— **Hamis hír.** A fővárosi napilapok azt írták ma, hogy *Santelli* Italo vívómester párviadala szólította Szabó István országgyűlési képviselőt, aki tudvalevőleg Magyarországon a legkitűnőbb kardforgatók egyike. Mint mi értesülünk, *Santelli* vívómester Kisgyeseni Szabó István országgyűlési képviselőt nemcsak hogy nem provokálta, hanem tudomást nyervén arról, hogy Szabó képviselő, mint a M. A. C. tagja a *Santelli* és *Giroldini* között fölmért ügyben a M. A. C. és az ő jól föfogott érdekében járt el, a képviselőnek — mint a M. A. C. tagjának — ezért személyesen köszönetet mondott.

— **A visszautasított udvarló merénylete.** *Murinov* Péter, az egyik *dettai* szálloda kapusa, kinek udvarlását *Heliszek* Anna szobalány visszautasította — mint levelezőnk táviratozza — a leányt elkísérte *Dentára* s őt az utcán agyonlőtte. A gyilkos aztán visszatért *Dettára* és jelentkezett a csendőrségnél, ahol mindjárt vasra verték.

— **Az Alföld nyomora.** Nemcsak Torontálból, a magyar Alföld többi helyéről is lesújtó híreket kapunk a népnomorról. *Békésről* közli velünk tudósítónk, hogy ott háromszáz munkáscsaládnak elfogyott az élelmiszere és a tüzevalója. Helyzetükön a lehető legjobban úgy segítenek, ha alkalmat nyújtanak nekik arra, hogy munkával keressék meg a betevő falatot. Az Iván-fenéki ármentesítő társulat és a vármegye éppen a helyzet által sarkalva fogatosított földmunkákat. Utóbbi programon kívül elkészítetteti a csaba-békési utzakasz földmunkáját 12.000 forint költséggel. S bár a helyzet ily vigasztalan, a szociálista kolompok sokhelyt sikerrel agitálnak, hogy ne álljanak munkába. A Sárrétvidéki uradalomnak, hol a szociálista izgatás leghevesebb most — idegen helyről szerződtek jövő aratásra munkásokat. A Sárréten az asszonyi szervezkedések is erősek s Szeghalmon szavalatokkal egybekapcsolt népbálat akartak rendezni, kitűnt azonban, hogy a legveszedelmesebb szociálista költeményekből állították össze a műsört és így a bált nem engedélyezték.

— **Dráma az erdőben.** *Tóth* József bakakáplár ma délután az isaszegi erdőben keresztüllötte a szeretőjét, *Mészáros* Katalin szobaleányt. Azután maga ellen fordította a feyvert s holtan terült el a leány mellett. A járókelők csak estefelől vették észre, amikor a leány is utolsó perceit élte. *Tóth* József holttestét bevitték a 17. számú helyőrségi kórházba, a leányt a Rókus-kórházban ápolják.

— **Becsapott kivándorlók.** *Boné* Tamás, *Kosztka* János, *Alexi* Pál és *Huber* Adolf a neve ama csalókvartett tagjainak, amely a *kivándorlósok megakadályozására állott össze.* A nevezett négyes oly módon tartotta vissza az idegenbe vándorlókat, hogy a budapesti pályaudvarokon kifosztotta őket minden vagyonukból, aztán kezükbe nyomott egy Bécsbe szálló harmadik osztályú jegyet és holmi piros csillagos urak pártfogásába ajánlotta őket, akik Bécsben várakoznak rájuk. A csillagos urak azonban, akik a bécsi Mészler-féle kivándorlási ügynökség emberei voltak, szóba sem álltak a becsapott kivándorlókkal, mivel semmi összeköttetésük sincs a budapesti fosztogató kvartettel. Be is

panaszolták a budapesti rendőrségnél a négy csalót, kiket hamarosan el is fogtak. Mivel valamennyien rosvott multuak, sőt Boné örök időkre ki van tiltva a fővárosból, hosszabb ideig ki sem bocsátják őket fogságukból.

— **Pánik a templomban.** *Brüsszalből* táviratozzák, hogy a Vergier-templomban ma, amikor tele volt ájtatos hívőkkel, vak tüzilárma támadt. Az emberek megijedve a kijaratok felé tolongtak, mi közben több ember megsérült.

— **Vasuti baleset.** *Berlinből* vasuti baleset híret hozza a táviró. Eszerint sok képviselő, aki a birodalmi gyűlés megnyitására utazott, az elmúlt éjjel nagy veszedelemben forgott. A Frankfurtból a menetrend szerint elindult gyorsvonattal utaztak Berlinbe és éjjel fél 1-kor kellett volna a német fővárosba érkezniök. Azonban a gyorsvonat *Hall* és *Bitterfeld* között egy tehervonattal összeütközött. A szolgálati személyzet egy része kisebb-nagyobb sérüléseket kapott, az utasokat azonban semmi baj sem érte. Most mindkét vágány el van zárva és a közlekedést átszállással közvetítik. A vonat a baleset következtében csak öt óraker ért be Berlinbe.

— **Esketési ügyvivőség.** Ez a fiatal vállalat, mely arra alakult, hogy a vőlegények dolgát megkönnyítse és összeszedvén helyettük a házasság kihirdetéséhez szükséges iratokat, tanácsokat ad stb., máris szép erkölcsi eredményt ért el ezen a téren. A vállalat most kijelentette, hogy Erzsébet-körut 7. szám alatt levő irodájában az igazolt szegényeknek minden díj nélkül, ingyen ad tanácsot, s ezáltal a szegényeknek módot nyújt arra, hogy dolgaikat gyorsabban végezhessek el.

— **1898-iki árjegyzékem** megjelent. Haldek magkereskedése, Budapest, Károly-körut 9.

A vásárhelyi panama.

Nemes *Hódmezővásárhely* városában erősen tisztogatnak most. A városházán folytatják a vizsgálatot, melynek mai eredménye — mint levelezőnk táviratozza — az, hogy *Banga* Péter főszámvevőt és *Kiss* Péter tanácsost felfüggesztették állásaiktól.

Ezzel azonban aligha van még vége az országra szóló botránynak.

Tudósítónknak ma alkalma volt a mostani vásárhelyi állapotokról Hódmezővásárhely egyik vezéremberével beszélgetni.

— Aki valaha közigazgatással foglalkozott és egy hatvanezer lakossal bíró város óriási terjedelmű pénzügyeit ismeri, az talán nem is fogja elhinni, hogy a letartóztatott főszámvevő csak négy elemi iskolát végzett. Egy törvényhatósági joggal felruházott város pénzügyeinek szakértő ellenőre husz éves korában még *egyszerű béres volt* és egyik vásárhelyi gazdánál cselédkedett. *Banga* Péter, a fiatal béreslegény katona lett, ahol az akkori időben az ő irástudása kivált és csakhamar számvevő örmeztérre lépett elő. Mikor elhagyta a hadsereget, irnokká választották. Ugy látszik, jól választotta meg a rokonságát és a barátait, mert aránylag gyorsan haladt felfelé a hivatali létrán. A legutóbbi tisztujítás előtt még főpénztáros volt, és akkor választották meg főszámvevőnek.

Persze, itt azt lehetne kérdezni: hát mire való a számonkérő szék, amit a főispán tartani szokott? De aki már jelenvolt egy ilyen ülésen, az mosolyog erre. A hivatalnokok újságot olvasnak, az elnök bóbiskol és az órát nézi, az akin pedig a számot-adás sora van, daráló hangon, érthetetlenül olvas föl valamit. Senki a számadásokba tüzetesen bele nem néz. Végül megnézik a summa summáriumot, ha az helyesnek látszik, minden rendben van. Folytatják a sikkasztást.

Ezért van valami abban, amikor a polgármester ellenségei azt mondják, hogy miért nem jött korábban a sikkasztásoknak nyomára. Igaz viszon, hogy Baksa egyebet se tesz hat év óta, mint a klikkekkel veszekszik. Nem szabad persze elfelejteni, hogy bizony őt is klikk hozta be.

És így a vásárhelyi viszonyok ismerőst nem lepi meg az, hogy a sikkasztások éppen most derülnek ki. A tisztujítás közeledtével egyre jöttek a névtelen és névvel ellátott feljelentés levelek Baksa polgármesterhez, aki sejtette ugyan eddig is, hogy baj van a városi

számadások körül, de csak ezekre a közvetlen felszólításokra volt kénytelen a darázs-fészekbe belenyulni. Pedig tudta, hogy ezzel nagy veszélybe hozza állását.

A város viszonyait és a polgármester álláspontját is élénken jellemzik az alábbi dolgok, amik mintegy előzményül szolgálnak a mai fejleményekhez.

Baksa Lajos főgondnoka volt a református községnek. Pár év előtt két fontos kérdést kellett eldönteni az eklézsiában. Az egyik, a nagyobb, a felekezeti gimnázium felépítése volt. A másik kisebb kérdés a főgimnázium tanári karának szervezése volt.

Az építési költséghez az állam 65,000 forintot adott. A várostól 40,000 forint segítséget akart az eklézsia kérni, míg a maga vagyonából csupán 15,000 forinttal akart az építéshez járulni.

Baksa Lajos, aki polgármester meg egyházigazgató is volt, itt összeütközésbe jutott önmagával és nem akarta megszavaztatni a 40,000 forintos segítséget az eklézsia számára, hiszen a város pénzügyi egyensúlyát már így is csak 65 százalékos pótdával voltak képesek fentartani. A városi közgyűlés azonban — ugyanaz, amely nem akarta a tisztviselők nyomorúságos fizetését felemelni — megszavazta a segítséget az árvatartási tartalékalapból, amelyből pedig a polgármester a tisztviselők fizetésrendezési kérdéséről szerette volna megoldani.

A főgimnáziumi tanári kar szervezésénél is hiába vetette szavát latba Baksa Lajos, az eklézsia uralkodó klikkje a maga ízlése szerint döntött és a saját pártfogoltjait ültette a katedrakra.

Erre Baksa lemondott presbiteri állásáról. De a felekezet, amely Vásárhelyen vezérszerepet visz, ellensége maradt a polgármesternek. Ma is ők kiabálnak legtöbbször.

A városházán uralkodó állapotokat jellemzi a következő eset is:

A vásárhelyi iskolaszék elnöke és jegyzője egyúttal a város nyomtatvány-szállítója is. Magától értődik, hogy azonfelül a törvényhatósági bizottságnak befolyásos tagjai is.

Baksa Lajos azonban a nyomtatvány számlák kiutalványozása körül akadékoskodott. És míg az 1888—90-iki ciklusban, a régi polgármester alatt, a város nyomtatvány-számlája 12,600 forint volt, addig Baksa polgármestersége idején ugyancsak három év alatt csak 10,000 forint. Pedig a város több nyomtatványt használt el, mint az előző években. Nincs hát csodálni való azon, hogy az ellenpárt ismét két befolyásos taggal szaporodott.

Hasonlóképpen felháborodást keltett bizonyos körökben, amikor például a polgármester a városháza építésénél nem engedte meg, hogy vizes homokot szórjanak a padozat alá. Persze az építési vállalkozó és barátai rögtön ellenségeivé lettek a polgármesternek.

Ez állapotok természetes következménye volt, hogy Baksa Lajos ellen valóságos „ring” alakult a tisztikarban.

És egy tanácsulésen például az egyik fiatal tanácsos rászólt a polgármesterre, aki felülvizsgálta a tanácsos irásait:

— Polgármester ur! Ne turkáljon az akadémia között!

Baksa polgármester persze keményen kikelt az ilyen hang ellen és rendreutasította a fiatal tanácsost. Egy ellenséggel több, ismét.

Igy történhetett az, hogy a törvényhatósági bizottsági tagok értekezletén határozottan hangoztatták, hogy a purifikáló polgármesternek mennie kell. — És nem valószínű, hogy megy.

Különbösen valószínű, hogy Baksa, akit nem ijesztett meg az értekezlet állásfoglalása, nem áll meg az ötödik felfüggesztett tisztviselőnél. Amíg tovább mehet, hatalmas anyagot kell feldolgoznia. Ha ezzel készen lesz, bizonyos, hogy másokra is kerül a sor...

Mint értesülünk, a közpénztári vizsgálat az eddig ismerttetett hiányokon kívül a következőket derítette ki:

1. Hiányzik a városi gyümölcsösökért adott csemetéknek az ára;
2. A városi homokbányák több évi jövedelme;

3. a tisztviselők fizetéséből visszatartott adók elszámolása; végül

4. az ugynevezett körtöltésilletékek elszámolása. Ezeket a bevételeket a főpénztáron kívül kezelték.

Végül, illetékes forrásból arról értesülünk, hogy a képviselőházban interpelláció készül a hódmezővásárhelyi sikkasztások ügyében.

A vámpír.

Schreiber Adolf uzorást, aki ellen a főkapitányság elfogatási parancsot adott ki, mind-ezideig nem fogták el, pedig a detektívek erőlyesen nyomozzák. Annyi bizonyos, hogy még *Budapestben van*, mert meglátogatta ügyvédjét és kérte, hogy eszközölje ki a főkapitányságnál, hogy le ne tartóztassák. Mikor az ügyvéd arról értesítette, hogy már elfogatási parancsot adtak ki s a detektívek mindenfelé keresik, azzal felelt, hogy majd az ügyésszénél fog jelentkezni. De nem jelentkezett. A detektív-felügyelő írásbeli felhatalmazást adott a panaszosnak, hogy bárhol találja Schreiber Adolfot, rendőr útján előállíthatatja.

Schreiber Adolf csak néhány évvel ezelőtt jött a fővárosba és e néhány esztendő alatt százezreket harácsolott össze. Azt állítják, hogy Schreiber Wertheim-székényében körülbelül egy negyed millió forintot kiállított hamis váltót. Hány könnyelmű fiatal embert kerített hálójába, amíg azt a sok hamis váltót összegyűjtötte!

Mint egy könyvatos ujság értesül, Schreiber ellen az ügyésszéghez már korábban két följelentést adtak be. Egy gazdag Andrassy-uti háztulajdonos fiának, Májor Károlynak 800 forintot adott két darab, összesen 9000 forintot kiállított váltóra. A másik följelentést egy budapesti előkelő családhoz tartozó fiatal ember tette, akinek 25.000 forintos örökségét, mely az árvaszéknél volt deponálva, úgy kaparította magához Schreiber, hogy a megszorult fiatal embertől 950 forint kölcsön ellenében 15.000 forintot szülő váltót vett.

Valószínű, hogy Schreiber még a mai nap folyamán elfogják, mert a detektívek nyomában vannak.

Csak egyszerűen Schreiber papának hívták azokat a fiatal gavallérokat, akik összeköttetésben állottak a pénzhízával. A tipikus gömbölyű emberke mindig úgy viselkedett a kiskorú fiatal emberekkel szemben, mint aki segítséget nyújt. Manipulációját azzal kezdte, hogy néhány forintot kért előlegül *szekérre*. Így nevezte ő a fialkert vagy egylovast is. Ha belement az üzletbe, akkor ajánlott levelet íratott a féllel a czimére, melyben az állott, hogy 8 százalékra kéri az illető a kérdéses összeget. Aztán következett az aláírás. A váltó nála akkor volt hamis, ha a szereplő személyek írták. Mentül több hamis aláírás szerepelt a váltón, annál jobban megfelelt a kellekeknek.

Áldozatainak egész sorozatát tudnák felemlíteni. Mánások, tisztok, önkéntesek, gavallérokat, hivatalnokok; ezek voltak az ő dédelgetett „fiak”. Legjobban szerette a Kelecsényi Hugó váltóit zsárolni, mert a fiatal milliómos nem fukarkodott a nullákkal. Aztán az öreg Kelecsényi nem egy váltót kifizetett már.

Áldozatai közül kiemelhetjük a következőket: D. önkéntes négy évvel ezelőtt Schreiber Adolfhoz fordult kölcsönért. Adott neki egy 10.000 forintot szülő váltót 2500 forintért. Az uzorás örömmel adott kölcsönt, mert D.-nek a Józsefvárosban csinos háromemeletes házhöz volt fél jussa. A fiatal ember időközben elérte nagykorúságát, amikor is Schreiber, hogy D. hitelezőit megelőzze, azt az ajánlatot tette D.-nek, engedje a váltót kitélni és a követelést betábláztatni, ennek ellenében 1500 forintot visszatérít neki. A betáblázás megtörtént, de az 1500 forintot D. sohasem kapta meg. Azután újabb üzletet csinált D.-vel. Adott neki kölcsönként olyan váltóra, amelyen a nővére aláírása látható D. gömbölyű betűvel. A nővére egy ideig hűségesen kifizette a követeléseket, de végre megunt a így az újból előkerült váltók kifizetését megtagadta. Egy 200 forintos váltót nem volt hajlandó kifizetni, melynek ezelőtt négy hónappal az lett a következ-

ménye, hogy a flatalembert okirathamisítás miatt egy évi börtönrre ítélték.

Lazarovics, a bácskai nábob sem volt megvetendő koncz a falánk uzorásnak. Ez az ügy különben már ismeretes.

Szalay okmányhamisító, akinek bűnügyét márczius 1-én fogják tárgyalni, is az ő áldozata. Nem egy könnyelmű fiatal embert Amerikába üldözött bűnös manipulációival. Így gr. R. A. fiatal mánást 65 forint tette tönkre, melyért 1300 forint hamis váltót adott. R. S., egy borkereskedőnek a fla szintén és V. V. hivatalnok az új hazában sinylőnek Schreiber miatt. Sz. L. huszárönkéntes, akit évekkel ezelőtt hálójába kerített, 34,000 forintot fizettetett ki az apjával — egyezség útján. R. B. szigorló jogásztól kicsalt egy 2000 forintos váltót 300 forintért. Ezt a könnyelmű fiut nagybátyja rántotta ki a bajból. Egy gavallér, akinek egy párbajhoz sürgősen 60 forint kellett, csak egy 600 forintos váltó ellenében kapta meg a kért összeget. Ezt is arra kényszerítette, hogy becsületbeli ügyét hamis váltó útján rendezze.

A múlt napokban, amikor a Kelecsényi Hugó öngyilkossági híre járta be a fővárost, Schreiber Adolf szívet nyíllalás járta keresztül. Megtörve magoga: „Vége a 30.000 forintnak”... Gyász-szalagot tett a kalapjára s úgy sírta a Hugó gyerek 30.000 forintját. Nem akart tudni semmi újabb kölcsönökről, sőt a régiék behajtásánál is veszett dühvel szoritotta adósaikat. Ekkor tért be hozzá G. a hét forint kölcsönért, hogy a téli kabátját kiválthassa. A gyászoló Schreiber nagynehezen egy forintot adott G.-nek. A megszorult fiatal ember végsőre határozta el magát. „Kompromitálva leszek, de szízeket mentek meg”, gondolta és megiette a följelentést.

Schreiber Adolf dohány-utca 84. számú lakásán ma házkutatást tartott a rendőrség és sok érdekes corpus delictit foglalt le. Őt magát a detektívek egész serege hajszoja, de mindezekig nem találta meg. Schreiber állítólag a *Mátyás-földre menekült* az igazság büntető keze elől.

Lapunk tegnapi számában az uzorás áldozatainak nagy számáról írván, megjegyeztük, hogy többek között egy „budapesti többszörös háztulajdonos és humanizmusáról általánosan ismeretes orvos” is nagyobb összeget fizetett ki az uzorásnak. A tudósításnak ez a része *tévedésen alapul*, mert a fővárosi közélet azon ismert, előkelő szereplője, avagy bármely hozzátartozója, mint arról a legilletékesebb formában meggyőződünk, az uzorással *soha semmiféle ügyben nem érintkezett*.

A szerb király zsarolója.

A csinos orfeumos leány és a csunya reporter még benn van a rendőrség fogházában, s ott is maradnak még egy-két napig, amíg a tengersok tanut sorra kihallgatják. A tanuk, mint előre látható volt, nem az énekes leány, hanem a tollal zsaroló berkocsitulajdonos ellen vallanak főképp.

A konak ideiglenes vendége, Benkő Róza, a külföldet is kezdő érdekelni s ma már számos ujság közli a szép leányzó arczképét. Annyi bizonyos, hogy ha ma holnap kiszabadul a fogszágból, egyik legkeresettebb „czikke” lesz a külső országok orfeumainak.

A szerb főkonzul Belgrádban.

Az érdeklődés persze legnagyobb Szerbiában, ahol a kis király nevének meghurczolása nagy izgatóttságot keltett. A kabinetiroda ma táviratilag hazahívta Barlovatz budapesti szerb főkonzult is, hogy tájékoztassa az udvart az ügy állása felől.

A följelentést ő tette meg a főkapitányságnál a kormány megbízásából, de a konakban nem is gondolták, hogy a botrány ennyire a nyilvánosság elé kerüljön.

Barlovatz főkonzul ma hajnalban utazott el és hátrahagyott levelében azt írta, hogy Budapestre való visszaérkezését péntekre reméli.

A rendőrség nyilatkozata.

A rendőrség sajtóirodája megunt az ujságok különböző kombinációit, ma este megszólalt és terjedelmes czáfolatot adott ki mindazokra a hírekre

nézve, amelyek az énekesnőt a szerb udvarral összeköttetésbe hozzák.

A kiadott hivatalos jelentés szóról-szóra ez:

Benkő Róza és társai ellen zsarolás kísérlete miatt folyamatba tett rendőri vizsgálatról megjelent hírlapi közlemények legtöbbje kétségtelenné mondja, hogy Benkő Róza és a belgrádi udvar valamikor érintkezésben voltak.

A budapesti szerb főkonzul megkeresésére a rendőrség kijelenti, hogy az eddigi vizsgálatnak már is elég nagy terjedelmű adatai igazolják, hogy Benkő Róza több mint egy évvel ezelőtt volt ugyan néhány hétig Belgrádban, de nem a szerb királyi udvarnál, hanem egy magánzónál. Onnan visszatért Budapestre s itt el tudta hitetni, hogy a belgrádi királyi udvarral — hol őt nem is ismerik — bizalmas összeköttetésben volt. A múlt év őszén Herzmann orfeum-tulajdonos is hitt a mesének és Kelet királynője és más hangzatos nevek alatt hirdette Benkő Róza felléptét — egyenesen a szerb király ő felségével hozván ezen címeket kapcsolatba.

Midőn erről a főkapitány értesült, természetesen azonnal eltiltotta Herzmann attól, hogy egy Magyarországgal barátságban élő szomszédállam királyának nevét reklámcélokra használja és azt orfeumában meghurcolja. Ugyanakkor a főkapitány kijelentette Herzmann előtt, hogy a mennyiben a szerb király nevével a visszaéléseket folytatja, ellene eljárást indít és a fennálló szabályok alkalmazásával orfeumát bezárátja. A főkapitány tehát nem intézett kérelmet Herzmannhoz, — amint néhány lap írta — hanem a leghatározottabb tilalmat adta ki erre nézve.

Ugyanakkor Benkő Rózát is megintette a rendőrség, hogy a szerb király nevét üzelméinél ne használja, mert könnyen a büntető törvénnyel jöhet összeütközésbe. Felszólította, hogy mivel dicsekvése szerint, a szerb királytól levelek és névaláírással ellátott képek vannak birtokában, mely dicsekvés nem igen volt valószínű, azokat mutassa meg.

A királytól eredő leveleket vagy képeket azonban felmutatni egyáltalában nem tudott, sőt jegyzőkönyvileg kijelentette, hogy ily levelek vagy képek birtokában soha sem volt. Felmutatta azonban a szerb királynak három arcképét, de ezek minden felirat és aláírás nélkül való olyan képek voltak, a minőket bármely arcképkereskedésben vásárolhatni. Teljesen valótlán, hogy tőle akkor vagy máskor a király leveleit vagy arcképeit vették volna el, vagy hogy ilyesmije valaha lett volna, teljesen valótlán, hogy udvari pecséttel ellátott pénzes levélboríték volt nála, mert a neki küldött bemutatott belgrádi pénzes levélboríték pecsétein látható betűk a szerb királyi udvarra vonatkozólag egyáltalán nem bírnak.

Az itt vázolt rendőri eljárás ideje óta több hét telt el anélkül, hogy rendőri beavatkozásra Benkő Rózával szemben szükség lett volna, midőn azonban újév után egyes hírlapok Benkő Róza meséit valóságának véve köztudomásra hozták, a főkapitány indítatva érezte magát arra, hogy Benkő Rózát Budapestről kiltassa, csak ezen kiltás után, midőn a hírlapokban a mesék mind tágabb teret foglaltak el, jött tudomására a rendőrségnek, hogy itt rendszeresen előkészített zsarolási kísérletről van szó, mely büntetendő cselekmény hivatalból lévén üldözendő, a főkapitány annak üldözése iránt intézkedett.

A dobra került orfeum.

A Herzmann-orfeum nagy szenzációjának utolsó felvonása január 19-én játszódik le dobszó mellett.

A zsarolási kísérlettel egy napon pattant ki Herzmann Károly orfeumigazgató eladósodott volta, gyanus kölcsönszerzéseinek hosszú sorozata s Herzmann a letartóztatás elől elvitorlázott Amerikába.

Pról-napra szaporodnak azóta a följelentések Arányi Taksony rendőrkapitánynál s az eddig nyilvánosságra jött adósság meghaladja a száz ezer forintot.

A lefoglalt orfeumi és kávéházi szerelvények 11132 forintra vannak becsülve. Ezek január 19-én mind árverésre kerülnek a hajós-utczai mulató udvarán.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* A kápolna. A *nemzeti színház* legközelebbi eredeti újdonsága, mint halljuk, *Abonyi Árpádnak* „A kápolna” című színműve lesz. A bemutató előadást február 18-ára tűzték ki. A főszerepét *Török Irma* fogja játszani.

* Az opera ballet-újdonsága. Az operaháznak a jövő hónap elején előadandó nagy balletje, a „She”, tudvalevőleg *Rider Haggard* hasonló című regényéből készült. *Rider Haggard* annak idején a szövegírók egyikéhez, *Kémény Jenő* színenikai főfelügyelőhöz írt rendkívül szívélyes levélben adta meg az engedélyt arra, hogy regényéből balletszöveget készítsenek. Levelét ekkép fejezte be: „Nagyon kérem, legyen szives engem értesíteni, hogy mikor lesz a ballet első előadása, hogy ha lehetséges, magam is megtekinthessem.” Ezt a vágyát *Rider Haggard* már meg nem érthette, mert a múlt tavasszal tudvalevőleg meghalt *Ditchingham*-ben. Az említett levélben a ballet főbb jeleneteiről fényképeket is kért, s ezt a kívánságát akkép teljesítik a szövegírók, hogy a fényképeket elküldik hátramaradt családtagjainak.

* A 70 éves íbsen. A „Nóra” szerzője március 20-án tölti be életének 70-ik évét.

* A színészkongresszus. Az idei színészkongresszust március 21., 22. és 23-ik napjain tartják meg. A kongresszus elé most több fontos javaslat kerül, egymint: a nyugdíjalap növelése, a színházi törvények revíziója és a betegségélyző egylet alapszabályainak megszerkesztése. E javaslatok előzetes megvitatása czéljából holnap az országos színészegylet kebelében több bizottság alakul meg.

Champbaudet állomás.

— *Labiche* bohózata. Első előadása a *Vigszínházban* 1898. január 11-én.

A bolondos jókedv atyamestere, *Labiche* elköltöztött és az irodalomnak számos kedélyes fiút és unokát hagyott örökbe. A rossz fiúk pedig a nyomdokán haladtak a szó szoros értelmében. *Mérl Feydeau*, *Gandillot*, *Bisson*, *Toché* és a többiek egy haladottabb bohózati irodalom munkásai lettek. Szellemük fürgeségével, helyzeteik csiklandós raffinerájával és ötleteik sokszínű és megdöbbentő pikantiájával az öreg *Labiche*t egyre jobban visszaszorították a színházi bibliotékák sötét rekeszeibe. És mialatt a *Nouveautés* és *Gaité* színházak földszintje fölött a „*Durand és Durand*” vagy a „*Coulistet ur*” hallatára a levegő megtelik tapssal és kacagással, fönt valahol egy rejtelmes folyosóról nyíló könyvtárszobában *Labiche*nek, az immár tíz éve örök álmát alvó akadémikusnak, a bohóságaira rákodik egyik porréteg a másik után.

Ezt a porszagot mi is éreztük ma este, midőn a *Vigszínház* először mutatta be magyar színpadon *Labiche*nek egy ódon farce-át, a *Champbaudet állomás*-t. Ha elmondjuk a darab meséjét, önkönként rájönnek majd, hogy jelzőinket nem a kegyetlenség mondja nekünk tollba. Sok régi színpadi butorra fognak itt ráismerni, amelyekkel egy vagyunk, hogy, ha a padláson hagyják, szerető piétással gondolunk rájuk, de ha lehozzák nekünk a szobába modern, fényezett butoraink közé, szánakozó és hangragos pillantással mérjük azokat végig.

A *Champbaudet-állomás* egy tréfás elnevezés, amely *Tacarel* építészti ered. Erre a fiatal emberre szemet vetett egy idősecske özvegy, *Champbaudetné*. *Tacarel* fel is keresi gyakorta, de nem az ő kedvéért, hanem csak azért, mert ugyanennek a háznak a harmadik emeletén lakik egy férjes asszony, akinek udvarol. *Champbaudet* asszony lakása néki csak egy állomás, mint ő maga mondja: „*Champbaudet-állomás! Tíz perc megállás!*” Azután tovább robog, föl a harmadik emeletre, a szép *Garambois* asszonyhoz.

Mikor *Champbaudet* asszony lakásán van az özvegyet rendszerint sikerül valami ürügy alatt a szobából eltávolítani, mire *trombitaszóval* jelt ad. Ezt fölötte, a harmadik emeleten, meghallja *Garambois* asszony és a maga részéről zongorajátékkal felel. Abból, hogy melyik darabot játsza — mert bűnös repertoirején van kettő — tudja meg *Tacarel* azt, hogy a férj odahaza van-e vagy nincs.

A harmadik emeletről egyszer lejön *Garambois* ur és tiltakozik az ellen, hogy alatta

folyton *trombitáljanak*. *Champbaudet* asszony viszont kérdőre vonja, amiért a felesége ott fenn egyre ugyanazt a darabot zongorázza. *Champbaudet* asszonynál találkozik *Garambois* ur *Tacarellel*.

A fiatal építész azonban végre is nősülni akar és pedig egy *Letrinquer* nevű törülmestzett nyárspolgár leányát készül elvenni. *Letrinquer* összecseszteti az egész rokonságot, hogy megbírássa velők *Tacarel*t, de legfőbb súlyt helyez „éles szemű” barátjának, *Garambois*nak az ítéletére. *Garambois* pedig azt vallja, hogy ezt a fiatal embert *Champbaudet* asszony tartja lánczon. A család ezen fölháborodik, de *Tacarel* összeházasítja az özvegyet *Durozoir* nevű segédjével, egy kőszvényes agglegénynyel s ezzel minden gyanút elhárítván magáról nőül veheti *Letrinquer* leányát.

Ez a darab meséje. A három felvonásban a legértékesebb a *Letrinquer*ékről, erről a nyárspolgári családról bemutatott karrikatura. De a mint például a szolgát, ezt szokás szerint ostoba ficzkót kitanítják, hogy kell a vendégeket bejelenteni, amint az apa a leányával idéztet a történelemből és földrajzból, hogy dokumentálja műveltségét, ebben tulnyomó az antikvált elem. Olyan mint egy sikerült karrikatura, amelyre egy élezlap régi évfolyamaiban akadunk rá és amelyre saját papirosa veti a sárga reflexet.

A jól perdülő előadás *Nikó Lina*, *Gál Hegedűs*, *Tapolczai*, *Rónaszéky* és *Szerémi* sikereit szaporította. A közönség a darabból kiérezte a jókedvet is, az ódon izt is, és hangulata ilyen módon elegyült össze. De már a második felvonás után beállott csönd, amely a függöny legördülését kísérte, hihetővé teszi, hogy a közönség a *Champbaudet* állomásnál nem fog sokáig időzni. M. G.

FŐVÁROS.

(Az ivóvíz veszedelme.) A vegyészeti és tápszervizsgáló intézet állandóan figyel, elemzeti a főváros vizét s arra a tapasztalatra jött, hogy a mesterséges homokszűrő *alig tisztítja meg* mástól a Dunavizet, mint az iszap-tól, a *bakteriumokat s más káros testecskéket mind benne hagyja*. Ezek a vízvezetéki csövekben még szaporodnak. A népligeti vizmű vize pedig telve van nitrátokkal, amelyek úgy látszik, a kőbányái sertéshizlalók szennyjének beszívargásából valók. A tisztí főorvos legutóbbi havi jelentésében azt állította, hogy a fővárosban uralkodó tífuszjárványnak *egyedül a rossz ivóvíz az oka*, s ezzel és a vízszűrő-készülék folytonos gyengülésével ma délelőtt a tanács három óra hosszáig foglalkozott. Abban állapodott meg, hogy a tífusz veszedelmét a *nép-konyhák* számának szaporításával (?) ellensúlyozza.

(Jelölés a fővárosnál.) A főváros 45-ös bizottsága *Kléb* István elnöklete alatt ma délután ülést tartott, mely alkalommal jelöléseket tett az I-ső osztály tanácsosi, az I-ső osztály árvaszéki jegyzői, valamint a három II-od osztály ügyésszi állásokra; jelölte továbbá a számvétség és központi pénztár működésére felügyelő bizottság s az összes szakbizottságok tagjait.

(A kapupénz.) A belügyminiszter jóváhagyta a kapuzárásra és kapupénzre vonatkozó új szabályrendeletet. Eszerint a kapuzárás ideje télen-nyáron este 10 óra, kapunyitás a III. kerületben és a kültereken nyáron reggel 3, télen 5 óra, a főváros belső területén pedig nyáron 5, télen 6 óra. Kapupénz a házban lakóknál mindig 10, az idegeneknél éjjel 10, éjjel után pedig 20 fillér. Hivatalos személyek kapupénzt nem fizetnek.

(Az új városnév.) A holnapi közgyűlésnek ez lesz a legfontosabb tárgya. Két terv áll szemben. Az egyik szerint amelyet a különféle bizottságok és a tanács is pártolnak — a *Károly-kaszárnya* telken, a másik szerint, valahol a *Duna partján* kellene felépíteni. Minden körülmény a *Károly-kaszárnya* mellett szól, s a kaszárnyaeplét és a telek ideiglenes felhasználására és a környék szabályozására vonatkozó javaslatok is készen vannak.

(A Wesselényi-utca megnyitása.) A tanács új javaslatot terjeszt a közgyűlés elé a *Wesselényi-utca* folytatódásának megnyitása iránt. A köztörvényhatósági bizottság holnap tárgyalja az előterjesztést.

(Tanítók hálaja.) A budapesti tanítók kaszinójuk díszterme számára lefestették *Rózsavölgyi Gyula* alpolgármestert, a tanács tanügyi osztályának volt vezetőjét. Az arcképet április 12-én leplezik le nagy ünnepélytel.

(Az Újépület szabályozása.) A fővárosi közmunkák tanácsa az Újépületre vonatkozó szabályozási tervezetet csakély módosítással elfogadta és a fővárosi hatóságnak hozzájárulás végett visszaküldte. A fővárosi tanács építészeti bizottsága a közmunkák tanácsa által eszközölt módosításokat magáévá tette és a tervezetnek elfogadását javaslatba hozta. E szerint a munkákat teljesen befejezettnek tekinthető.

VIDÉK.

• (Esztergom gazdasági viszonyai.) *Esztergomból* jelentik: A belügyminiszter szigorú rendeletet intézett Esztergom vármegyéhez, a város szomorú gazdasági viszonyainak rendezése tárgyában. A miniszter utasította az alispánt, hogy a községi törvény 117. §-át vegye a város ellen alkalmazásba, ha a város pénzügyeit másként rendezni nem lehetne. Ez a szakasz zargognok kirendeléséről intézkedik. — Egy másik szomorú is hírt kapunk Esztergomból. A vármegye közigazgatási bizottsága *Kruplanicz Kálmán* főispán elnöksége alatti ülést tartott, melyen az ujonnan kinevezett királyi tanfelügyelő, *Vargyas Andre*, jelentésében beszámolt *Esztergom* vármegye kétségbeesztő tanügyi viszonyairól. A bizottság tagjai nagy megütközéssel hallották, hogy a magyar primás vármegyéjében mennyire el van hanyagolva a tanítás és az iskolaügy.

• (Kutyavilág Pozsonyban.) Pozsony város törvényhatósági bizottsága *Szalavszky Gyula* főispán elnöksége alatt, a mai nap folyamán közgyűlést tartott. Ez alkalommal nagy háborúváradt okot a kutyák. A tanács ugyanis szájkosárral akarta korlátozni a derék házörzők és büszke komondorok szabadszólási jogát és az ebadót az eddiginél kétszerre többre óhajtá felemelni. Ez a javaslat ropant hosszú és szenvedélyes vitát provokált pro és contra; a harca végre a kutyapártiak győzelmével végződött, kik névszerint való szavazással 18 szótöbbséggel elvetették a tanács javaslatát. A napirenden levő egyéb tárgyakkal aztán gyorsan elbánt a közgyűlés, mely többek közt 1000 forint begélyt szavazott meg a párisi világiállásra igyekvő szegény iparosoknak és a közigazgatási bizottságban megüresedett tagsági helyeket dr. Gervay Nándor, Neiszidler Károly országos képviselő, Bartal György, Fülep Jónás és Richter Ede törvényhatósági bizottsági tagokkal töltötte be.

• (Pest vármegye kétnapos közgyűlése.) Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye törvényhatósági bizottsága tegnap és ma tartotta évnegyedes rendes közgyűlést. Az első napon nagyszámú bizottsági tag jelenlétében több fontosabb ügyet tárgyaltak. Különösen erős és heves vita tárgyát képezte az alispáni jelentésnek a tápiószentmártoni zendülésre vonatkozó része. *Förster Aurél*, gróf *Szapáry István*, *Baky Lajos* és *Noszolpy Emil* bizottsági tagok hozzájárulásai után elhatározták, hogy az ottani botrányos közbiztonsági állapotok rendezése céljából a szükséges erélyes rendszabályok megtevésére az alispánt utasítják. Majd hozzájárult a közgyűlés *Freysinger Lajos* amaz indítványához, hogy a központi tisztviselők addig is, míg az általános fizetésrendezés bekövetkezik, drágasági pótlékokat kapjanak. A második napon gyér számú bizottsági tagok jelenlétében, nagyjából községi számadásokat és költségeloirányzatokat tárgyaltak. Nagyobb vitát kellett az erzsébetfalvi második patika ügye, melyre nézve hosszú vita után elhatározták, hogy a második patika megnyitására vonatkozó kérvényt péterólag terjesszék fel a miniszterhez. Azután hozzájárult a közgyűlés ahhoz is, hogy *Rákos-Palota* község 200,000 forint költséggel aszfaltmakadémmal és zárt csatornával láttassa el az utcáit. Majd megállapították a katonai akadémiákban a megye részéről betöltendő helyekre vonatkozó alapító leveleket.

• (A flumei zűrzavar.) Gróf *Szapáry László* kormányzó mint flumei tudósítónk táviratozza, ma Abbaziából ismét Fiuméba érkezett és újból több városatyát fogadott, akikkel hosszabb-rövidebb ideig tanácskozott. Tudósítónk értesülése szerint báró *Bánffy Dezso* miniszterelnök a magyar törvényeknek semmiféle módosításába nem megy bele s így a rappre-

zentanzát föloszlatják. Az ügyeket ezután újból a municzió és a kormánybiztos fogja vezetni.

• (Besseney-kör Nyiregyházán.) Szabolcs vármegye főispánja, báró *Feilitzsch Berthold* kezdeményezésére, Nyiregyházán *Besseney-kör* czim alatt egy közművelődési és irodalmi egyesületet akarnak alakítani. E tárgyban a napokban népes értekezlet volt, melyen előterjesztették az alapszabálytervezetet. Az egyesület létesítése céljából be akarják vonni a nyiregyházi jobbmodu gazdákat is.

• (Az ogri új városháza.) Eger város közgyűlése, a tanács javaslatára elhatározta, hogy egy, a mai kor igényének megfelelő új városházát építtet, melynek építéséhez még a tavaszszal hozzáfognak.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Sajtóügyek a királyi kurián. Két érdekesebb sajtóperben beadott semmisségi panaszszal foglalkozott ma a királyi kuria. *Zarándi Gáspár* a „Magyar Néplap” című, *Lepsényi Miklós* országgyűlési képviselő szerkesztése alatt megjelenő lapba „*Lecke az ügyészségnek*” felirással cikket írt, amelyben azzal vádolta az ügyészséget, hogy „zsidó pénzárt üldözi a keresztényeket.” *Zarándi* a vizsgálat folyamán elvállalta a szerzőséget, az esküdtszéki tárgyaláson azonban azzal állott elő, hogy a cikket nem ő írta, hanem *Lepsényi*. A sajtóbírószág az esküdtszék marasztaló verdiktje alapján *Zarándit három hónapi fogházra* és 600 forint pénzbüntetésre ítélte. Semmisségi panaszát a kuria elvetette. — A másik sajtóperben *Bergl Sándor* mérnök nyújtotta be a semmisségi panaszt a sajtóbírószágnak amaz ítélete ellen, mely *Jámbor Gyulát*, a királyi műegyetem titkárát *felmentette*, míg őt 200 forint fő- és 100 forint mellékbüntetésre ítélte. Az ő semmisségi panaszát is elvetették.

— Egy képviselő párba. *Veszter Imre* országgyűlési képviselőnek lapunk tegnapi számában ismertett párbajpörét ma tárgyalta a törvényszék. A párbajt még 1896. év szeptember havában vívták a lovassági laktanyában *Veszter Imre* és *Skublics József* földbírtokos. Sebesülés nem történt. A tanúk: *Rudnyánszky Béla*, *Bolgár Ferencz* és *Besseney Ferencz* képviselők, akik segédeként szerepeltek, azt vallották, hogy megkísérelték a békéltetést, de hiába. A pisztollypárbajt a legenyhébb föltételek mellett vívták meg. Dr. *Bácskay Albert*, *Veszter Imre* védője enyhe büntetést kért, mert védenoze társadalmi állásánál fogva a kihívás elől ki nem terhetett. A törvényszék jóviadal vétsége miatt *Veszter Imrét* és *Skublics Józsefet három-három napi államfogházra* ítélte.

— Egy rab merénylete. Izgalmas jelenet játszódott le ma délelőtti a büntető törvényszék egyik végtárgyaló tanácsa előtt, amelyben *Sóos Kálmán* bíró elnökölt. Egy *Borbentia Maxim* nevű pénzhamisító előtt hirdették ki a királyi tábla ítéletét. A törvényszék három évi fegyházra ítélte a királyi tábla megtoldotta egy esztendővel ezt a büntetést. Mikor a vizsgálati fogolynak megmagyarázták ezt az ítéletet, szitkokra fakadt, majd egy kökeményre szaradt *kenyérdarabot vett ki a zsebéből és azt teljes erővel Chudovszky alügyész felé hajította*. A kenyérdarab a közvádó feje mellett repült el a ablakot találta, amely csörömpölve betörött. A fogházörök azonnal eltávolították a dühöngő rabot, aki ellen most megindítják az eljárást.

Lázongó horvát parasztfok.

Zágrábból sürgönyzik lapunknak, hogy az ogulini törvényszék előtt tegnap kezdtek meg a tárgyalást hatvankilenc, Plaskiból és vidékéről való ember ellen, akik részesek a múlt év szeptember 20-án a plaskii görög-katolikus templom előtt lejátszódott zavargásokban. A vádlottak mindegyike büntetlen előéletű parasztember és egynek kivételével, aki katolikus vallású és írni, olvasni tud, valamennyien görög-keleti vallásúak és analfabéták. A vádat vallásháborítás és nyilvános erőszakoskodás miatt emelték. A terjedelmes vádirat kifejti, hogy a slunyi kerületből a lakosság között azt az alapatlan hírt terjesztették, hogy a templomra kitű-

zik a magyar zászlót annak jeléül, hogy az egyház és a község magyarrá lettek, aminek az adók fölemelése lesz a következménye. Plaskiban az a hír terjedt el, hogy a püspök és az elüljáró pénzt kaptak, hogy szeptember 20-án, Kisasszony napján tüzzék ki a magyar lobogót. Azok a hírek, amelyeket a vásárosok Károlyvárosból és Slunyból hoztak, csak növelték az izgatottságot és a szerb radikális lapok, nevezetesen a „Srbobran” izgatásai is megtették a magukét, hogy a népet *Gruics Mihály* püspök ellen fellázítsák. Már több héttel szeptember 20-ika előtt veszedelmes izgatottság mutatkozott a népben és bár *Pavlicsek* katolikus lelkész és a helység intelligenciája ki akarták verni a nép fejéből a zászló-mesét, az izgatottság egyre növekedett és *Gruics püspököt még meggyilkolással is fenyegették*. Szeptember 19-én teljes nyugalom volt Plaskiban. Hétfőre virradó éjjel néhányan őrizték a templomot, 20-án reggel azonban már észlelhető volt valami szokatlan dolog, mert sokkal többen mentek a templomba, mint máskor. Az istentiszteletet *Radmanovic Nicola* lelkésznek kellett volna czelebrálnia. Amikor a templomba lépett, vagy 100 ember tódult utána, akik fölmentek a kórusra. Mikor az iskolás gyermekek a templomba jöttek és elhelyezkedtek a püspök fogadására, *Oragas Jovan* lehvta az embereket a kórusról és a templomajtó előtt állította fel őket.

Amikor másodszer harangoztak, jeléül annak, hogy a püspök jön, a néptömeg fenyegetésekben tört ki, hogy *meggyilkolja a püspököt* és hogy nem akar a templomba menni. „A magyarok (az intelligenciát értették) *menjenek be!*” *Gruics* püspök már be akart menni a templomba, de még idejekorán figyelmeztették. Épen kilépett a palotájából, amikor pokoli ordítás hangzott fel, úgy, hogy visszafordult. *Radmanovic Nikola* megkezdte aztán az istentiszteletet, amelyet folytonos lármával zavartak. A vádlottak közül többen hirtelen berontottak a templomba és ilyen kiáltásokat hallattak:

— *Menjen ki a templomból, aki velünk tart és aki nem magyar! Fogjátok meg jól azokat, akik nadrágot viseltek, mert az mind áruló, magyar! Üsd!*

Erre azután mindenki igyekezett a templomból kifelé. A lelkész kénytelen volt az istentiszteletet félbeszakítani, letette ornatusát és szintén menekült. A benyomulók, kalappal a fejükön, egyedül maradtak a templomban. *Kraguljac* elüljárót kigunyolták és fenyegették a többi intelligenciát. Hiába igyekezett hét csendőr a templomból a tömeget kisorsítani: Egyszerre felhangzott a kiáltás:

— *Fogjátok meg Brkicsét, nála van a zászló! Hadd üssük agyon!*

Brkics István, az ilyen megfenyegetett községi végrehajtó elmenekült. Köveket dobáltak utána, de a csendőröknek sikerült futását fedezniök. Ezután az asszonyok léptek akcióba. *Összegyűltek a püspöki palota bejárata előtt* és izgatott taglejtések közt *gyalázták és fenyegették az egyházfejedelmet*, míg arra a hirre, hogy a zászlót kézrekerítették, szét nem oszlottak. *Skencsics Mile* tanító is életveszélyben forgott, mert a tömeg azzal gyanusította, hogy nála van a zászló. *Drags Mile* később *Uzselac Spatenik* kereskedő boltjában kijelentette, hogy lelőtte volna a tanítót, ha pisztoly van nála. Tizenegy óra felé vagy ezer ember gyűlt össze a község háza előtt, ahol a két községi írnot fenyegették. A kiabálás és a láрма délután 1 óráig tartott. Ekkor úgy látszott, mintha a higgadtabb elemeknek sikerülne a tömeget megnyugtatóniok, de amikor *Sumonja Radischa* elkiáltotta magát:

— *Emberek, jöjjetek vissza, meg akarnak csinálni bennünket, megint megkezdődött a zavargás.*

A vádlottak közül néhány rábirta a tömeget, hogy nyomuljon be *Uzselac* kereskedő házába és *gyilkolja meg az első emeleten lakó magyarokat: Frankovicot és Kokotovicot*. Csak *Uzselac* kereskedő és anyósa *Kokotovic Milka* közbelépésének köszönhető, hogy a terv nem került kivitelre. Közben megérkezett az ogulini kerületi elüljáró a fegyveres hatalommal. Azonban ez is hiába igyekezett a népet lecsillapítani, sőt *Koszanovic Stevan* pisztolyt fogott rá és csak néhány ember közbe-

lépésének sikerült az előjáró életét megmen-
teni. A zavargók a toronyban őrséget
helyeztek el, amelynek parancsot adtak, hogy
a szürkület beálltával verjék félre a harango-
kat. És estéli 5 órától másnap esti 7 óráig
folyton harangoztak. A templom előtt összegyűlt
néptömeg ezalatt folyton lármázott, míg reggel
7 órakor megérkezett a katonaság.

Ekkor nyugalom állott ugyan be, de a tömeg
még mindig nem akart szétszórulni. Hiába hívták fel
a kerületi előjáró és a 10 órakor megérkezett alispán
a népet a szétszórásra. A nép, gunyolódással felelt.
A két tisztviselő erre távozott. A tömeg ekkor a köz-
séghez akarta megostromolni a a községi tiszt-
viselőket az ablakon kidobni. Szándék-
uk kivételét azonban szerencsére abbahagyták,
mert a községháza előtt helyet foglalt már a kato-
naság. E helyett táviratot intéztek a felséghez és
segítséget kértek a Gruics püspök hamis zászlaja
ellen. Csak a délutáni szakadó eső hűtötte le a
lázongókat, de az őrség csak este 10 órakor jött le
a toronyból. A temetőben másnap egész kórakáso-
kat találtak.

A végtárgyalás hat-nyolcz napig fog eltartani.

SPORT.

† Lipót Salvator főherceg farkasvadászaton.
Zimonyi tudósítónk írja, hogy Lipót Salvator főher-
ceg, kíséretével együtt, Zágrábról ma oda érkezett.
A főherceg részt fog venni a kupinovai urada-
lombban tartandó hajtvadászaton, melyre a belgrádi
diplomáciai kar több tagja is hivatalos. A vadászat
igen sikeresnek ígérkezik, mert a kupinovai és a
környékbeli erdőkben a farkasok nagyon elszapo-
rodtak és az enyhe idő miatt nagy csoportokban
tanyáznak a rengeteg sűrűben.

† Erdélyi farkavadászata. Az erdélyrészi
falka-vadásztársaságnak a múlt év őszén tartott
vadászatairól és versenyeiről a „Vadász és Versény-
lap” érdekes kimutatást közöl. A részletes kimuta-
tás szerint összesen negyvenen lovagoltak a falka
után Erdélyben. Az idő és a talaj bár nem kedve-
zett, az eredmény mégis kedvezőnek mondható.
A hivatalos vadászatok október 12-én kezdődtek és
az utolsó vadászat november 25-én volt. Összesen
35 vadászatot 37 kill volt, 22 pár lassu és 20 pár
sebes falkával. A falka után lovagoltak 114 lóval,
melyek közül 80 erdélyi, 31 magyarországi, 2
ausztriai és 1 ismeretlen származású. A falka-
vadásztársaság tagjai a következők: báró
Wesselényi Béláné, gróf Teleky Elemérné, báró
Wesselényi Ilona, báró Wesselényi Pálma,
Antos István, báró Bánffy Albert, báró Bánffy
György, báró Bánffy Miklós, Barcsay Tamás, gróf
Béldy Ferencz, gróf Béldy György, Benedicty Gyula,
báró Bornemisza Endre, Cseresnyés István hadnagy,
báró Durneiss György hadnagy, Eleméry főhadnagy,
Fibics János főhadnagy, báró Hammerstein főhad-
nagy, Horthy Szabolcs, Hummel százados, ifjú báró
Josika Andor, báró Kemény Ákos, báró Kemény
Elemér, Kessner Károly, Makkay Gyula, gróf Mikos
Zsigmond, Montbach Imre, Montbach Jenő, Rohon-
czy Lőrincz, gróf Szapáry J. hadnagy, báró Szent-
kereszt Pál, gróf Teleky Artur, gróf Teleky Elemér,
gróf Teleky Ferencz, gróf Toldalagi László, báró
Wesselényi Béla, idősebb báró Wesselényi Miklós,
ifjabb báró Wesselényi Miklós, báró Wesselényi
Ferencz, báró Wildburg Aladár. A vadászattal össze-
függésben álló versenyek is elég jól sikerültek. Négy
versenynapon tizenhét urlovással 18 futamban 84
ló összesen 66-szor indult.

† Vadászat Zsombolyán. Gróf Csekonics
Endre ma torontálmezei birtokára, Zsombolyára
utazott, hol nagy vadászatot rendez, melyre a vár-
meze notabilitásain kívül a házigazda számos ba-
rátja hivatalos. A jó hírnévnek örvendő vadászterü-
leten, a négy napig tartó vadászat alkalmával,
7—8000 nyulat és sok fácánt remélnek terítékre
hozni, mert az idei vadállomány, az uradalmi tiszt-
tek által beadott jelentések szerint, igen kedvező.
Gróf Csekonics Endre január 15-én reggel érkezik
a fővárosba, hogy a délután 4 órakor tartandó Vá-
ros kereszt egyesületi rendkívüli bizottsági ülésén
elnökséjén.

FARSANG.

Athléták ismerkedő estélye. A Magyar
Athlétikai Club bálrendező bizottsága Szentkirályi-
utcai kaszinó-helyiségében ma este fényesen sike-
rült ismerkedő-estélyt rendezett, melyre a fővárosi
sajtó munkásai is hivatalosak voltak. A lakomán
Gerenday György alelnök meleg és elismerő szavak-
kal élte a sajtó jelenlévő képviselőit, kiknek nevé-
ben Clair Vilmos tritette poharát a jó hírnévnek
örvendő egyesület két jelenlévő alelnökére: ifj. gróf
Széchenyi Imrere és Gerenday Györgyre; majd
Münnich Jenő jóízű humoros pohárköszöntőben a
Magyar Athletikai Club felvirágzásáért ivott.
Az estélyen Radics Béla kitűnő zenekara játszott.

Orvos-piknik. Kevés a beteg, az orvosoknak
jó kedvük van, vagy talán sok a beteg és azért van
jó kedvük az orvos uraknak, elég az hozzá, hogy
mulatni akarnak és január 12-én, szerdán a VI.—VII.
kerületi kör összes helyiségeiben Orvos-pikniket
rendeznek. A rendező-bizottság 24 doktorból áll. A
mulatság kezdete este 9 órakor lesz. A sikerültnak
ígérkező mulatságra az orvostanárak közül is so-
kan készülnek.

A debreczeni jogászbál. A magyar jogásznak
egyik legrokonszenvesebb típusa a kálvinista Rómá-
ban, nagy Debreczenben található föl. Ezek a mű-
velt jó fiúk, a nemzet fontartó középosztály fiai,
amilyen komolyan élnek a hivatásuknak, olyan sze-
retetremékek, frissek, fáradhatlanok a villámfényes
parketten. A debreczeni jogászoknak tegnap volt a
farsangi ngy báljuk az Arany bika-szálló pazarszép
termében. A bál fényesen sikerült. A jelenvolt höl-
gyek névsora a következő:

Asszonyok: Gróf Degenfeld Ottóné, gróf Kor-
niss Zsigmondné, Kölcsey Ákosné, Várady Szabó Jánosné,
Kubinyi Zsigmondné, Sárváry Gyuláné, Ujfaluassy End-
réné, dr. Balkányi Edéné, Radetzky Lászlóné, Erber
Vilmosné, özv. Csorba Lajosné, Rotschneck V. Emilné,
Kölcsey Sándorné, dr. Varga Emilné, Tóth Ferenczné,
Kovács Sándorné, Ujfaluassy Józsefné, Kovács Bálintné,
dr. Márton Kálmáné, Szunyogh Zsigmondné, Szunyogh
Zoltánné, Szerdahelyi Ágostonné, (Székelyhid) Dóczy
Gedeonné, Szűcs Mihályné, Miklóssy Gyuláné, Kubinyi
Györgyné, Laszgalner Kálmáné, Joó Istvánné, doktor
Bruckner Ernőné, Békéssy Lászlóné, Csuhány Antalané,
(H.-Nánás), özvegy Wimmerné, Takács Ferenczné, Juhász
Józsefné (H.-Pályi), Miskolczy Lajosné, Schwarcz Vil-
mosné, Lemberger Ignáczné, özvegy Udvarhelyiné,
Kovács Józsefné, ifjú Miskolczy Jakabné, Lessyán
Andorné.

Leányok: Sárváry Adél, Joó Irma, Kölcsey
Ilonka, Ujfaluassy Margit, Ujfaluassy Malvin, Rotschneck
Róza, Kölcsey Ella, Kovács Laura, Erber Margit, Szu-
nyogh Katinka, Szunyogh Olga, Pongrácz Olga, Lestyan
Irma (Székelyhid), Dóczy Ilona, Kovács Sarolta, Békéssy
Berta, Szűcs Viola, Miklóssy Anna, Kubinyi Margit,
Emmert Evelin, Laszgalner Olga és Elza, Csuhány
Iren (H.-Nánás), Wimmer Ella, Takács Viola, Juhász
Ilona és Izabella Miskolczy Etta, Schwarcz Anna és
Sáska Gizella.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

B. Györgynek. Az „Ugyan eredj a Rákóczyda-
dal” című tárczára vonatkozólag a szerzőnek van
igaza. Kállay András volt főispán éppen ma sür-
gönyzi szörül-szóra lapunk főszerkesztőjének: „Egyet-
értés téved, hősöd csakugyan Kállay Ákos, volt leg-
szélsőbb függetlenségi képviselő, ki 1892-ben
halt meg.”

Egyetem! professzorok. Jól van megírva és
igaza is van, de ezt a témát pihentessük most
egy darabig.

Sz. S. Baja. Éppen a karácsonyi torlódás miatt
maradt ki. Azután meg idejét multa.

K. M. Dabjan. A mi olvasóközönségünket nem
érdeklí, de legjobb az illet hivatalos uton elintézni, mert
csak úgy lehet eredménye.

Kényelmes olvasó. Kívánsága teljesül.
Választóvíz. Nagyon jó, de nagy baja, hogy
polémia. Így nem nekünk való. De azért küldjön minél
előbb más valamit.

NYILTÉR.

Külső február 12-én
Eugen herceg szoborszerelvények 50 kr.
Fényeremény ADLER és TÁRSA,
75.000 korona ajánlja: BEIFELD JÓZSEF.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, jan. 11. Irányzat lanyha. Májusi járadék
102.30, Ezüsti járadék 102.—, Osztrák aranyjáradék
108.25, Magyar aranyjáradék 103.20, Magyar korona-
járadék 100.—, Osztrák hitelrészvény 223.50, Osz-
trák-magyar államvasut 146.90, Déli vasut 36.—,
Bustiehrádi vasut 289.—, Osztrák bankjegy 169.90,
Rövid lejáratu váltó Bécsre vagy Budapestre 169.75,
Rövid lejáratu váltó Párisra 80.85, Rövid lejáratu
váltó Londonra 20.38, Orosz bankjegy 216.50, Olasz
járadék 94.85, Laura-kohó 183.30, Harpeni 188.10,
Olasz központi vasut 136.25, Török sorsjegy 116.60.
Az utótőzsdén: Osztrák hitelrészvény 223.50,
Osztrák-magyar államvasut 146.90, Déli vasut 35.50,
Magyar aranyjáradék 103.20, Disconto-társaság 201.50.

Páris, január 11. Irányzat szilárd. Uj 3%-os
francia járadék 101.95, 3%-os francia járadék,
103.26, 3 1/2%-os francia járadék 107.30. Osz-
trák földhitelintézet 1288.—, Osztrák-magyar
államvasut 737.—, Déli vasut 98.—, Länd-
erbank 481.—, Osztrák aranyjáradék 103.50, Déli
vasuti elsőbbség 386.50, Alpei bányá 314, Török
dohányrészvény 298.—, Török sorsjegy 114.50,
Olasz járadék 94.32, Spanyol kölcsön 60.97, Meridional
666, Ottomán bank 665.—, Rio Tinto 650.—,
Debeers 749, Eastrand 137.—, Chartered 86, Rand-
fontein 56.—.

New-York, január 11. (C. T. B.)

	január 11. cents	január 10. cents
Buza januárra	98 1/4	97 7/8
„ májusra	92 1/2	92 1/8
„ júliusra	86 1/8	85 1/2
Tengeri májusra	34 1/4	34

Chicago, január 11. (C. T. B.)

	január 11. cents	január 10. cents
Buza májusra	91	90 1/2
Tengeri májusra	29 1/8	29

Mezőgazdaság.

A szerb marhabehozatal eltöltése. Mint
lapunknak Zimonyból táviratozzák, a szerb
kormány a szarvasmarha kiszállítást Szerbiából
az országban uralkodó száj és körömfájás
miatt teljesen beszüntette.

Ipar és kereskedelem.

A cukorkiviteli prémiumok eltörlése.
Mint egy rendszeren jól értesült hamburgi lap
jelenti, a cukorkiviteli prémiumok eltörlése
iránti nemzetközi konferencia összehívását az
érdekelte államok Belgiumra bízták. Csak hogy a
nehézség a francia kormány magatartásában
van. Ez ugyanis hajlandó volna a nyílt kiviteli
prémiumokat eltörlölni, de nem egyuttal a rejt-
ett prémiumot, amelyet a gyártási adóban ad
a termelőknek. Erre pedig Belgium, amely maga
is rejtett prémiumokat nyújt, nem állhat reá.
A kérdés tehát az, hogy azt a nehézséget le-
het-e valamelyes uton-módon leküzdöni. Ha
nem, akkor a nemzetközi konferenciának, még
ha megtartják is, nem lesz eredménye.

Cukorgyárosok egyesülete. A magyar czu-
korgyárosok országos egyesületének igazgató-
választmányáa tegnapi Hatvany-Deutsch Sándor el-
nöklete alatt ülést tartott, melyen többek közt be-
jelentetett, hogy sikerült a kormány megfelelő
intézkedési által a Kelet-Indiába való cukor-
kivitel támogatását az osztrák Lloyd tengerhajózási
társaság útján már a folyó évadra elérni, továbbá,
hogy az egyesület a saccharinforgalom korláto-
zását, a vetőmagvizsgáló állomásokon a répa-
vizsgálati díjak leszállítását, továbbá az új
osztrák cukorárusítási adótörvények a magyar czu-
koriparra hátrányos némely rendelkezésének elhárít-
ását sikeresen kérélmelte, amennyiben a kormány
a cukoripar kívánásait figyelembe vette. A répa-
szállító vasuti kocsik térfogat szerinti rakodásá-
nak, továbbá a cukorgyárak pénzügyi ellenőrzé-
sére vonatkozó némely kérdésnek stb. tárgyalása
után egy valamennyi magyar cukorgyár adatai
alapján készült répa-feldolgozási statisztika ter-
jesztett elő, melyből immár pontosan megállapítható,
hogy a Magyarországon feldolgozott répa átlag,
1 1/2—2%-kal csekélyebb cukortartalmú, mint az
ausztriai és a németországi, az egy-
sület ezentúl különös figyelmet fog fordítani a répa
minőségének emelésére és az ipar ezen érdeke-
vágó kérdésében igyekszik fog a mezőgazdasági

Értékképviselőket erélyes együttes működésre megnyerni. A választmány elhatározta, hogy a párisi világtállításon gyűjteményes kiállítással résztvesz és a kiállításra fordítandó költség megállapítása után az arra vonatkozó munkálatokkal Haupt-Stummer Lipó Jenő, báró, Kaifner Károly, Patzenhofer Rudolf és Hatvany-Deutsch Béla urakból álló bizottságot bízta meg.

Csődmegnyitás. Berliner Jakab és fia nagyváradai czég ellen, a nagyvárad királyi törvényszék részéről Csődbiztos Geleta Géza törvényszéki bíró, tömeggondnok dr. Fászy Lajos ügyvéd, bejelentési határidő február 9. felszámolási határidő márczius 8.

Csődmegszüntetések. A következők elleni csődöket beszüntették: Fleischer Jozefa kereskedő, ifjabb Baron Frigyes aradi kereskedő.

Kőbányai sertésplacc, január 11. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 50—51 krajczárig. Közép (páronként 251—320 kilgrig terjedő súlyban) 50—51 kr. Könnyű (páronként 250 kilgrig terjedő súlyban) 51—52 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilgr. felüli súlyban) 50—51 krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 49—50 krajczárig, könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 48—49 krajczárig. Sertéslétszám: 1898. január 9. napján volt készlet 18.559 drb, január 10-én felhajtott 224 drb, január 10-én elszállított 540 drb, január 11-én maradt készletben 18.243 darab. A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Budapesti sertés-konsumvásár, január 11. A ferencvárosi petroleumraktárnál levő székesfővárosi konsum-sertésvásárra 1898. január 10-én érkezett 780 drb. Készlet január 9-éről 290, összes felhajtás 1070 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 689 drb.; elszállítatlan maradt 381 drb. Napi árak: 120—180 kilós 48—50 kr., 220—280 kilós 49—50 kr., 320—380 kilós 49—50 kr., öreg nehéz 47—48 kr, malacz 34—48 kr. A vásár hangulata élénk volt.

Budapesti borjuvásár, január 11. Felhajtott a mai vásárra: 189 darab belföldi és 23 darab növendék borju, összesen 221 drb, amelyek mind eladattak. Napi árak: belföldi borju 36—44 frt, kivételesen 46 frt, növendék borju 20—22 forintig 100 kilónként élő súlyban. Felhoztak továbbá 44 darab belföldi, 131 darab galicziái, 132 drb bécsi öltött borju, összesen 307 darab, amelyből elkelt 232 drb. Napi árak: belföldi borju 50—58 frt, galiczia 48—56 frt, bécsi 52—62 frt 100 kilónként vágósúlyban.

Bécsi sertésvásár, január 11. A mai vásárra 8994 darab sertést jelentettek be és felhajtottak 4408 darab süldőt és 3994 darab magyar zsirsertést, összesen 8402 darabot. Változatlan irányzat mellett jegyeztetett: I. minős. 43—44 krajczár, kivételesen 44 1/2 kr., közepes és vén sertés 41—42 krajczár, könnyű 37—40 krajczár, süldő 30—41 krajczár kilónként élő súlyban a fogyasztási adó nélkül.

Közlekedés.

Vasutak a Tátrában. Szepesmegyében, illetőleg a Tatra vidéken több új forgalmi összeköttetést terveznek. A Galicziával való összeköttetést akép akarják megoldani, hogy Szepes-Béla-Barlangliget állomásától kiindulva Zsgyár, Podspáji érintésével Novitarchra építenek vasutat. Már az ősszel megtörtént e vasut közigazgatási bejárása. E vasuti összeköttetés szükségessége szembeötlő, ha tekintetbe vesszük, hogy Jablunka és Orlo-Palocsa közti, tehát Trencsen-, Árva-, Liptó-, Szepes- és Sárosmegyék hosszában vonuló határon át egyetlen vasut sincsen. Mint összekötő vonal nagyjelentőségű a poprádvölgyi vasut további kiépítése, amely a Poprád folyó mentében Podolin állomásától folytatolag Alsó-Ruzabach, Gnezda, Ó-Lubló és Palocsa községek érintésével az eperjes-tarnovi vasut Orlo állomásáig vezet és így Poprád felől Galicziába új összeköttetést fog adni. Minthogy Gnezda és Ó-Lubló községek a kiépítésre 60—60.000 forintot megszavaztak, a többi községek arányos hozzájárulásával most már a finanszírozás és vele a vasut kiépítése biztosítva van. A közigazgatási bejárás itt is már megtörtént. Ezen vasut kiépítése gyorsítani fogja a Gömörmegyével való összeköttetést és pedig Grénicz, Straczena érintésével Dobslánra. — A poprád-tátrafüredi villamos vasut építéséhez valószínűleg ez évben fognak hozzá. E vonal Poprád-Felcsaról Matheócson és a szomszédos községeken át Alsó-Tátrafüredre, onnan Ó- és Új-Tátrafüredre vezet, mint fővonal. Azonkívül Alsó-Tátrafüredről kiágazolag Tatra-Lomniczra és Új-Tátrafüredről kiágazolag a Csorhai tóig szárnyvonalak fognak kiépülni. — Érdekes Plirn József, a kassa-oderbergi vasut főmérnöke, vállalkozása, aki

a csorbatói fogaskerekű vasut folytatásaként a Tengerszem-caucsig új vonalat tervez. Végállomása 2230 méter magasságban lesz.

Pénzügy.

A Mária Terézia-tallérok. A Kelettel való kereskedelemben mind a mai napig nagy szerepet játszanak a Mária Terézia-tallérok, a melyeket azért neveznek így, mert uralkodása alatt kezdték el azokat kiadni, természetesen az 6 arczképpével. Ezekről a tallérokról érdekes történeti adatokat közöl az osztrák pénzügyminiszterium közleményeinek legújabb füzetében. Az 1753-ban Mária Terézia és a bajor választófejedelem között kötött egyezmény alapján kezdték a tallérokat verni és a királyné nagy gondot fordított arra, hogy teljessúlyúak és szép veretűek legyenek. Ez mozdította elő a Keleten közkedveltségüket. Akkori időben, a Kelet külkereskedelmében erősen aktív volt és így évente nagy mennyiségű tallér került Törökországba, Kis-Ázsiába, Észak-Afrikába stb. Később midőn a francia kereskedők látták, hogy e pénznemet kedvelik, ők maguk nagyobb mennyiségben vásárolták össze Európában és Velence és Trieszten át exportálták a Keletre, ahol 15 krajczárig menő agiójuk volt. Természetes, hogy ezt a pénznemet épp kedveltsége miatt sokféleképen próbálták hamisítani, de minden siker nélkül, mert a Kelet már igen jól ismerte a valódi értéket. Az olasz-abeziniai hadjáratokban 1896-ban és 1897-ben nagy volt a kereslet Mária Terézia-tallérok iránt, amelyeket olasz számlára is vertek ki több millió összegben. Magyar királyi póstatakarékpénztár. Mult évi december havában betétezt a takarékgazdaságban 807,544 forint, visszafizetett 897,973 forint, a bevétel csökkenése tehát 90.429 forint. A betétálladék december végén kitétt 11.880,051 forintot. A bevétel részére vásárolt értékpapírok összege 2.121,850 forint.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, január 11.

A mai nap a statisztikáé volt. Mindenféle érdekes kimutatások láttak napvilágot. Így közzétették a magyarországi malmok Braziliába való liszt kivitelének adatait. Ezek szerint az elmúlt évben mindössze 75.392 barrelt exportáltak, holott még az 1889-iki évben 167.804 barrelre rugott a kivitel Trieszten és Fiumén át. Lisztgyáraink braziliai összeköttetése tehát határozottan hanyatlóban van. Különös véletlen, hogy e számok ugyanazon a napon kerülnek nyilvánosságra, amikor leérkezik a felsőbb hatóság döntése a malmok felfolyamodására a budapest-fiumei vonalon fennálló tarifák tárgyában. Addig, amíg e malmok teljes erővel dolgoztak, Fiuméig 53 krajczáros díjtétel mellett szállították a lisztet. Most, hogy kénytelen-kelletlenül redukálták az üzemet, a mérsékelt fuvardíj hatályba maradását kérelmezték, miután ezt csak feltételelesen engedélyezték, addig, amíg egész őrleis képességüket kihasználják a malmok. A díjat azonban most felemelték 15 kr-ról 68 kr-ra, ezt is csak azzal a feltétellel, hogy tengeri uton kivitt lisztküldeményeket Fiumén át irányítsák. A mult év második felének kereskedelmi mérlege, amelyet szintén ma publikáltak, ugyancsak megdöbbentő színben tünteti föl malmaink helyzetét. Amíg az 1896-iki év július—december hónapjaiban 3,906.000 métermázsza lisztet és 40.600 métermázsza egyéb őrleményt exportáltak, tavaly ugyanezen időszakban 2,660.000 métermázsza lisztre és 40.000 métermázsza őrleményre emelkedett a kivitel. A behozatal buzában azonban gyarapodott 603.000 métermázsásról 840.000 métermázsásra, sőt lisztben is 27.000 métermázsásról 65.000 métermázsára. Rozs, árpa, zab és kukorica importja szintén nagyobb a mult événél, míg e czikkeket exportja, zab kivételével, jelentékenyen csökkent. Mai new-yorki jelentés szerint a látható készlet az amerikai piacokon a következő volt:

	Jan. 8-án	mult héten	1897	1896
	millió bushel			
buza	38.868	38.616	63.37	63.94
tengeri	33.518	33.412	20.52	6.18

A mult héthez képest tehát a gyarapodás buzában csupán 47.000 bushelt, vagyis sokkal kevesebbet tesz ki, mint amennyit vártak, tengeriben is csekély a növekedés: 106.000 bushel.

Az atlanti kikötőkből pedig a mult héten a következő mennyiségeket szállítottak el:

	buzát	tengerit	lisztet
	száz bushel	száz bushel	száz mák
Angliába	940	1540	330
Franciaországba	900	350	—
Belgiumba	110	580	—
Németországba	1	1120	—
A kontinens más országaiba	850	50	20

Végül Anglia heti hozatalait sürgönyzik Londonból. Kitétt pedig e hozatal

	az utolsó héten	az utolsó előtti héten
	ezer quarters	
buza	249	246
liszt	209	184
tengeri	207	249
árpa	53	186
zab	76	177

Utban van a tengeren:

	az utolsó héten	az utolsó előtti héten
	ezer quarters	
Anglia felé		
buza	2850	2790
tengeri	840	730
A kontinensre		
buza	1320	1370
tengeri	640	850

E statisztikai kimutatások közül, igaz, egy sem hathat szilárdítólá, sem a külföldi árjelzések, amelyek szerint Amerikában az árfolyamok tegnap 1—1 1/4 centssel csökkentek, ma pedig Londonban 3—6 pennyvel, Liverpoolban 5/8 pennyvel Bécsben 8 krajczárral, Berlinben 80 fillérrel hanyatlottak az árak. Párisi sürgöny a tőzsde berekesztéséig nem érkezett. Az tizlet nálunk nem is képezett kivitelt az általános lanyhasággal szemben, a kész áru mint a határidőpiacon lemorzsolódtak az árak. A kontremine óvatosan és feltűnés nélkül felhasználja az olcsó árakat, hogy kötelezettségei alól kibujjon, mert ma sem bizott a lanyhulás tartóságában.

Buza.

Készárú-üzlet buzában. Körülbelül 9000 métermázsza magyar buza kelt el 5—10 krajczárral olcsóbb áron. Idegen származékban nem volt forgalom.

Előfordult eladások buzában.

Mennyiség méterázsban	6 vagy új	származás	hálteremelés súly kilgram	minőség megjelölés	átadott hely	ár négy 100 kilgram	vegy. v. h. óra
300	uj	tiszavidéki	77 1/2	—	Budapest	18. —	8h.
100	—	—	76 1/2	—	—	12.90	8h.
100	—	—	76 1/2	vegyül.	—	12.65	8h.
200	—	—	75 1/2	—	—	12.65	8h.
100	—	—	75	—	—	12.66	8h.
100	—	—	74 1/2	—	—	12.65	8h.
100	—	—	74 1/2	—	—	12.45	8h.
150	—	—	74 1/2	—	—	12.45	8h.
200	—	pestvidéki	73	—	—	18. —	9h.
100	—	—	76	—	—	12.76	8h.
200	—	—	75	vegyül.	—	12.25	8h.
800	—	fehértormegyei becskerekéi	77	—	—	18.10	8h.
2100	—	—	78 1/2	vegyül.	—	11.40	8h.
1500	—	—	74 1/2	—	—	12. —	8h.
2400	—	—	78 1/2	—	—	12.15	8h.

Hivatalos jegyzések buzában.

F A J	Minős. súly hektol.	100 kilogr. kéasp. ára	Minős. súly hektol.	100 kilogr. kéasp. ára
	trébi	trébi	trébi	trébi
Tiszavidéki	74	12.45	75	12.70
	76	12.75	77	12.90
	78	13.05	79	13.25
	80	13.30	—	—
Pestvidéki	74	12.40	75	12.65
	76	12.70	77	12.85
	78	13.00	79	13.20
Fehértormegyei	80	13.25	—	—
	74	12.50	75	12.70
	76	12.80	77	12.95
	78	13.10	79	13.40
	80	13.40	—	—

Raktárállomány buzában és lisztben: A fővárosi közraktárakban 176.000 métermázsza buza és 90.500 métermázsza liszt; a Silosban 54.100 métermázsza buza, a nyugati pályaudvaron 83.610 métermázsza buza és 4551 métermázsza liszt.

Határidőüzlet buzában. Lanya, ingadozó irányzat mellett gyér forgalom volt.

Előfordult határidőkötések buzában.

Határidő	Délkeleti és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
	kezdet	forgalom	zárlat	kezdet	forgalom	zárlat
márczius	11.02	11.03—04—05	11.02	12. —	11.00—00	11.07
május	11.02	11.03	11.00	11.00	—	—
sept.	9.85	9.84—83—82—85	9.84	9.84	9.82—82	9.89

Hivatalos határidőjegyzések búzában.

Határidő	Déli tőzsde zárlata				Leszámloló Árfolyamok
	január 11. pénz	január 10. ár	január 11. pénz	január 10. ár	
márcs.	11.91	11.92	12.80	12.04	—
sept.	9.88	9.85	9.40	9.47	—

Rozs.

Készárúzet rozszban: Elkelt néhány kocsi-
rakomány 5 krajczárral olcsóbb áron.

Előfordult eladások rozszban.

menyiség mázsában	ó vagy uj	származás	minőség megj.	átadási hely	ár, netto 100 Kgr- kint	Kész vagy 8 óra
200	uj	nyiri	I.	Debreczen	8.05	Kp.
300	uj	pasztidéki	—	Budapest	8.75	—
150	uj	—	—	—	8.70	—
800	uj	—	—	—	8.60	—

Hivatalos jegyzések rozszban.

Ó VAGY UJ	Faj	hektoliterenkint súly kilogrammban	100 kilogramm kiszárlat ár	frtől	frtig
uj	elsőrendű mésodrendű	70—72	8.65 8.80	8.70 8.85	8.65

Raktárállomány rozszban: A közraktárban
47.200 métermázsza; a nyugati pályaudvaron
15.009 métermázsza.

Határidőzet rozszban. Tavaszi rozsz üzlet-
telen olcsóbb árak mellett.

Előfordult határidőkötések rozszban.

Határidő	Déloldali és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
	Kezdet	forgalom	zárlat	Kezdet	forgalom	zárlat
márcs.	8.70	8.71—70	8.70	8.70	8.69	8.70
september	—	—	—	—	—	—

Hivatalos határidőjegyzések rozszban.

Határidő	Déli tőzsde zárlata				Leszámloló Árfolyamok
	január 11-én pénz	január 10-én ár	január 11-én pénz	január 10-én ár	
márcs.	8.68	8.70	8.73	8.75	—
september	—	—	—	—	—

Takarmányfélék.

Készárúzet takarmányfélékben. Árpa
szilárd. Tengeriben kevés üzlet volt. Zab válto-
zatlan.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Menyiség mázsában	ó vagy uj	ár	minőség	átadási hely	ár, netto szá kilogr. kint	Kész, vagy 8 óra
100	uj	zab	elsőrendű	Budapest	6.52 1/2	készp.
100	uj	—	—	—	6.45	—
200	uj	—	—	—	6.40	—
100	uj	—	—	—	6.35	—
800	uj	árpa	elsőrendű	Gyöngyös	7.80	—
100	uj	—	—	Kőbánya	6.45	—
100	uj	—	—	Karcsag	4.70	—
100	uj	tengeri	—	Mezőtúr	4.67 1/2	—
100	uj	—	—	Budapest	4.90	—
100	uj	—	—	—	5.15	—

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Áru	Ó vagy uj	Faj	Hektoliterenkint súly kg-ban	100 kg. készp.	
				frtől	frtig
Árpa	uj	takarmány égetni való	60—62	6.20	6.50
—	—	sétőföldi	62—64	6.70	7.40
—	—	—	64—66	8.—	9.50
Zab	—	—	60—61	6.30	6.65
Tengeri	—	bánási	—	5.20	5.25
—	—	másomti	—	5.20	5.25

Raktárállomány takarmányfélékben: A
közraktárban 65.400 métermázsza árpa, 15.400 mé-
termázsza zab, 92.300 métermázsza tengeri. A
Silosban 1200 métermázsza zab, 20.200 métermázsza
tengeri. A nyug. pályaudvarban 2800 métermázsza
árpa.

Határidő-üzlet takarmányfélékben: Zab-
ban kevés üzlet volt. tengeriben néhány kötés for-
dult elő olcsóbbodó áron. Ma már július—augusz-
tusi tengeriben volt forgalom.

Előfordult határidőkötések takarmányfélékben.

Áru	Hatá- ridő	Déloldali és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
		Kezdet	forgalom	zárlat	Kezdet	forgalom	zárlat
Tengeri	május.	5.28	5.29-30-31-30	5.28	5.29	5.29	
Zab	jul. május	5.40 6.38	— —	5.39	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	

Hivatalos határidőjegyzések takarmány-
félékben.

Áru	határidő	déli tőzsde zárlata				Leszámló Árfolyamok
		január 11-én		január 10-én		
		pénz	ár	pénz	ár	
Tengeri	május	5.29	5.30	5.33	5.34	—
Zab	május	6.38	6.34	6.34	6.36	—
—	—	—	—	—	—	—

Gabona- és lisztforgalom.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal az 1897. évi január hó 9-én
este 6 óráig, január 10-én este 8 óráig Budapesti vasúton és hajón
érkezett s innen elszállított gabonaküldeményekről és a budapesti
fővármegyei előjegyzett gabona- és lisztmennyiségekről a követ-
kező kimutatást teszi közzé:

Az áru megnevezése	Érkezeti			Elszállított		
	vasúton	hajón	együtt	vasúton	hajón	együtt
helyi forgalomban						
búza	2514	—	2514	—	—	—
rozsa	809	—	809	202	—	202
árpa	1909	—	1909	910	—	910
zab	820	—	820	—	—	—
tengeri	808	—	808	1668	—	1668
Összesen	5660	—	5660	2778	—	2778

a fővármegyei előjegyzetelt:

Az áru megnevezése	Visszkivétel előjegyzett behozatalra előj. mennyi- ség méterm.		Az áru megnevezése	A visszkivi- telre előjegyzett mennyiség mé- termázsokban	
	—	—		—	—
búza	509	—	buzaliszt	—	1948
rozsa	—	—	rozsaliszt	—	—
árpa	—	—	árpaliszt	—	—
Összesen	509	—	Összesen	—	1948

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, január 11.

A kissé szilárdabban indult üzlet ismét a
fizetői hivatalos megnyitás és a vele megérkezett
bécsi árfolyam rontotta el, még pedig elég alapo-
san; mert azok az árfolyamok, melyek ekkor for-
málódtak, kisebb nagyobb ingadozás után, főtart-
tották magukat egész az esti zárlatig. Volt egy kis
szárnypróbálgatás fölfelé is, de a berlini hír, hogy
ott a bányavásárak föltűnően lanyhák, ismét leverte
a lelkesedést. Viszonylag szilárdaknak bizonyultak
az államvasut részvényei és a mi közutink. A többi
értékek mindannyian engedtek az idegen tőzsdékről
áthírlelő fizetlenségnek és lanyhaságnak.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 833.—
383.50, Jelzálogbank 274.75—275.50, Leszámloló
bank 255.50—256.25, Osztrák hitelrészvény 356.50—
356.10, Osztrák-magyar államvasut 345.—344.—,
Közuti vaspálya 407.—405.50.

Déloldali 11 órakor zárulnak: Osztrák
hitelrészvény 356.50, Magyar hitelrészvény 383.50,
Aranyjárdék 121.30, Koronajárdék 99.75, Leszá-
mloló bank 255.50, Jelzálogbank 275.50, Rimamurá-
nyi 251.50, Osztr.-magy. államvasut 345.25, Ipar és
kereskedelmi bank 105.—, Déli vasut 82.75, Villa-
mos vasut 277.50, Közuti vasut 406.—.

A délitőzsdén előfordult kötések: Keres-
kedelmi bank 1442—1444, budapesti takarékpénztár
233, Kassa-somodi kőszénbánya 28, magyar általá-
nos kőszénbánya 120.50—121, ujlaki téglagyár 288
—269, Schlickgyár 210, általános vagonkölcsönző
560, malomipar 154.50, közuti vaspálya 405.—
405.50, városi villamos 277.25—277.75, magyar
hitelrészv. 383.50—383.—, magyar jelzálogbank
275.50—274.50, rimamurányi 251.—250.50, osz-
trák hitelr. 356.45—355.80, déli vasut 82.—82.50,
osztrák-magyar államvasut 344.50—344.— forinton.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben
holnapra 1.50—2.— frt; 8 napra 5—6 frt;
január végére 10.—11.— frt.

Délutáni 1 óra 30 perczkor zárulnak:

	Január 11.	Január 10.
Magyar aranyjárdék	121.10	121.10
Magyar koronajárdék	99.60	99.60
Magyar hitelrészvény	382.75	383.50
Magyar ipar és keresk. bank	105.—	105.—
Magyar jelzálogbank	275.—	276.—
Magyar leszámloló bank	255.50	256.50
Rimamurányi vasmű	250.50	251.75
Osztrák hitelrészvény	355.80	356.80
Déli vasut	82.25	84.75
Osztr.-magyar államvasut	344.—	345.75
Közuti vaspálya	404.75	405.—
Villamos vasut	277.—	278.—

Az utótőzsdén: Osztr. hitelr. 355.80—356.80
—355.60, Magyar hitelr. 883.25, osztrák-magyar
államvasut 344.25—345.30—345 frton köttetett.

Délután 4 órakor zárulnak:

	Január 11.	Január 10.
Osztrák hitelrészvény	355.90	356.70
Magyar hitelrészvény	383.25	383.50
Osztr.-magyar államvasut	345.—	345.25
Leszámloló bank	255.50	256.50
Jelzálogbank	275.—	276.—
Rimamurányi vasmű	250.50	251.75
Közuti vaspálya	405.—	405.75
Villamos vasut	277.—	277.50
Ipar és keresk. bank	105.—	105.—
Déli vasut	82.25	80.75

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDÉK.

Budapest, január 11. Terményekben csak kis
tételben változatlan áron volt üzlet. Szlavoniai
szilvaiz 20 forinton köttetett métermázsánként.

Hivatalos jegyzések.

Faj	Ar 100 kilo- grammonkint	
	Pénz	Áru
Dunabeszter- nyen hordó	54.50	55.50
Budapesti vidéki	—	—
Szalonna	46.—	47.—
magyar la légenaszított vidéki városi légenaszított, 4 darabos	47.—	48.—
füstölt	54.—	55.—
Borszal., 1897. évi usance-minőség	—	—
120 darabos	18.50	17.—
100	17.75	18.25
85	20.25	21.—
azertibial, usance-minőség	15.—	15.50
100 darabos	17.—	17.50
85	20.—	20.50
Borszal., usance-min.	—	—
120 darabos	—	—
100	—	—
85	—	—
azertibial, usance-min.	—	—
100 darabos	—	—
85	—	—
Szilvaiz Haláridőre Minőség 500grammonkint	—	—
szlavoniai 1897	19.50	20.—
azertibial 1897	17.50	18.—
szlavoniai azertibial	—	—
—	—	—
Lucerna magyar, 1897 vörös aprószemű 1897	48.—	52.—
vörös közepesemű 1897	30.—	32.—
vörös nagyemű 1897	34.—	36.—
—	40.—	48.—

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, jan. 11. A mai vásár irányzata nagy-
ban való forgalomban és az egyes cikkeknek a követ-
kező volt: *Husnál* a forgalom csendes, árak szilárd-
ak. — *Baromfinál* élénk, árak szilárdak. —
Halban élénk, árak szilárdak. — *Tej és tejter-
mékek*nél csendes. *Tojásnál* csendes, árak estek.
— *Zöldségnél* élénk. — *Gyümölcsnél* csendes.
— *Fűszereknél* csendes. — *Időjárás*: boros,
enyhe. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott
élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: *Hus*.
Marhahus hátulja I. 46—56 frt, II. 40—46 frt.
Birkahus hátulja I. 30—38 frt, II. 28—30
frt. Borjúhús hátulja I. 60—60 frt, II. 50—58 frt.
Sertéshús elsőrendű 50—50 frt, vidéki 46—49 frt.
(Mindenkint 100 kilonkint.) Kolbász füstölt 60—72 kr
(kilonkint). Sertésszir hordóval 53.0—53.5 frt (100
kilonkint). — *Baromfi* (élő). Tyúk 1 pár 1.—1.40
frt. Csirke 1 pár 0.70—0.90 frt. Lud hizott kilon-
kint 0.48—0.62 frt. — *Külföldiek*. Tojás 1 láda
(1440 db) 40.0—41.0 frt. Sárgarépa 100 kötés 2—4.00
frt. Petrezselem 100 kötés 3.00—5.00 frt. Lenese m.
100 kiló 14—18 frt. Bab nagy 100 kiló 10—16 frt.
Paprika I. 100 kiló 30—45 frt, II. 18—30 frt. Vaj
közöns. kilonkint 70—80 frt. Vaj-tea kilonkint 1.00
—1.40 frt. Burgonya-rózsza 100 kiló 2.60—2.80 frt.
Burgonya sárga 100 kiló 3.00—3.20 frt. — *Halak*.
Harsa (élő) 0.60—1.20 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.40—
0.80 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.30—0.60 frt.

Szesz.

Budapest, január 11. *Finomított szesz*
nagyban 55.75—56.25 forint, kicsinyben 56.25
—56.75 forint. *Élesztőtőzsze* nagyban 55.50—
56.— forint, kicsinyben 56.50—56.75 forint.
Nyersszesz adozva nagyban 54.75—55.25
forint, kicsinyben 55.50—55.5 1/2 forint. *Nyersszesz
adozatlan* (exakt) 14.75—15.— frt. *Denaturált
szesz* nagyban 19.25—19.50 frt, kicsinyben 19.75—
20.— frt. Az árak 10,000 literfokonkint hordó
nélkül, ab vasut Budapestre szállítva. (Készpénz-
fizetés mellett értendők.)

Bécs, január 11. *Kontingens nyersszesz*
azonnali szállításra 18.25—frton kelt el. Zárlatjegy-
zés 18.10—18.40 frt.

Prága, jan. 11. *Adozott triplió szesz* 53.75
54 frt jegyzetetik nagyban azonnali szállításra. Adó-
zatlan szesz 17.50 frt nagyban.

Trieszt, jan. 11. *Kivitel szesz* tartályokban
szállítva 90.0% hektoliterenkint 11 forint azonnali,
és 10 1/2—10 3/4 frt február-áprilisi szállításra.

Berlin, jan. 11. Szesz helyben 38.90 márka
— 22.87 frt, fogyasztási adó nélkül hektoliterenkint
a 10,000 literszázalék. Átszámítási árfolyam 100
márka = 58.80 frt.

Stettin, jan. 11. Szesz 70 márka fogyasztási
adóval 38.— márka = 22.84 frt. Átszámítási árfolyam
100 márka = 58.80 frt.

Boroszló, jan. 11. Szesz (50-es) pr. november
56.60 márka = 33.29 frt; szesz (70-es) pr. novem-
ber 37.20 márka = 21.87 frt. Átszámítási árfolyam
100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, jan. 11. Szesz nov.—decz. 18.90
márka = 11.11 frt; decz.—jan. 18.40 márka =
10.82 frt; jan.—febr. 17.75 márka = 10.44 frt.
Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 forint.

Páris, jan. 11. Szesz folyó hóra 23.40 frk =
13.54 frt; decz.—re 28.40 frk = 15.54 frt;
négy első hóra 28.— frk = 13.84 frt; májustól 4
hóra 27.75. frk = 13.22 frt. Az árak 10,000 liter-
százalékonként 1/4% les

szállításra 9.42 márka, májusi szállításra 9.62 márka. Irányzat tartós.

Páris, jan. 11. Nyerscukor (88 fok) kész áru 29.—29.50 frk, fehércukor novemberre 31.75 frk, decemberre 32.— frk, 4 első óra 32.5/8 frk, 4 óra májustól 32.7/8 frk. Finomított készáru 102.—102.50 frk.

London, jan. 11. Jávacsukor 11.3/8 shilling, nyugodt. Nyers- és fejeczedett cukor mérsékelten keresve, ártartó; finomított darabcsukorban ártartó. Kétföldi tört alacsonyabb. Jegyezett: készáru 10.11 1/4 shilling, márcz.-ápr.-ra 10.0 3/4 sh., május-aug.-ra 11.4 1/8 sh. Répacukor bányad. Német (88%) január 9.4 1/2 shilling, február 9.6 shilling, áprilsra 9.7 1/2 shilling, májusra 9.8 1/4 shilling, júniusra 9.8 1/4 shilling. Határidő-üzlet: január 9.4 1/2 sh., február 9.6 sh., márcziusra 9.6 3/4 sh., áprilsra 9.7 1/2 sh., májusra 9.8 1/4 shilling, júniusra 9.9 shilling.

Olajok.

Páris, jan. 11. Repceolaj folyó óra 42.— frk (= 22.13 frt); január 24.— frk (= 22.13 frt); négy első óra 42.25 frk (= 22.17 frt); négy óra májustól 42.— frk (= 22.12 frt). Árak 100 kilonkint értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, jan. 11. Repceolaj helyben 54.50 márka (= 32.50 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Köln, jan. 11. Repceolaj májusra (hordóval). 58.50 márka (= 34.40 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

London, jan. 11. Repceolaj 24.6 shilling. Lenolaj 15.6 sh. Gyapot magolaj 13.10 1/8—14.4 1/2 sh. Terpentin 23.09—24.— sh.

Petroleum.

Hamburg, jan. 11. Petroleum helyben 4.80 márka = 2.82 frt.

Antwerpen, jan. 11. Petroleum fin. helyben 14.25 frank = 6.77 frt.

Bréma, jan. 11. Petroleum fin. helyben 4.95 márka = 2.91 frt.

Newyork, jan. 11. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5.40 cents, fin. petroleum Philadelphianban 5.35 cents; United Rife Line Certificates decemberre 65.—; Nyers petroleum decemberre 5.95.

London, jan. 11. Petroleum, amerikai 4 3/8—4 1/2 sh., orosz 4 1/4—4 7/16 sh.

Kávész, tea, rizs.

London, jan. 11. Santos határidő szilárdan indult, gyengébben zárult: jegyezett: jan.-ra 31.— sh., márcz.-ra 31.9 sh., máj.-ra 32.6 sh., júl.-ra 32.6 sh., szept.-re 32.9 sh., decz.-re 33.— shilling. Tea: Indiai és Ceylon jól keresve, szilárd. Rizs: jól keresve, drágább.

Fémek.

London, jan. 11. Rész, G. M. Brände 48 1/16—49 10/16 font sterling készáru és 49.—49 1/4 font sterling 3 óra; best sel. 52 1/4—52 3/4 font sterling. Ón: finom külföldi 62 15/16—63 7/16 font sterling készáru és 63 3/8—64 1/8 font sterling 3 óra. Ólom: angol 12 1/2 font sterling; külföldi 12 3/16—12 7/16 font sterling. Horgany: külföldi 17 1/8—18 font sterling. Higany: 6.176 font sterling első és 6.17 font sterling (másodkézből). Vas: A glasgovi nyersvaspiaczi lánghán indult és szilárdan zárult. Jó üzlet mellett zárlatok: 45.5 sh. készáru és 45.8 sh. egy óra; Cleveland 40.4 sh. készáru és 40.7 sh. egy óra; Hematit 48.5 shilling készáru és 48.8 sh. egy óra; Middlesbrough 49.11 1/2 sh. készáru és 50.4 1/2 sh. egy óra.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, január 11. A budapesti piacról érkezett lángha tudósítások és a nemzetközi gabonapiac hanyatló irányzata további árgyengülésre szolgáltatott okot. A legutóbbi napokban itt argentinai búzát is kínáltak és úgy látszik, ez okozta mindenfelé az árdepressziót. Kötletelt buza tavaszra 11.80—11.81—11.76, tengeri máj.-jun. 5.56—5.55 frton.

Hivatalosan jegyezett: Buza tavaszra 11.77—11.78, rozs tavaszra 8.83—8.85, tengeri máj.-jun. 5.56—5.57, zab tavaszra 6.66—6.67, repce jan.-febr. 13.40—13.50.

Boroszló, január 11. Buza helyben 18.90 márka (= 11.05 frt) sárga. Buza helyben 18.80 márka (= 10.99 frt). Rózsa helyben 14.90 márka (= 8.76 frt). Zab helyben 14.—márka (= 8.23 frt). Tengeri helyben 12.—márka (= 7.06 frt). Minden 100 kilonkint. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, január 11. Buza holsteini 180—188 márka (= 10.58—11.05 frt). Rózsa meklenburgi 140—150 márka (8.23—8.82). Rózsa orosz 107—108 márka (= 6.20—6.35 frt). Minden 100 kilonkint. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Páris, január 11. (Mégnyitás.) Buza folyó óra 28.40 frank (= 13.54 frt). Buza december óra 28.40 frank (= 13.54 frt). Buza márcz.-ápr. 27.75 frank (= 13.22 frt). Rózsa folyó óra 17.60 frank (= 8.38 frt). Rózsa február óra 17.75 frank (= 8.44 frt).

Rózsa márcz.-ápr. 18.— frank (= 8.56 frt). Rózsa 4 óra májustól 17.90 frank (= 8.51 frt) minden 100 kilonkint. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, január 11. (Zárlat.) Buza folyó óra 28.50 frank (= 13.58 frt). Buza február 28.20 frank (= 13.49 frt). Buza márcz.-ápr. 28.10 frank (= 13.39 frt). Buza 4 óra májustól 27.80 frank (= 13.24 frt).

Pétóvár, január 11. Rózsa helyben 6.60 rubel.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, január 11. A külföldi tőzsdék gyengébb zárlati árfolyamai, a mai tőzsdén gyengülést idéztek elő nemzetközi papirokban. A Länderbanks részvények csökkenése is kedvezőtlenül hatott, de sürgősebb kínálat azért nem mutatkozott. Dohányrészvények fedezeti vásárlásokra emelkedtek; emelkedett még prágai vasipar is kedvező méleghirekre.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 356.—356.62, Länderbank 216.—219.—, Union-bank 299.50—300.50, Magyar jelzálogbank 275.25—276.50, Magyarhitelrészvény 384—383, Osztrák magyar államvasut 344.12—345.—, Déli vasut 83.50—83.—, Dux-bodenbachi vasut 69.—69.50, Uj Tramway 117.—, Alpesi bánya 143.80—144.75, Rimamurányi 251.25—252.—, Prágai vasipar 703.—707.—, Osztrák villamosági 308.—, Magyar aranyjárdék 121.35, Török sorsjegy 61.30—61.40, Német márka 58.82 frton kötetett.

Délelőtt 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 356.80, Magyar hitelrészvény 383.50. Union-bank 300.50, Länderbank 218.—, Osztr.-magyar államv. 344.50, Déli vasut 83.—, Alpesi bánya 144.10, Rimamurányi 251.50, Májusi járadék 102.40, Török sorsjegy 99.75.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 356.25 Magyar hitelrészvény 383.—, Länderbank 217.50, Unionbank 300.—, Anglo-bank 162.—, Bankverein 261.—, Osztrák-magy. államv. 344.25 Déli vasut 83.—, Elbevölgyi vasut 265.—, Északnyugoti vasut 250.—, Alpesi bánya 143.80, Rimamurányi 257.25, Prágai vasipar 704.—, Májusi járadék 102.40, Magyar koronajárdék 99.75, Török sorsjegy 61.25, Német márka 58.82. Török dohányrészvény — frton kötetett.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: Magyar aranyjárdék 121.20, Magyar koronajárdék 99.65, Tiszai kölcsönsorsjegy 140.50, Magyar földtehermentesítési kötvény 96.75, Magyar hitelrészvény 382.—, Magyar nyeménkölcson sorsjegy 154.—, Kassa-oderbergi vasut 191.20, Magyar kereskedelmi bank 1442.—, Magyar vasuti kölcsön ezüstben 101.10, Magyar keleti vasut állami kötvények 122.—, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 254.—, Rimamurányi vasrészvénytársaság 250.25, 4.2% papírjárdék 102.30, 4.2% esztjárdék 102.35, Osztrák aranyjárdék 121.70, Osztrák koronajárdék 102.55, 1860. sorsjegyek 144.50, 1864. sorsjegyek 189.—, Osztrák hitelsorsjegyek 197.50, Osztrák hitelrészvény 356.13, Angol-osztrákbank 162.—, Union-bank 302.—, Bécsi Bankverein 260.75, Osztrák Länderbank 218.25, Osztrák-magyar bank 942.—, Osztrák-magyar államvasut 345.27, Déli vasut 82.—, Elbevölgyi vasut 264.75, Dunagőzhajózási részvény 456.—, Alpesi bányarészvény 144.—, Dohányrészvény 138.50, 20 frankos 9.33, Császári királyi vert arany 5.69, Londoni váltóár 120.05, Német bankváltó 58.80.

Bécs, január 11. (Utótőzsdé.) A déli tőzsdé zárlata után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 355.75, Magyar hitelrészvény 383.50, Anglo-bank 112.50, Bankverein 261.—, Union-bank 302.—, Länderbank Osztrák-magyar államvasut 345.—, Déli vasut 82.—, Elbevölgyi vasut 265.75, Északnyugoti vasut 249.25, Török dohányrészvény 139.—, Rimamurányi vasut 251.—, Alpesi bánya 143.80, Májusi járadék 102.35, Magyar koronajárdék 99.70, Török-sorsjegy 61.10, Német márka azonnali szállítás 58.83—58.82, Német márka ultimóra 9.53

Berlin, január 11. (Tőzsdéi tudósítás.) Bányáértékek realizációkra nyomottak, miáltal az egész piac gyenge volt. Járadék bányadt. Magánkamatláb 3 3/8%.

Berlin, január 11. (Zárlat.) 4.2% papírjárdék 102.30, 4.2% ezüstjárdék 102.—, 4% osztrák aranyjárdék 103.20, 4% magyar aranyj. 103.20, osztrák hitelrészvény 223.50, magyar koronajárdék 100.10, déli vasut 38.—, osztrák-magyar államvasut 146.90, Károly Lajos-vasut 107.40, Kassa-oderbergi vasut —, orosz bankjegy 216.60, bécsi váltóár 169.75, 4% új orosz kölcsön 67.10, magyar beruházási kölcsön 102.50, olasz járadék 94.80. Az irányzat bágyadt.

Berlin, január 11. (Utótőzsdé.) Osztrák hitelrészvény 223.50, déli vasut 35.90, osztrák-magyar államvasut 146.90. Az irányzat bágyadt.

Frankfurt, január 11. (Zárlat.) 4.2% papírjárdék —, 4.2% ezüstjárdék 88.80, 4% osztrák aranyjárdék 103.20, 4% magy. aranyj. 102.95, magy. koronajárdék 100.25, osztrák hitelrészvény 301.37, osztrák-magyar bank 800.—, osztrák-magyar államvasut 296.27, déli vasut 73.25, észak-

nyugoti vasut 214.—, elbavölgyi vasut 230.—, bécsi váltóár 169.80, londoni váltóár 20.387, párisi váltóár 80.825, bécsi bankverein 221.50, Uniobank —, villamos részvény 141.10, alpesi bányarészvény 122.10, 3% magy. aranykölcson 91.40. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 11. (Utótőzsdé.) Osztr. hitelrészvény 301.—, osztrák-magyar államvasut 297.25, Déli vasut 73.25.

Frankfurt, január 11. (Esti tőzsdé.) Osztrák hitelrészvény 301.25, Déli vasut 72 3/4, Magyar aranyjárdék 103.—, Osztrák-magyar államvasut 297.50. Az irányzat nyugodt.

Hamburg, január 11. (Zárlat.) 4.2% ezüstjárdék 87.10, osztr. hitelrészv. 301.—, osztr.-magyar államvasut 744.—, déli vasut 174.50, olasz járadék 94.70, 4% osztr. aranyj. 103.50, 4%-os magyar aranyj. 103.30. Az irányzat tartótt.

Páris, január 11. (Zárlat.) 3% francia jár. 103.25, 3 1/2% francia jár. 107.30, olasz járadék 94.12, osztrák földhitelrészv. 1288.—, Osztrák magy. államv. 737.—, déli vasut 198.—, Francia törk. jár. 101.95, 4% osztr. aranyjárdék 103.50, ottomanbank 566.50, párisi bank-részvény 893, osztrák Länderbank 481.—, alpesi bányarészvény 314.—, Dohányrészvény 298.—. Az irányzat szilárd.

London, január 11. (Zárlat.) Angol consolok 112.1 1/8, déli vasut 7.50, spanyol járadék 60.7/8, olasz járadék 93.1/10, 4% magy. aranyjárdék 101.25, 4% rupia 62.50, Canada pacificvasut 88.3/8, leszámítási kamatláb 2 1/2, ezüst 26.7/8. Bécsi váltóár —.—. Az irányzat nyugodt.

New-York, január 11. ezüst 56.7/8.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1898. január 11-én reggel 7 órakor.

Table with columns for locations (Állomások), wind speed (Levegőtérseb.), temperature (Hőmérséklet), and other weather data for various cities like Arraválja, Póla, Lesina, etc.

Az északi depresszió a keleti maximumot a Fekete-tenger felé szorította. Együtt az Atl-tenger felől érkező új maximum összeröfölt a másik Keleten levővel. Az európai időjárás tulajdonán borult és enyhe. Fagyot csupán Kelet-Európából jelentenek. Eső előfordult szórányosan Olasz- és Franciaországban és sürribben Európa északnyugoti szélén. Hazánk nyugoti felében és az Alföldön a hőmérséklet mindenütt emelkedett, a fagy csak a dékeleti megyékben fokozódott. Csapadék a tengerpart livételeivel alig volt. Borus vagy ködös idő várható, fagypont körüli hőmérséklettel, semmi vagy csak jelentéktelen csapadékkal.

VIZÁLLÁS.

— Január 11-én. —

Table showing water levels (Vízjárás) for various rivers and locations, including Schárding, Passau, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, etc.

Felelős szerkesztő: Lipossey Adám.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. január 11-én.

Main table containing market data for various securities, organized into sections: I. Államadósság, II. Idegen Államadósságok, III. Záloglevelek és kölcsönkötvények, IV. Elsőbbségi kötvények, V. Bankok részvényei, VI. Takarékp. részvényei, VII. Biztosító-társ. részv., VIII. Gőzmalomok részv., IX. Bányák és téglagy. r., X. Vasmlévek és gépgy. r., XI. Könyvnyomdák r., XII. Különléle váll. részv., XIII. Közleked. váll. részv., XIV. Sorsjegyek, XV. Pénzmenek, XVI. Váltók árfolyama (látra), XVII. Határidőre kötött értékp.

Summary table titled 'Létszámoló árfolyamok január 11-énél' listing various securities and their current market prices.

A 1-ol megjelölt értékpapiroknál, melyek kizárólag nem csak az országos papírtól érvel, az országos az utolsó felmérésre vonatkozólag ártólak

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Központi kiadóhivatal:

Minden szó 2 krajczár, vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Fiókk-lakóhivatal:

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Mikre szentendők kézirataiban, levélbélyegeken vagy postautalványon.

V. ker., Marokkói-utca 4. szám.

Ha a hirdető címzett is közli a hirdetésben, vagy a választ postakézbe kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is szentendő. ...

LEVELEZÉS.

Többeknek Csakis olyan levelekre választunk, melyekhez a válasz helyig mellékelve van. A kiadóhivatal. 1294-1
Melyik nemesebb helyig, vagy ur volna hajlandó egy tehetséges fiatal művészt pályájára előre segíteni? ...

HAZASSÁG.

Nősülni óhajt egy jobb családból való meglehetősen jó anyagi viszonyok között élő iparos. Csakis vidéki leányt, vagy fiatal özvegyt vesz el, akinek néhány ezer forint készpénz vagánya, vagy esetleg nagyobb vidéki városban háza és földje van. ...

ÁLLÁST KERES.

Házvezetőnői állást keres, egy abban jártas, intelligens nő. Cím a kiadóhivatalban. 1823-3
Urasági inas! beszéli a magyar, német és francia nyelvet al, kalmazást keres, esetleg irodaszolgálat is megv. ...

ÁLLÁST KAPHAT.

Mérleges könyvelő magyar levelező, el a német nyelvben és az összes irodai teendőkben jártas helybéli részvénytársaságnál alkalmazatik. ...

Zársat keresek egy virágzó budapesti vállalatához 20-30.000 forint tőkével. Személyes működés okvetlenül megkívánatik. ...
Ügyvéd segédet keresek, azonnali belépésre irodai vezetőnek, egy igen kies felvidéki városba. ...

OKTATÁS.

Rajzoktatás. Helybéli, elemi iskolába járó tanulóknak, vagy hátrétek, ki rajzolni óhajt tanulni, mértani és szabadekér rajzból, valamint szepirasból, szerény díjazásért egy hozzáértő fiatal ember oktatást adna. ...
Negyed éves képezdész fiatal intelligens leány, szerény díjazásért órákat ad, ugy képezdészeknek, mint kisebb gyerekeknek, kik az elemi tantárgyakban gyengék. ...

BIRTOK ELADÁS.

Eladó birtok. Egy nagy birtok, mely áll 500 hold szántóföldből, 300 hold legelő és 400 hold erdőből, melyből 10 hold szőlő, továbbá egy 12 holdas gyümölcsös kert, 20 hold park, egy 2 szobából álló kastély régi, oszlopos neves kúria és hozzártatózó teljes gazdasági berendezéssel, szabad kézből eladó. ...

TELEK és HÁZ ELADÁS.

Háztelek Kossuthfalván, kispesi határára, 150 és 200 négyzetöleknint parcellázva, ára 2 forint 30 krajczár 4 krajczár, havri 10 forint, vagy heti 2 forint részletezésre kaphatók. ...
Érzsébetfalván villaszertben épített ház, igen szép fekvéssel, azonnal eladó. ...

ELADÁS.

Eladó több fényes estélyi ruha, gyászestet miatt. Cím a kiadóhivatalban. 1084-8
Eladó egy egészen jó karban levő ezimbalom, igen olcsón. Cím a kiadóhivatalban. 1128-8
Elutazás miatt faragott háló szobák és egy gyertya, karos függőlámpa potom áron eladó. ...

VÉTEL.

Keresek megvételre csinos hátsó lovat, mely már nyereghez van szokva. Cím a kiadóhivatalban. 1876-9
Megvételre keresetlek lehetőséget az Alföldön jól termő szőlő, esetleg kis lakó házzal és a szükséges berendezéssel; prékész stb. Cím a kiadóhivatalban. 1868-9
Veszek bort nagy mennyiségben. Ugy ó, mint újat. Levélelbeli ajánlatot kérek „O-bor” jellege alatt. 1880-9
Búdai oldalon veszek telket. Ajánlatok fekvés, ár és terjedeleme megjelölésével a lap kiadóhivatalába küldendők. „Olcsó” 1708-9
Ujonan nyitott kőházam részre hamisítatlan, tiszta teljes tejet keresek naponta 600 liter. Eladókat kérem ajánlatukkal beküldeni a kiadóhivatalba „Tej” jellege alatt, ár megjelölésével. 1720-9
Kávémérést, tej- és gyümölcs-elárusítással keresek megvételre. Levélelbeli ajánlatokat kérek „Kávémérés” jellege alatt a kiadóhivatalba. 1724-9
Veszek krupplit nagy mennyiségben. Akiknek van eladó, irjanak „Olcsó” jellege alatt, ár és mennyiség megjelölésével a felpostára. 1728-9
Szatócs-üzletet keresek megvételre május 1-ére. A városkijelében vagy a zuglóban. Akinek van ilyen eladó, kérem írja meg a kiadóhivatalba árral együtt „Eladó” jellege alatt. 1740-9
Dohánytözsédt keresek megvételre. Levélelbeli értesítést kérek a lap kiadóhivatalába a hely és ár megjelölésével „Tözséd” czimmon. 1788-9
Keresek megvételre jó forgalmu helyen vendéglőt, azonnali átvételre. Ajánlatokat kérek „Vendéglő” jellege alatt a kiadóhivatalba. 1722-9

KIADÓ SZOBÁK.

Szép nagy butorozott kétblakos utcai szoba bejárattal a lépcsőházból, azonnali kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 1508-1
Butorozott szoba a József-körúton kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 1680-10
Kiadók csinos butorozott szobát, esetleg hölgynek teljes ellátással. Cím a kiadóhivatalban. 1658-10
Kiadó szoba. Csinosan butorozott, két ablakos utcai hónapozott szoba kiadó. Villanyszerelés megállóhely a közvelel közelben. Cím a kiadóhivatalban. 520-10

Lakást és teljes ellátást adok intelligens uraknak. Cím a kiadóhivatalba. 1846-10
Csinos, tisztá különbejárattal szobát kiadok, esetleg teljes ellátással. Cím a kiadóhivatalban. 1148-10
Külön bejárattal, csinosan butorozott szoba kiadó az Üllői-úton földszobára használatra. Cím a kiadóhivatalban. 1650-10
Csinos kis udvari szoba, ur családnaál kiadó aklínia közvelelben. Cím a kiadóhivatalban. 112-10
Egy elegánsan butorozott külön bejárattal szoba a belvárosban azonnal kiadó. Címe a kiadóhivatalban. 403-10
Külön csinos tisztá butorozott utcai szoba kiadó, a Rottenbiller-utczában, gyermektelen ur családnál. Cím a kiadóhivatalban. 1744-10

LAKÁS KERESTETIK.

Lakást keresek a VII-ik kerületben, február 1-ére, mely álljon 3-4 utcai és udvari, eseléd, fűrdő és előszobából és a hozzá tartozó mellékhelyiségekből, Levélelbeli ajánlatokat kérek tisztá lakás jellege alatt a kiadóhivatalba. 1684-11
Tisztviselőtelepen lakást vagy házat keresek bérbé, mely 2-3-4 utcai szobából és tartozékaiból áll, május 1-ére. Ajánlatot kérek B. M. 75 czim alatt a kiadóhivatalba. 518-12
Lakást keresek a kereskedelmi minisztérium közelében, 3 szobára és a hozzá tartozó mellék helyiségekre van szükségem. A lakás csakis első emeleten lehet. Leveleket „I. emeleti” jellege alatt kérek a lap kiadóhivatalban. 1784-11
Két szobából álló olyan lakás keresek a kúrtak közelében, melynek egyik szobája a lépcsőházból nyílik. Levélelbeli ajánlatokat az ár megjelölésével kérek a kiadóhivatalba. Nyugalmas otthon jellege alatt. 1768-11

SZOBÁ KERESTETIK.

Külön bejárattal, tisztá, főregmentes utcai szobát keresek, elegánsan butorozva. Ajánlatokat kérek a kiadóhivatalba „Szoba” jellege alatt. 1714-12
Szobát keresek a klinika közelében február 1-ére. Levélelbeli értesítést kérek, „Világos szoba” jellege alatt a kiadóhivatalba. 1732-12

Lakást keresek május 1-ére József-körúton vagy annak közelében, kényelmes, mely 2-3-4 utcai szobából és hozzátartozékaiból áll. Ajánlatot kérek E. V. 57 alatt a kiadóhivatalba. 516-12
Két fiatalember keres január 1-re teljes ellátást az állatorvosi akadémiá közelében. Ajánlatokat ár megjelölésével „Szolid” jellege alatt a kiadóhivatalba továbbít. 1822-12

KIADÓ LAKÁSOK.

Kiadó egy nagy lakás, mely különösen alkalmas hivatalos helyiségeknek is. Cím a kiadóhivatalban. 1852-18
7-ik ker., az István-úton egy I. emeleti lakás azonnali kiadó, mely áll 2 kerti szobából, konyha, kamra stb. Bővebb czime megtudható a kiadóhivatalban. 172-13

HITEL-PÉNZ.

Egy minden háztartásban nagyon szükséges találmány szabadalmaztatásához, 500 forint-ra volna szükségem. Aki hajlandó ez összeget biztos fedezet mellett rendelkezésemre bocsátani, az írjon „Csodás találmány” jellege alatt a kiadóhivatalba. 1892-14
Pénzt kölcsön óhajt venni egy magánhivatalnok, kedvező visszafizetési feltételek mellett. Ugynekköz közvetlenül kizárva. Ajánlatokat kérek „Sürgős” czim alatt a lap kiadóhivatalba. 1180-14

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Kiadó bolthelyiséget keresek május 1-ére. Levelet „Dohánytözség” jellege alatt továbbít a kiadóhivatal. 1600 17

KÜLÖNFÉLE.

Intelligens fiatal hölgy keres hasonlót teljes ellátásra. Cím a kiadóhivatalban. 1128-18
Kedves Jónka! Ha színházba, hangversenybe megy és Ön is feltűnő akar lenni, mint barátinál, akkor ne használjon mást, mint a 25 év óta legjobb hírnévnek örvendő Ravissante arczbőr szepítő különlegességét: Ravissante arczpor, Ravissante pipere-szappant és Ravissante szepítő. (Ára 1 ft 50 kr.; elegendő 3 hónapra) Török József és Török Sándor urak gyógyszer-tárában kapható valódi minőségben. Kamilla. 918-18
Jól jövedelmező vállalathoz 15000 forint talármást keresetlek. A befektetett összeg már az első évben 50% o jövedelmez. Kockázattalás jünes. A cikkekig még csak Angolországban van bevezetve. Leveleket, kiltitő kereset czim alatt a kiadóhivatalba továbbít. 1640-18
Özv. urinó teljes ellátásra élvállal intelligens fiatal hölgyet, kinek foglalkozása van. Kivánczara zongoránát is használhatja. Cím a kiadóhivatalban. 1503-18
Úgyes derek-varrandó, ki évekig dolgozott fővárosi nagy szalonokban élvállal elegáns ruhák készítését. Cím a kiadóhivatalban. 1620-18
Teljes ellátásra élvállal fiatal urt nőt intelligens család. Cím a kiadóhivatalban. 1698-15
Egy szerencsétlen ur nő özvegy anyja örökbe óhajtaná adni szép-n. fejtöltőt kis fia, hogy ekönt könnyen nehez anyag helyzetben. Ha találkoznék oly nemeselek egyen, ki árva gyermeknek szülői otthon nyújtana. Czimomet megtudható a kiadóhivatalban. 1620-18
Fontos háziasszonyoknak! Mosott férfi-íngek, egy házi vasalónobél igen szöpen és olcsón vasalhatnak. Cím a kiadóhivatalban. 1680-18
Csak fiatal embereket érdekelnet tudni azt, hogy „Párisi dr. Bolton-féle Injektio Orientalis” már néhány napi használat után elimaszolja még a legrosszabb és legolhanyagoltabb bajokat is. Főléleses tehát Santal-olaj avagy copalin-bálsammal kísérletezni, melyek csak a nyomort rontják, de a hajt nem gyógyítják meg. Magyarországi főraktár: Zoltán-féle gyógy-szertár Budapest, Nygykorona-utca 23, a Széchenyi-tér sarkán. 1. üveg ára 1 forint. 54. N. H. 0415-18
Divatos kézimunkák tanítását élvállalja egy ur leány. Megkereséseket kér „Kézimunka” jellege alatt a kiadóhivatalban. 1249-19
Teljes ellátást keres 8 intelligens fiatal ember, lehetöleg a Ferenc-körúton, izraelita családnál. Ajánlatokat az ár kitételével kérek „Keleemes otthon” jellege alatt a lap kiadóhivatalba. 1100-18
Szőlők telepítését élvállalja jutányosan az „Országos Szőlő-Teljesítők Szövetkezet”. 880-18
Néhány ezer forinttal rendelkezem; keresek bármily jól jövedelmező üzletet azonnali átvételre lehetöleg a VIII-ik kerületben. Levélelbeli ajánlatokat kérek a kiadóhivatalba „Jó forgalom” jellege alatt. 1712-18

MINDENFÉLE.

Az orvos felelőssége. Egy *Bronardel* nevű francia jogász kis füzetet adott ki, amelyben az *orvosi felelősségről* mond el nagyon érdekes dolgokat. Elmondja, hogy az orvosok felelőssége különböző korszakokban és különböző országokban is mindig más volt. A régi rómaiaknál és görögöknél például nem ritkán életével fizetett az orvos egy nem sikerült operációért. A középkorban már általánosságban csak pénzbüntetéssel sújtották az orvosokat. Ma pedig, mikor a gyógyító tudományok ezernyi eszköze és tapasztalata áll a szak tudó orvosnak rendelkezésére, nagybárára erősen ügyelnek az orvosok kezeire. Az egyetlen Anglia azonban kivétel. Az angol bíróságok azt mondják: *senkit sem lehet arra kötelezni, hogy mester legyen a maga szakmájában. tehát az orvost sem. És nem is büntetik a hibáért.* Németországban már nagyon kimélelően bánnak el az ügyetlen (néha csak pillanatnyi ügyetlenségben szenvedő) orvosokkal, sokkal szigorúbban, mint a foghúzó kovácsokkal és kuruzslókkal. Amerikában 100.000—150.000 frankjába kerülhet a dokornak egy nem sikerült operáció. Ausztriában előbb csak pénzbírsággal büntetnek, aztán, súlyosabb esetben, az oklevél megvonásával, amit aztán csak újabb és jól kiállított vizsgával lehet visszaszerezni.

Netossák csokolózni! Nem azért adjuk arról ezt a tanácsot, mintha azt akarnók, hogy kövesse is valaki, hiszen úgy sem fogja követni senkise. De az orvosok azt mondják, hogy a csokolózás veszélyes. Természetesen a bacillusok idézik elő a veszélyt, mindenütt a bacillusokat rántják elő az orvosok, ezeket az apró állatkákat, amelyek mindenütt feltalálhatók és állítólag a legveszedelmesebb betegségek terjesztői. Az embernek le kellene szoknia az evésről és ivásról, ha megtudja, hány millió és millió bacillus és baktérium van az ételekben, az italokban. S ime, most a bacillusokra való hivatkozással még a csokolózást is be szeretnék tiltani az orvosok! Azt mondják, hogy minden csók, minden szerelmeskedés rendkívül veszedelmes bacillusokat plántál át egyik emberről a másikra. Egy másik tudós e gonosz bacillusok létezését ugyan nem tagadja, de véleménye már megnyugtatóbb, sőt örvendetes. Szerinte nem hogy veszedelmes lenne a csokolózás, hanem ellenkezőleg *nagyon egészséges*, mivel ajakról-ajakra millió meg millió bacillus vándorol át, amelyek elősegítik az *emésztést*. Így tehát Romeo, mikor számtalan csókot lehelt Julia ajakára, — *az emésztését javította.* Mivel azonban a két ellentétes véleményből bajos kiigazodni aziránt, vajjon a pesszimista felfogás,

amely határozott veszélyességűnek bélyegezi, vagy az optimista, amely még előnyösnek ismeri el a csokolózást, a helyes-é, legjobb volna behozni a csokolózást megelőző dezinfekciót! — És ha majd imádottunk rózsája karbolszagu lesz — no! akkor útni fog a szerelmeskedés órája.

Féltékenység a sirhant fölött. Az olasz vér az, amely hihetővé teszi a következő históriát: Sűrű éjszaka, nedves köd terjeng a város fölött. Metsző északi szél süvölt alá az Alpesek hóborította bérceirel és végigsöpri a kis lombardiai város, Varese utcáit. A temető felé két fiatal ember ballag, külön-külön. Az elsőnek érkező letérel egy frissen hantolt sir fölött, mert szívének hálványa volt az, aki lent aluszsa örök álmát. Nemsokára odaér a másik is. Ő is imáda a szép Angiolinát és titokban akarta megkoszorúzni a sirdombot.

— Edoardo! — kiáltja, megpillantva a térdeplőt.

— Carlo! — ordítja a másik és felugorva zudítja rá dühösen: — Szentelenség téled, hogy koszorút akartál tenni erre a sirra! De vigyázz, mert meglakolsz érte!

A koszorú a földön hever, megvillannak a kések és őrzöngve rohannak egymásra a vetélytársak. Már vér folyik. Egyszerre eldobja kését az egyik és így szól:

— Ha ha ha! Meg akartál érte halni? —

Nem! ezt az örömet nem szerzem meg neked!

A másik feleli:

— Te akartad őt előbb követni a halálba?

Nem! Tőlem ugyan nem kapod meg a kegyelem-dőfést!

Lármájukra oda szaladt a temetőpásztor, aztán a rendőrségre kíséri őket, hol bekötözik vérző sebeiket. — Az Angiolina merev ajka pedig mosolyra huzódik és hideg szíve egyet dobban a hét láb mélységű föld alatt.

Egy elefánt reggeli sétája. Londonban, a vasművek hajóinak kikötőhelyén, a Themse partján, a napokban nagy pánik keletkezett. Akkor érkezett oda egy hatalmas elefánt, amely négy lábnyi hosszú fogaival impozáns látványt nyújtott. Különben pedig abban a megtiszteltetésben részesült, hogy a hátán vihette a walesi herceget, amikor ez Indiában tartózkodott. Most megvette lord Sangers és Hagenbeck Angolországba szállította. Már utközben is sok dolguk akadt vele az öröknek, de senki sem sejtette, hogy milyen lesz első debütje angol földön. Miután az óriási pasasért roppant fáradsággal és türelemmel partra szállították, erős vaslánczokkal megkötötték és — miután elég békés hangulatban látszott lenni — pár pillanatra magára hagyták. De alig,

hogy a felvigyázók néhány lépésnyire távoztak, a kolosszális állat egyetlen mozdulattal szétlépte lánczait és nyugodtan sétára indult. Nagyon ügyesen tört magának utat a vagonok és teherkocsik között, amíg a nyílt utcára ért. Még nagyon korán reggel volt, amikor az utca szürke és néptelen. Az elefántnak erőteljes trombitálása és az elszakadt láncz csörömpölése a kövezeten azonban csakhamar életet teremtett a csöndes utcákban. A kocsisok, akik benn szenderegtek kocsijaikban, gyorsan felugráltak a bakra és elhajtottak; rendőrök is futásnak iramodtak. A házak ablakai kinyíltak és szöke missek fejei tüntek elő, amelyek pezsgésbe hozhatták volna a szerenádiró poéták szívét. Az elefánt önhatalmu kirándulásának sikerével láthatólag meg volt elégedve. Egyszerre csak megállott egy péküzlet kirakata előtt és gyönyörködve nézte az izletes, puha kenyeret. Hatalmas fejének egy gyöngéd érintésére, az üveglak ezer szilánkra tört és ormányának egy szerény mozdulatára, az egész süteménykészlet már is künn hevert az utcán. Aztán egymásután kapta be a hosszukás kenyereket. Jó étvágyának a közeledő örök vetettek véget. Ezek lefoglalták és ismét vaslánczra verték. A pékmester 78 márka kárpótlást kapott, az indiai utazó első angol reggelije azonban, ha idejekorán nem zavarják meg, még sokkal többé is kerülhetett volna.

A spanyol katonaság sorsa. A Kubán és a Filippinokon dúlő háború évek óta letarolja Spanyolország legszebb virágait, tiatalságát. Nem ugyan maga a háború oly vérengző, hogy annyi vért ontana, hanem a nyugotindiai éghajlat, a mocsárlás zedi rémitő mennyiségben áldozatait, s aki nem is fizet életével, az is a betegségek és nélkülözések meg a fáradság következtében oly mértékben satnyul el, hogy alig van kilátás arra, hogy valaha ismét a társadalom hasznosító tagjává váljék. Hogy mily veszedelemben fogja sodorni ez az állapot Spanyolországot, az alig mérlegelhető eléggé ez idő szerint. A háború helyén levő katonák égbekiáltó nélkülözéseket szenvednek. Január elseje óta már azt a 75 centet sem kapják, amely törvény szerint kijár nekik. Rablásra, koldulásra vannak utalva. Hogy mily hálás Spanyolország vítezül küzdött katonáival szemben, azt ékesen bizonyítja Natalio Paris példája, aki 32 hónapig harcolt, öt vitézségi érmet kapott, de végre kidőlt, haza küldték Spanyolországba, anélkül, hogy bár egy fillérenyi segítségben részesítnék az agyongyórtott katonát. Csak némi kis könyöradomány tartja még benne az életet.

A tanácsos ur. Iszik-e a tanácsos ur?

— Nem hiszem, de tudja, ha egy palaczk cognac volnék, nem mernék vele egyedül maradni a szobában.

Carmencita.

Írta: Pierre Loti.

Istenem! milyen rég ideje! ... Husz hosszú év és egynehány telt el azóta.

Alig pelyhedzett az állam. Mint kadét voltam beosztva a délamerikai vizeken czirkáló hadihajóra.

Hogy ki vezetett be az én barátnőmhöz, Carmencitához, arra bizony már nem emlékszem. ... Valparaisónak abban a részében lakott, amely távol esik a rakpart és a hajók okozta szüntelen zajtól: Almendralban. Házát kert vette körül, ablakait pedig sűrű vasrác védte, ahogy az már bevett szokás Dél-Amerikában. Egy harminczöt-harminczhat éves lehetett, amely korban már elszáll a spanyol nők szépsége. Az én szemeimben legalább egyáltalán nem tűnt föl veszélyesnek. De nem is akart ő veszélyes lenni, dacára finom, választékos öltözékeinek, melyeket a gyors postahajók egyenesen Párisból hoztak. „En már csak vénlányzámba megyek”, mondotta gyakran.

Rövid idő múltán a legbensőbb barátság kötött össze kettőnket. Barátság, a szó legbecstelenebb és legtisztább értelmében. Neki áldoztam estéimet, mikor elszabadulhattam a szolgálatból, — ő pedig anyáskodott és igyekezett fojtombe verni a spanyol igeragozást. Finom arczbőre valamicskét a sárgásba hajlott és mikor mosolygott, hosszú pilláju szemét olyan kínai módra huzva össze, mindig mondogattam magamban: „Milyen szép *lebe-*

tett!” — Általában kevés szavú volt, inkább szemével és arcmozdulataival egészítette ki beszédét. De olykor felderült, szellemeskedett, mint valami kis majom, szintugy a csufondároskodásba csapott át, de a legártatlanabb módon.

Rendkívül jártas volt a tenyérből való olvasás művészetében. Hányszor, de hányszor nyújtottam oda a kezemet és halmoztam el kérdésekkel.

Nála, különösen esténként, bár lakása berendezésének egész európai színe volt, elfogott valami érzés, a nagy távolságnak érzete; talán a városrésznél elhagyatottsága okozta és az, hogy mekkora utat kell még megtennem az üres, kihalt utcákon keresztül, míg az élénkebb kikötőig érek. Bizony jó két kilométer állt előttem minden este, sokszor hullámos tengeren érhettem csak hajónkig, ahol pont tizenkét órákor már ott kellett lennem, mert a kadétoknak még nem szabad kint aludniuk. Nappal a kertjében fogott el erősen a hönvág. Azok a délszaki növények olyan különös, idegenszerű hatást tettek rám.

A zenében nagy ereje volt. Ujjai valódi csodaszámba mentek. Előszeretettel játszta Lisztet, olyan fájdalomosan, inkább édes fájdalommal, valami különös exotikus hangulattal. Gyakran kértem, játszana a *Habaneras*, a *Seguidilles* nevű spanyol és chile-i tánczokból. Egyszer valami, addig még nem hallott ütemű tánczot játszott. Kérdeztem, hogy mi ez?

— Ez ...? — mondá. — Egy *Sema-Couéque*! ... A valparaisoi táncz! ... Hogyan, hát nem ismeri? ...

Később gyakran volt alkalmam nézni a Sema-Couéque-t, a szép cholas-knál (spanyol és indián vérkeverék). De akkor még egyáltalában nem ismertem.

— Oh! folytatta, ha nem ismeri, hát egyszeribe megmutatjuk.

Gyorsan behívtá unokahugait: Juanitát, Mercédést és Pilárt, akik anyjukkal a kert végében laktak. Mikor már felállottak a gyerekek, a zongorához ült, hogy belekezdjen a Sema-Couéque-be, de hirtelen meggondolta magát:

— Nem, nem! Ehhez énekelni kell, mint ahogy a cholas-k énekelnek, én majd kísérem tambourinon.

A kicsinyek lengtek, énekeltek és ő, csilámló szemekkel, majdnem indián hévvel, vad-sággal pöngette a húrokat, száraz kis ujjai csak úgy ugráltak a hangszeren, a Sema-Couéque fékevesztett ütemeire.

Hamar megtanultam. Aztán mindennaposá vált; estéinket rendszerint azzal fejeztük be: „Nem tánczolnánk Sema-Couéque-et?”

Egyszer, annak a napnak az előestéjén, amikor elhagytuk Chilet, hogy Polynesiába induljunk, kértem, tánczolná el ő maga:

— Egy ilyen vén leány, mint én?! ... méltatlankodott ... De igazán is, Pilar, hát lehetne, hogy eltánczoljam?

— Uram, fordult felém Pilar, senki sem

A RÓKAÚT.

SUDERMANN HERMAN

REGÉNYE. (53)

És holnap reggel, napvilágnál, ha egyikötök sem védekezhetik, majd eljön, hogy hóhéraitoknak adjon át, mint az én szegény Felix fiamat és Schrandent egyikötök sem fogja többé viszontlátni. Igyatok hát, fiaim és bucsuzatok el az öreg Merckel apótól. Ni, nem Amália jön itt? szakította félbe szavait és feszült érdeklődéssel hallgatózott.

Az ajtót fejrántották és a csaposlegény rohant be rajta és gyorsan sugott valamit az öreg fülébe.

Az öreg arca felragyogott. Gömbölyű kezeit imára kulesolta.

— Gyerekek, szólott — van még igazság az éghen! A báró kezeitek között van.

A schrandeniek örömrivalgásba törtek ki és felugráltak helyeikről.

— Hogyan? Mikor? Ki látta?

— Beszélj, Amália, nyögte az öreg. Aztán kimerülten hanyallott vissza, mint aki tudja, hogy dolgát jól végezte.

És Amália beszélni kezdett. Meg akarta várni, míg az örök kiitták sörüket, hát a szép holdvilágnál sétálgatott egy kicsit, hogy friss levegőt szivhasson — ekkor a rókaut irányában, a rétek felől valami alakot látott jönni. A temető felé ment, vörös galléru tisztli köpeny volt rajta, ragyogó gombokkal.

— Fel volt fegyverkezve? kérdezte Schranden egyik óvatos fia.

— Igen, a kard csak úgy csillogott a holdfényben.

Ez a körülmény meghökkentette őket.

— Az öröket akarja talán ellenőrizni, szólott fejét vakarva egy másik.

Merckel ur nyugtalanul kaczagott fel.

— Mióta vannak a temetőben örök? szólott. Megmondom én nektek, hogy mi járatban van ő ott. Meg akarja látogatni az ő kedves papáját és a sírjánál akar megesküdni, hogy megboszulja őt rajtatok, míhelyt mint katonák kezei közt lesztek. Gratulálhattok magatoknak ehhez az utjához.

Ebben a pillanatban olyan szövetségese támadt, akire már aligha számított.

Az ajtón az öreg asztalos rontott be, jobbájában puskáját forgatva, melyhez még piszok és szalmaszálak tapadtak. Valami vad düh ejtette hatalmába. Mellét ütögette és mint egy örült támolgyova ugrált köröskörül.

— Nekem ne volna becsületem? — ordította. — Én hagynám elesábitani a leányomat? Hol van az a némbér, aki szégyent ho-

zott ősz fejemre? Nem csinállok neki koporsót! Lelövöm — le fogom lőni mind a kettőjüket.

— Jerünk a temetőbe! — hangzott a tömegből, mely most már nekibátorodott.

Az öreg vendéglős megijedt.

— Ne a temetőbe, gyerekek! — intette buzgón. — Először is, az a hely szent hely és másodszor onnét könnyen elmenekülhetne. Ha van vele valami elintézni valótok, én ugyan nem tudom, hogy mi az? nem is akarom tudni, azt tanácslom nektek: menjetek a rókauthoz. Ott a parton elég sok bokor van — bár még ritka — de mégis elrejt benneteket.

— De hátha a falun keresztül megy vissza, a felvonóhidon? — kérdezte az óvatos. Merckel ur felvilágosította.

— Azt nem teszi — szólott kaczagva — a rókaut neki sokkal kényelmesebb.

— Fel a rókauthoz! — kiabálta az asztalos és a puskaagygyal ütögette a padokat és asztalokat.

A tömeg megindult. Merckel ur annyi pálinkásüveget dugott oda nekik, amennyi hamarjában a kezeügyébe akadt.

— Nesztek, gyerekek, fogjátok! — szólott, — mindent a ti becsületekért!

Aztán, mikor már az utolsók is künn voltak, letörülte homlokáról a verejtéket, összekulcsolta a kezeit és félénken sóhajtott, mondta:

— Óh, Amália, csak le ne vegyék a lábáról.

XVIII.

Mikor Boleszláv az országútra ért, odaát a temetőkerítés árnyékában egy leányalakot látott, ki vonakodva fordult feléje.

Az a pillanat, amelyre nyolcz évig várt, imé elérkezett. — Szívében semmi se mozdult. — Örülj hát! Érezd boldognak magad! így biztatta magát. — Ó szeret téged! — Megment téged! — Elváltasz Reginától. — És mint valami visszhang, rezgett vissza fájdalmasan: „Regina.”

A holdfényes háttérből élénken rajzolódtak le a tulkarcsu leányalak fekete körvonalai. A vállak szegleteseknek látszottak és a magas övü derékáról két egyenes vonal húzódott le a keskeny csipőkre.

Boleszláv keresztül ugrott az árkon és a leány felé nyujtotta kezét.

Ez pedig szégyenkező mozdulattal az övét a háta mögé rejtette.

— Ugyan ne légy mindjárt olyan erőszakos! — suttozta.

Boleszláv meghökkent. Hideg, csaknem gunyos érzés vett rajta erőt, melyet szégyelt és leküzdött.

— Sokáig vártál, Regina! — És most,

Az éjjel róla álmodtam. Viszontláttam az almendrali kerti házat, a fogadószobát, a maga estélyi homályában. Carmencita egy karzékban ült, megöszülve, roskatagul. Hozzá szóltam: „Nem tánczolnánk Sema-Couéque-et?” — Szomorú kézmozdulattal mutatott nagykedőjére, melybe állig volt heburkolózva.

Ekkor, álomban, úgy tetszett, hogy út az óra, melyben fregattunkra kell visszatanem, hogy továbbvitörülázzunk. Még hosszú utam volt hátra, keresztül a sötét utcákon, a csapszékek mellett, hol a nevető pajkos Cholas-k járják a Sema-Couéque-et; telt, csupasz karjaikkal a levegőben hadonászva, a kezükben lobogó kendőkkel, integettek felém, hogy késleltessenek szorongó futásomban. Végre az éj sötétjébe tűnt a látomány, csend vett körül és úgy éreztem, hogy a busan hullámozó tengerhez értem.

Reggel, mikor ismét a valóságos életbe ébredtem, egész élénken született ujjá, agyamban a Carmencita emléke, mint ahogy az repdesen történni szokott, az első órákban azután, hogy valakiről álmodtunk. Annnyira lehangolt, ha towarebbent szépségére, semmivé lett gyönyörű alakjára gondoltam. És huszonhárom év óta ekkor történt először, hogy annak az érzésnek tudatára ébredtem, amely érzés bizonytalanul, megvallatlanul mindig szunnyad a barátság leple alatt, amelylyel egy szép, vagy csak még az imént is szép volt nő iránt viseltünk.

hogy a leány kissé a hold felé fordult, keskeny, sovány arczocakát látott maga előtt, fős orrocskával, melyet most megegyően huzott fel.

— Helénának hívnak, — mondta, — ha talán a nevetem elfelejtetted volna — és duzzogva hátat fordított neki.

Boleszláv megijedt.

— Böcsáss meg — dadogta. — Nem szándékosan történt.

Valóban, kezdetnek ez elég kellemetlen volt.

A leány félrehuzta száját, de azért hajlandónak látszott megbocsátani.

— Oh, gyerünk el innét — kérte őt — ugy felek.

— Mitől?

— Hát — a temetőtől.

Ismét átfutotta az előbbi gunyos érzés. Egészen öntudatlanul, mindenben Reginával hasonlította össze a leányt. És az összehasonlítás nem a Heléna javára dőlt el.

— Nagyon félős vagyok, amint még emlékezhetsz — folytatta, mikor az országútra mentek vissza és elhamarkodott dolog volt tőlem, téged épen ide rendelni. Egyáltalán nagyon elhamarkodott volt tőlem az egész. És ha nem — erőltetett gyöngéd pillantással nézett Boleszlávra, hogy ez a tekintet fejezze be mondókáját.

Mikor azután az árokhoz érve, az átugrásnál segíteni akart neki, gyöngéd sikoltással szólott:

— Nem, nem.

A kiábrándulás bizonytalan érzése, mely eddig fogva tartotta, tiszta csodálkozássá változott.

A leány mindenfelé körültekintett.

— Itt se maradhatunk — susogta, — Ha emberek jönnének és itt egy férfivel együtt látnának, azt hiszem, halálra szégyelném magam.

— Hát hová akarsz menni?

— Azt határozd meg te.

— Menjünk hát az erdőbe!

Vén leányos mozdulattal csapta össze a kezeit.

— Hová gondolsz? — kiáltott. — Éjnek idején! Egy férfivel!

Boleszláv a homlokát dörzsölte. Lehetséges-e, amit most látott és hallott? — Ez Heléna volna. Ez volna-e a geniusz, amelyhez úgy tekintett fel, mint valami felsőbb lényhez?

Vagy talán ő volt oka? Talán már elfelejtette és nem érti már az erény és tisztaság nyelvét?

Az a vad leány megzavarta talán az ítélő képességét, teletömte képzelődését sivár képekkel?

— Menjünk hát az országúton végig, — szólott Boleszláv.

— Csak ne jönné senki!

— Hiszen látod, hogy senkise jön.

— De mégis megtörténhetik.

Erre nem tudott mit felelni. Csönd keletkezett. Boleszláv szólalt meg:

— Nem nyujtanád a karodat?

— Vagyok olyan bátor! válaszolt ifjúkori szerelme.

Egy darabig ismét szótlannul lépkedtek egymás mellett. Ugy tetszett, mintha semmi mondani valójuk sem lenne.

— Regina várakozik! hangzott Boleszláv szívében.

— Hiszen te egészen néma vagy! szólott Heléna és két ujjával, mely Boleszláv karján pihent, enyelegve lökte meg annak könyökét. Te osznya ember, talán már egy csöpp szeretetet se őriztél meg számomra?

Nem érezte magát feljogosítva, hogy „nem”-et mondjon. A leány hű maradt hozzá és nyolcz teljes évig bizott az ő szavában. Ezt nem volt szabad elfelednie. És amikor vonakodva dadogta:

— Hogyne, hogyne! — a leány sokatmondó sóhajjal szólott:

— Olyan sok rosszat meséltek rólad, hogy már azt sem tudom, mit higgyek el — De ugy-e, nem igaz — ugy-e nem?

— Micsoda? kérdezte unottan Boleszláv.

(Folytatás következik.)

tánczolja ugy egész Valparaisoban, mint Carmencita néni!

Könnyed, lehelletszerű mozdulatokkal fogott a tánczba. Elcinte csak nyulánk felsötete mozgott, míg csipője mozdulatlan maradt, alig-alig engedve meg szikrányi himbálózást. Aztán, mintegy varázsütésre, mintha valami szélvihar sodorta volna magával, örült forgatagként ragadta el a táncz.

Ekkor tűnt föl először fiatalnak...

Tizennyolcz hónap mulva kerültünk vissza. Rövid és komor hangulatu tartózkodásra, mielőtt visszatértünk volna Franciaországba.

Egészen megöregedve találtam, különösen a Tahiti-beli leányok után tetszett vénnek, akiknek szépségéhez és fiatalosságához egészen hozzá szoktam. Távollétem alatt hajába ezüstszálak vegyültek, szép fehér fogainak egyike pedig meg volt — aranyozva.

Kertjében már hullatni kezdtek lombozatukat a délszaki növények: áprilisban voltunk, beköszöntött az ősz, azon a világtájon...

Igéretet tettünk, hogy levelezni fogunk, mikor elváltunk.

Aztán, idővel, megritkultak a levelek — és nem tudom, hogy miként, végre teljesen kimaradtak. Huszonhárom év, hát ez olyan örökkévalóság!

Mind ritkábban, ritkábban gondoltam a délamerikai vizekre, Valparaisora, Almendralra, mondogatva magamban: „Bizonyosan végleg megvénült már az én Carmencitám, talán megöregedett, a haja hófehér...”

SZÍNHÁZAK.

Budapest, szerda, 1898. január 12-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Evi bérlet 9. Havi bérlet 9.

A nők barátja.

Vígjáték 5 felvonásban. Irta Ifj. Dumas Sándor. Fordította: Kürthy E.

Személyek:

De Ryons Nádaj, De Simrose Császár, Des Targettes Bercsényi, De Chantarin Duszó, Leverdet Vizvári, Jane de Simrose Markus E., Leverdetne Szauvayné, Hgkendorf kisassz. Palotay P., Leverdet Balbine Ligeti J., Jozsef Faludi, Ius Narcsiz

Kezdete 7 óraker.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ.

Zárva.

NÉPSZÍNHÁZ.

Blaha L. asszony mint vendég.

A gyimesi vad- virág.

Pályadíjat nyert népszínmű 3 felvonásban. Irta: Géczy István.

Személyek:

Ralánka János Horváth V., Urzsa a felesége Izsóné, Inre Szirmai, Mária Gazsi M., Özv. Fabián Julia Siposné, Gyurka Vidor, Rab-Prezmer Péter Lubinszky, Magdolna Blaha L., Plebános Szerdahelyi, Turpe Csura Szabó A., Csuráné Csatai Zs., Marczli Újvári, Bigyó Kassai, Csörgő István Kotsis, A vőlegény Lendvai

Kezdete 7 óraker.

Színházi műsorok a 20. oldalon.

„OLYMPIA“ magyar mulató

Kerepesti-ut 63.

Ma és mindennap változatos műsor.

F. hó 12-én, szerdán:

Nagy álarczos-bál.

Belépti díj 1 frt.

Az álarczos-bálra jelmezeket mérsékelt áron kölcsön ad az Igazgatóság.

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat

Téli kiállítása

a városligeti műcsarnokban, az Andrássy-ut végén.

1897. december 1-től 1898. január 15-ig.

Megnyitás december 1-én.

Nyitva: reggel 9-től d. u. 4-ig, azonkívül kedden és vasárnap d. u. 6-tól 9-ig villamos világítás mellett, és este 8-tól 11-ig sítahangverseny. Buffet.

Belépő-díj egy korona. — Vasárnap d. u. 1 órától 20 kr.

Külföldön elsajátított szakismeretek és hosszú gyakorlat alapján készítik modern stílusban kárpitos- és díszítési munkákat.

Függönyök díszítése, terem díszítések stb. kiváló ízléssel eszközöltenek.

Magamat a n. é. közönség kegyes pártfogásába ajánlva, maradtam kitűnő tisztelettel

SZILÁGYI ZSIGMOND, kárpitos és díszítő.

Budapest, VII., Dohány-utca 68. (Kertész-utca sarkán.)

VÁRSZÍNHÁZ.

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

589. szám. — 589. szám.

Másodszer:

Champaudet-állomás!

Bolhózat 8 felv. Irta: Labiche. Fordította Mihály József.

Személyek:

Tacarel, építész Tapolczal, Letringuer Gál, Garambols Rónasszéki, Durozoir Hegedűs, Arsène Szerényi, Chambaudetné Nikó L., Nina R. Rostagn, Carolina Pécsi P., Victoire Komlósi E., Egy titokzatos hölgy Berzsei, Picequois Magyar, Picequoisné Makroczy, Agard Szöke, Agardné Munkácsi, Toimon Bálint R., Jules Juhay, Casterole Bárdi

Kezdete fél 8 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A gésák

vagy Egy japán teaház története.

Énekes játék 3 felv. Irta Owen Hall. Ford. Fái J. B. és Makai E. Zenéjét szerzette Sidney J.

Személyek:

Heginált Szentmiklósi, Bronville Ferenczy K, Cunningham Odry Z., Grimston Iványi A., Stanley Serlegi, Downey Erdődy L., Bolton Fodor R., Yun-Cai Sziklay K., Imári márk Boross E., Mímóza Vlád G.

Kezdete 7 óraker.

A legkedvesebb alkalmi ajándék családoknak.

Naponta frissen vágott, hírtől kacsa, poulard, pulyka és stíriai káppanok; valamint hírtől káma és lóvíri fázok, 8z-czomb és gerincz kimérve, pörkölt vadászsnó.

Kapható: Géczy Ferencznel, Budapest, IV., Városház-tér 2. sz. és központi vásárcsarnok 44-45. sz.

1176/98. sz.

Felhívás.

Ismeretlen helyen tartózkodó Papp Ferencz, szombathelyi járási szolgabíró ellen hivatalából engedély nélkül történt távozása miatt a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot fenti számú határozattal elrendelvé, felszólítom nevezettet, hogy nálam 8 napon belül személyesen jelentkezék, mert ellenkező esetben ellene a legszigorubb eljárás fog alkalmaztatni.

Szombathely, 1898. január 9-én.

Károlyi Antal,

kir. tanácsos, Vasvármegye alispánja.

Polzer C. és Társa

cs. és kir. udvari szállítók.

Budapest, Gizella-tér 5.

a Haas-palota átellenében.

Ajánlja

tűzbiztos és betörésmentes pénzszekrényeit,

pánczéltetést, pánczélszekrényelt, pánczéltressorjalt a legújabb szisztema szerint, valamint ékszerállványokat berendezéssel kazettákat, másolópreseket a legújanyosabb árakon.

Arjegyzékek ingyen.

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.

187197/971 szám.

Hirdetmény.

Német-osztrák-magyar tengeri kikötői kötelék.

(A II. rész 3 füzet IX. és a II. rész 4 füzet VI. pótlékának éltbeléptetése.)

A német-osztrák-magyar tengeri kikötői forgalomban 1893. évi október hó 15-től érvényes II. rész 3-ik és 4-ik díjszabási füzethez 1898. évi február hó 1-én a IX-ik és VI-ik pótlék lép életbe.

Az előbb megnevezett pótlék tartalmazza: Lübeck kikötő állomás díjtételeinek módosítását; Pozsony-dinamitgyár állomásra vonatkozó határozmányok megváltoztatását; Poprád-Felka állomásnak a 3. sz. kiv. díjszabásba való bevonását; a géprészekre érvényes 14. sz. kiv. díjszabás részben való megváltoztatását; a benzínre érvényes 26. sz. kivételes díjszabás tételeinek új díjtételekkel bevaló helyettesítését; az 5000 kgen aluli mennyiségekben feladott vas és acél, vas- és aczélaruk szállítására a 28. sz. új kiv. díjszabás felvételét; végül a kilométermutató kiegészítését és állomási nevek megváltoztatását.

A VI. pótlékban a betűsoros árjegyzék módosítása, illetve kiegészítése; Lübeck állomás díjtételeinek megváltoztatása; Pozsony dinamitgyár elszámoló helynek a díjszabásba való bevonása a 4. sz. kivét. díjszabás megváltoztatása, a 12. sz. kivételes díjszabás tételeinek részben megdrágítása, részben leszállítása; a 18. sz. kivételes díjszabásnak megváltozott díjtételek mellett négy alosztályra való átszéttagolása, végül a kilométermutató kiegészítése foglaltatik.

A pótlékok 5-5 kr. árban a díjszabáselárusító hivatalban (Csergery-utca 33) megszerezhetők.

Budapest, 1898. január 1-én.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága

a többi részes vasutak nevében is.

(Utánnymat nem díjaztatik.)

ATTILA

kerékpáriskola József-körut 36.

télen áti megőrésre elfogad kerékpárokat. Ez az egyetlen, legnagyobb, fedett, villamosvillágítással ellátott és fűtött kerékpáriskola. A kerékpározás a téli hónapokon át mechanikai készülékek elsajátítható és gyakorolható. A helyiség naponta 7 órától reggel egész este 8 óráig nyitva van.

Kretschmár E. és Társa kerékpárművek r. t. Reichenberger Károly.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	Vár Színház	N. kir. Operaház	Vig Színház	Nép Színház	Magyar Színház	Kisfaludy Színház
Csütörtök	A dolovai úrból leánya	Pry Pál	Aida	Champbaudet állomás	A baba	Menyecske kisasszony	—
Péntek	Folt, amely tisztít	—	A házi tücsök	Champbaudet állomás	A baba	A kikapós patikárius	—
Szombat	Folt, amely tisztít	Figaro házassága	Alár	Champbaudet állomás	A baba	A beoltott földesur	—
Vasárnap d. u.	A fény árnyai	—	—	Szöke Katalin	Náni	Mama szeme A báránycák	—
Este	Folt, amely tisztít	—	Figaro lakodalma	Champbaudet állomás	A baba	A beoltott földesur	—

Üdvös tanács.

Köhögésnél, rekedtségnél, a torok és légzési szervek működési zavarainál **Egger** biztos hatású

Mellpasztillái

veendők. (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadozoz 25 kr.) A gyomor rendetlen működésénél radikális hatásnak bizonyultak **Egger szöda pasztillái**. (1 doboz 30 kr.) Mindkét szer kapható minden gyógyszerertárban. — Fő- és szélküldési raktár Magyarországon; (27)

„Nador”-gyógyszerértár Budapest, Váci-körút 17.

Privát Detektiv
 BUDAPEST, Ferencz-körút 22.
 Elvállal díszkrét kutatásokat és megfigyeléseket egy család, mint üzleti ügyekben, valamint minden nemá bizonyítékok megszerzését. 350

Magyar Jelzálog-Hitelbank.

HIRDETMÉNY.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank t. cz. részvényesei az 1898. január 26-ik napján déli 12 órakor a bank helyiségeiben (V., Nador-utca 7. sz. a.) tartandó

rendkívüli közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívotnak.

Napirend.

- Az alapszabályok módosítása.
- Az 1897. XXXII t-cikk által községi kötelezőkre nézve előirt külön biztosító-alap megalkotása.
- A bank igazgatóságának a bank tőkéjére vonatkozó következő indítványai, melyek szerint:
  - 97.000 drb 500/-al, egyenkint 100 o. é. aranyforinttal (= 250 frank = 202 1/2 német birodalmi márka) befizetett részvényjegy teljesen befizetett részvényekké alakíttassék át, illetőleg felszabadíttassék, aminek folytán a névleges tőke leszállíttatik;
  - a 10.300.000 o. é. aranyforinttal befizetett tőke 47.000 drb egyenkint 100 o. é. aranyforinttal (= 250 frank = 202 1/2 német birodalmi márka) befizetett új részvény kibocsátása által 15 millió o. é. aranyforintra fel-emeltessék és hogy az összes 150.000 drb részvény névértéke egyenkint 100 o. é. aranyforintra szorítson;
  - a jelenlegi egyenkint 200 o. é. aranyforinttal (= 500 frank = 405 német birodalmi márka) befizetett 3000 drb részvény ketté választatik és illetve minden egyes részvény 2 drb 100 o. é. aranyforinttal teljesen befizetett részvényre kicseréltetik.

A részvények letehetőik:

- Budapesten:** a bank főpénztáránál (V., Nador-utca 7. sz. a.) és a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó-Banknál.
Bécsben: az Union-Banknál.
Párisban: a „Société générale pour favoriser le développement du Commerce et de l'Industrie en France” című banknál.

Az igazgatóság.

Alapszabályok kivonata:

- §. 10 teljesen befizetett részvény vagy 20 részvényjegy tulajdonosa egy szavazatra jogosít.
- §. Részvényesek, kik szavazó-jogokkal élni akarnak, kötelesek a közgyűlés összehívás előtt legalább 8 nappal részvényeket tértívny mellett letéteményezni.
 A letéteményezés a bank pénztáránál vagy más, a hírlapokban kijelölt helyeken eszközölendő.
- §. A szavazó-jog személyesen vagy meghatalmazott által gyakorolható. Meghatalmazás csak részvényeseké adható.
 Testületok, intézetek és kereskedelmi cégek, továbbá nők és kiskorúak a közgyűlésen törvényes képviselőjük által vehetnek részt, ha azok különben részvényesek nem volnának is.
 Azoknak, kik szavazó-jogukat igazolták, a részvények és az utánuk járó szavazatok számának megjelölésével ellátott igazoló-jegyek adatkak ki.
 A részvények a részvényes által sajátkezőllog aláírando jegyzékbe, számszerű sorrendben és pedig a Magyar Jelzálog-Hitelbanknál 1, minden egyéb letéthelyen 2 példányon bejegyzendőek.
 A letéte a letéti részvényekről tértívnyét nyer és a részvények annak idején, a közgyűlés megtartása után, csakis ezen tértívny visszaadása mellett fognak neki kiszolgáltatni.

Magyar királyi államvasutak.

186961—CII. szám.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar-svájcz vasuti-kötelék.

(Uj kivételes díjszabás életbeléptetése köolaj stb szállítására.)

1898. évi január hó 1-vel nyers és tisztított köolaj, kékolaj, zöldolaj, továbbá ásványkátány stb. s. állítására osztrák-gácsországi és bukovinai állomásokról Svájcba új kivételes díjszabás lép életbe, mely által az 1896. évi október hó 1-től, illetőleg 8-tól érvényes hason díjszabás hatályon kívül helyeztetik.

A díjszabás a részes vasutigazgatóságoknál példányonként 40 fillér, 40 centimesért kapható.

Budapest, 1897. december hó 31-én.

(345)

A magy. kir. államvasutak igazgatósága, a részes vasutak nevében is.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Magyar királyi államvasutak.

127479—AY.—1897.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1898. évben szükséges mintegy

549.000.	darab	horganyzott talpfá-jelzőszeg
7000	métermázsa	sósav
1800	;	horganyhulladék, vagy
7000	;	tömény horganyhalvag illetőleg
3500	;	szilárd horganyhalvag

szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenként 50 kros okmánybéllyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1898. évi január hó 29-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag-és leltár beszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy postán oda küldendők. Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlt anyag értékének 50%-a legkésőbb 1898. évi január hó 28-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál letendő. Szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291—96. sz. általános szállítási és az illető anyagokra vonatkozó különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb pályázati feltételek, melyek a részletes módozatokat tartalmazzák az igazgatóság anyag-és leltár beszerzési szakosztályában, valamint az Üzletvezetőségeknel és a hazai és kereskedelmi iparkamaráknál megtekinthetők.

Ezen részletes módozatok leírása az ajánlatot tenni szándékozóknak a fentnevezett magy. kir. államvasuti hivatalok által ingyen adatik ki, vagy kívánságra postán megküldetik.

Budapest, 1898. január hó 2-án.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

XIII. évfolyam.

XIII. évfolyam

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

Szerkeszti és kiadja: **IHÁSZ CYÖRGY.**

Megjelenik minden hónap 5-ikén és 20-ikán.

Előfizetési ára: Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr.

A „Vendéglősök Lapja” nélkülözhetlen tanácsadója a vendéglősöknek, szállodásoknak, kávéosoknak, borkereskedőknek, regálébérlőknek, kormárosoknak, és pinczereknek. — Eddigelé több ezer vendéglőben van elterjedve országsszerte, tehát a legnagyobb sikert ígérő organum **hirdetésekre**.

A „Vendéglősök Lapja” ebben az esztendőben mozgalmat indított a regále eltörlése, az **italmérési adó leszállítására** stb. (181)

Mutatványszámok kívánatra ingyen küldetnek.

A Vendéglősök Lapja szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VII., Akáczia-utca 3. sz.